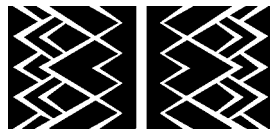

RIIGIKOGU
AASTARAAMAT
2008/2009

8. september 2008 – 13. september 2009

**Riigikogu aastaraamat
2008/2009**

Aastaraamat koondab perioodi
8. september 2008 – 13. september 2009
ning on valminud Riigikogu Kantslei ja
Eesti Rahvusraamatukogu koostööna

Peatoimetaja *Aivar Jarne*
Koostanud ja toimetanud *Rita Hillermaa* ja *Piret Viljamaa*
Keeleliselt toimetanud *Inna Saaret* ja *Gerli Eero*
Kujundanud ja küljendanud *Rein Seppius*
Fotod: Riigikogu Kantslei, Scanpix

ISSN 1736-776X

Autoriõigus – Riigikogu Kantslei 2009, Eesti Rahvusraamatukogu 2009

Hea lugeja!

Viimase aasta üheks sagedamini kõlavaks märksõnaks on majanduslangus. Nii nagu ühiskonnas tervikuna, on selle mõjusid olnud tunda ka Riigikogu ja tema kantselei töös, väljendugu need siis õigusaktide menetlemise kiiruses või riigi kulude vähendamisele suunatud otsustes.

Keerulisel ajal tuleb paratamatult langetada raskeid otsuseid, kuid demokraatlikus õigusriigis peab ka seda tegema põhiseaduslike väärtusi ning hea õigusloome tavasid järgides. Mitmesugused kiirmenetlused nii täiskogus kui ka komisjonides on teatavas mõttes väljakutse meie õhukele parlamentaarsele demokraatialle.

Riigikogu möödunud aasta olulisimad arutelud ja otsused on kindlasti seotud eelarvega. Kulusid on tulnud kärpida nii Riigikogul kui ka kantseleil. Näiteks on kokkuhoiuvajadus sundinud meid vähendada Riigikogu majanduskulusid 30% ja nii kantselei koosseisu kui ka palgafondi 8% võrra. Edasiste kärpete tegemise korral jõuame paratamatult keeruliste valikute ette. Kas näiteks saame edaspidi anda arenguabi Afganistanile? Või tellida keerulistes küsimustes uuringuid ja ekspertiise? Tavaettevõtluses ei saa sellises mahus kärped jätta mõjutamata teenuse kvaliteeti. Ent kantselei püüab asutuse kõiki põhifunktsioone hoida samal tasemel. Kokku on hoitud ja hoitakse kõigis valdkondades ja struktuurides ning ega järgminegi aasta tööta kergem tulla.

Möödunud aasta jooksul oli Riigikogu tegemistes mitmeid esiletõstmist väärivaid arenguid ja sündmusi.

Esiteks, Riigikogu praktikas kasutati esimest korda põhiseaduses eelkõige valitsuse ja parlamendi vaheliste konfliktsituatsioonide lahendamiseks ettenähtud protseduuri, nimelt eelnõu sidumist usaldusküsimusega. Nii võeti vastu 2009. aasta esimene lisaelarve. Samamoodi seondub põhiseaduse ja kulude kärpimisega Riigikogu liikmete palga ja kuluhüvitiste vähendamise teema. Tänu Riigikohtu otsusele on nüüd selgem, millised on Riigikogu praeguse koosseisu võimalused teha omaenda sissetulekuid puudutavaid otsuseid.

Teiseks, ühiskonna laiema kaasamise poliitika. Riigikogu on siin astunud tubli sammu edasi. Sisukad arutelud istungisaalis ettevõtluskeskkonna ja tööturu, hariduse kvaliteedi ning inimarengu aruande teemal, millesse on kaasatud kolmas sektor ja oma ala

ekspertid, näitavad, et parlament arutleb aktuaalsetel teemadel avatult koos ühiskonnaga.

Kolmandaks, edukalt tähistati Eesti parlamendi 90. aastapäeva koos avatud uste päevaga, mida näitavad ka käesoleva aastaraamatu sisu ja fotod. Esitatud tsitaatidest on näha, et põhiseaduslike institutsioonide esindajad tulid Riigikogule mitte ainult õnne soovima, vaid kõnelesid tõsiselt parlamentarismi aktuaalsetel teemadel. Asjalikud ettevõtmised olid ka selleks tähtpäevaks esitletud maailmakuulsalt politoloogilt Arend Lijphartilt tõlkeramat „Demokraatia mustrid“ ja Toompea lossi makett, mis on olnud heaks teeviidakas meie maja tuhandetele külalistele.

Kokkuvõtvalt öeldes on olnud keeruline aasta, kus Riigikogul ja tema kantseleil on tulnud kanda tavalisest raskemat koormat. Kuid kõigele vaatamata oleme saanud oma ülesannetega hakkama ja olen kindel, et üheskoos suudame seda ka eelseisval tööaastal.

Soovin selleks kõigile jõudu!

Heiki Sibul
Riigikogu Kantselei direktor

Sisukord

Saatesõna <i>Heiki Sibul</i>	3
Riigikogu XI koosseis: Juhatus. Fraktsioonid.	6
Juhatus	7
Fraktsioonid	8
Koosseisu muudatused	11
Fakte Riigikogu liikmete kohta	11
Riigikogu komisjonid ja õigusloome	12
Euroopa Liidu asjade komisjon	13
Keskkonnakomisjon	14
Kultuurikomisjon	16
Maaelukomisjon	18
Majanduskomisjon	19
Põhiseaduskomisjon	22
Rahanduskomisjon	24
Riigikaitsekomisjon	25
Sotsiaalkomisjon	27
Väliskomisjon	28
Õiguskomisjon	29
Muud komisjonid	32
Seadusandlus	33
Ülevaade riigieelarve arutelust	39
Parlamentaarne kontroll ja muu tegevus	42
Parlamentaarne kontroll	43
Arupärimised	43
Kirjalikud küsimused	44
Infotunniküsimused	45
Umbusaldushäätused	46
Muu kontrolltegevus	47
Tegevus muudes valdkondades	48
Riigikogu liikmete ühendused	53
Välissuhtlus	55
Riigikogu delegatsioonid	60
Parlamendirühmad	62
Eesti ja Georgia küsimus Euroopa Nõukogus	
<i>Andres Herkel</i>	64
Austraalia omapärane parlament	
<i>Janek Laidvee</i>	65
Riigikogu ja avalikkus	69

RIIGIKOGU XI KOOSSEIS: JUHATUS JA FRAKTSIOONID

Riigimehelikud otsused ei pea sõltuma sellest, millise erakonna käes on üks või teine ministriportfell. Me peame olema ühel meelel selles, mis tagab Eestile jätkusuutliku arengu. Arvestades olukorda, on tark panustada turvalisusse, meie riigi ja inimeste kaitsmisse, samuti riigi tulevikku. Selleks ei tohi me kokku hoida hariduse arvelt, kuna see tagab Eestile jätkusuutlikkuse.

*(Riigikogu esimehe Ene Ergma kõnest,
08.09.2008)*

Juhatus

Sel aastal on ees kahed valimised, seda olukorras, kus Eesti ja ümbritsev maailm on keerulises majandus- ja finantsituatsioonis. Meie poliitiline eliit peab vabanema ebasiirusest tegeliku olukorra kirjeldamisel ning passiivsusest sellest väljapääsu otsimisel ja eesmärkide sõnastamisel.

Meie eliidi ja eriti poliitilise eliidi enesehinnang on kõrge, kuid poliitiline eliit ei määratle ennast küllalt jõuliselt selle vastutuse kandjana, milleks rahvalt mandaat on saadud.

(Riigikogu esimehe Ene Ergma kõnest, 23.04.2009)

JUHATUSE VALIMISED:

26. märts 2009

15. juuni 2009 (aseesimeeste valimised)

Esimees Ene Ergma

Esimene aseesimees Kristiina Ojulang

(kuni 15. juuni 2009);

Keit Pentus (alates 15. juuni 2009)

Teine aseesimees Jüri Ratas

Esimehe aseesimees
Keit Pentus

Esimees
Ene Ergma

Teine aseesimees
Jüri Ratas

Juhatuse valimise hääletustulemused

26. märts 2009

Esimehe valimised:

Ene Ergma, hääli: poolt 74, vastu 11, kehtetuid
sedeleid 9.

Hääletamisest osavõtnud Riigikogu liikmete arv: 94.

Aseesimeeste valimised:

Kristiina Ojulang, hääli: 52;

Jüri Ratas, hääli: 36;

kehtetuid sedeleid 5.

Hääletamisest osavõtnud Riigikogu liikmete arv: 93.

15. juuni 2009

Riigikogu aseesimeeste valimised:

Keit Pentus, hääli: 51;

Jüri Ratas, hääli: 49;

kehtetuid sedeleid 0.

Hääletamisest osavõtnud Riigikogu liikmete arv:
100.

Fraktsioonid

Head seadusandjat ei iseloomusta mitte eelnõu seaduseks vormistamise kiirus, vaid arusaam oma vastutusest ja hoolikus kõigi argumentide kaalumisel.

(Vabariigi Presidendi Toomas Hendrik Ilvese kõnest, 23.04.2009)

Eesti Keskerakonna fraktsioon (K)

Fraktsioonides aasta vältel toimunud muudatused on toodud all märkustes.

Esimees
Kadri Simson*

Aseesimees
Ain Seppik

Aseesimees
Toomas Varek

Jaak Aab

Enn Eesmaa

Eldar Efendijev

Helle Kalda

Lembit
Kaljuvee

Kalev Kallo

Valeri Korb

Tiit Kuusmik

Kalle Laanet

Lauri Laasi

Heimar Lenk

Inara Luigas

Aadu Must

Georg
Pelisaar *

Nelli
Privalova

Jüri Ratas

Rein Ratas

Mailis Reps

Aivar Riisalu

Arvo Sarapuu

Vilja Savisaar*

Evelyn Sepp

Olga Sõtnik

Toivo Tootsen

Marika Tuus

Vladimir
Velman

* Kadri Simson (esimees alates 17.06.2009)

Georg Pelisaar (kinnitati fraktsiooni liikmeks 03.08.2009, asendusliige)

Vilja Savisaar (esimees kuni 17.06.2009; volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 09.07.2009, Euroopa Parlamendi liige)

Eestimaa Rahvaliidu fraktsioon (ERL)

Esimees
Karel Rütli

Aseesimees
Mai Treial

Jaanus
Marrandi

Tarmo Mänd

Villu Reiljan

Ester
Tuiksoo

Eesti Reformierakonna fraktsioon (RE)

Esimees
Peep Aru*

Aseesimees
Rein Aidma

Aseesimees
Rain Rosimannus*

Robert
Antropov *

Hannes Astok

Ivi Eenmaa

Igor Gräzin

Tõnu Juul

Helmer Jõgi

Raivo Järvi

Ene Kaups

Urmas Klaas

Tõnis Kõiv

Margus Lepik

Jürgen Ligi*

Väino Linde

Lauri Luik

Maret
Maripuu*

Silver Meikar

Tatjana
Muravjova

Leino Mägi

Kristiina
Ojuland*

Kalle Palling

Keit Pentus*

Hanno
Pevkur*

Jaanus
Rahumägi

Mati Raidma

Ülle Rajasalu*

Paul-Eerik
Rummo

Taavi Rõivas

Jaak Salumets

Erik Salumäe

Imre Sooäär

Harri
Õunapuu

* Peep Aru (aseesimees kuni 16.06.2009, esimees alates 16.06.2009)
Rain Rosimannus (aseesimees alates 16.06.2009)
Robert Antropov (kinnitati fraktsiooni liikmeks 03.08.2009, asendusliige)
Jürgen Ligi (volitused peatunud 03.06.2009, rahandusminister)
Maret Maripuu (kinnitati fraktsiooni liikmeks 24.02.2009, varem sotsiaalminister)
Kristiina Ojuland (volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 09.07.2009, Euroopa Parlamendi liige)
Keit Pentus (esimees kuni 15.06.2009)
Hanno Pevkur (volitused lõppenud 23.02.2009, asendusliige)
Ülle Rajasalu (kinnitati fraktsiooni liikmeks 04.06.2009, asendusliige)

Erakonna Eestimaa Rohelised fraktsioon (EER)

Esimees
Valdur
Lahtvee

Aseesimees
Marek
Strandberg

Mart Jüssi

Aleksei
Lotman

Maret
Merisaar

Toomas
Trapido

Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon (IRL)

Esimees
Mart Laar

Aseesimees
Andres Herkel

Aseesimees
Toomas Tõniste*

Ene Ergma

Kaia Iva

Mari-Ann
Kelam*

Tarmo Kõuts

Ott Lumi

Marko
Mihkelson

Erki Nool

Mart Nutt

Tiina Oraste

Marko
Pomerants*

Urmas
Reinsalu*

Margus
Tsahkna

Peeter
Tulviste

Ken-Marti
Vaher

Lauri Vahtre

Trivimi Velliste

Taavi
Veskimägi*

* Toomas Tõniste (aseesimees alates 18.06.2009)
Mari-Ann Kelam (kinnitati fraktsiooni liikmeks 08.06.2009, asendusliige)
Marko Pomerants (volitused peatunud 03.06.2009, siseminister)
Urmas Reinsalu (aseesimees kuni 18.06.2009)
Taavi Veskimägi (volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 13.09.2009)

Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon (SDE)

Esimees
Eiki Nestor

Aseesimees
Indrek Saar

Kalev Kotkas

Peeter
Kreitzberg

Kalvi Kõva*

Sven Mikser

Ivari Padar*

Heljo Pikhof

Hannes
Rumm

Mark
Soosaar

Jüri Tamm

* Kalvi Kõva (volitused lõppenud 21.05.2009, asendusliige; kinnitati fraktsiooni liikmeks 10.07.2009, asendusliige)
Ivari Padar (kinnitati fraktsiooni liikmeks 25.05.2009, varem rahandusminister; volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 09.07.2009, Euroopa Parlamendi liige)

Fraktsiooni mittekuuluv Riigikogu liige

Jaan Kundla

Koosseisu muudatused

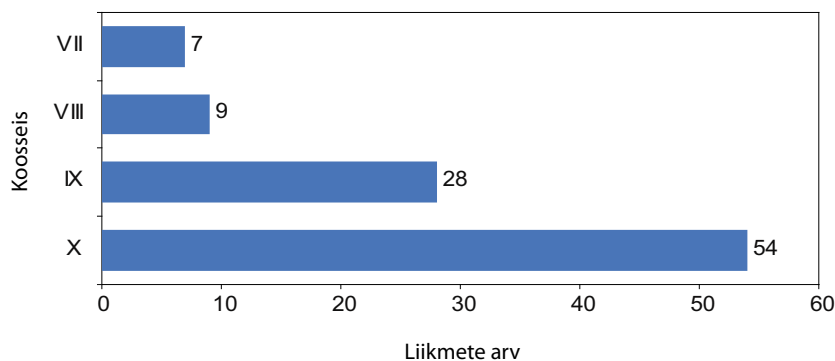
Riigikogust lahkunud (või volitused peatunud)

Hanno Pevkur (RE) volitused lõppenud 23.02.2009
Kalvi Kõva (SDE) volitused lõppenud 21.05.2009
Jürgen Ligi (RE) volitused peatunud 03.06.2009
Marko Pomerants (IRL) volitused peatunud 03.06.2009
Mihkel Juhkami (IRL) volitused lõppenud 05.06.2009
Kristiina Ojuland (RE) volitused lõppenud 09.07.2009
Ivari Padar (SDE) volitused lõppenud 09.07.2009
Vilja Savisaar (K) volitused lõppenud 09.07.2009
Viktor Vassiljev (K) volitused lõppenud 27.07.2009
Taavi Veskimägi (IRL) volitused lõppenud 13.09.2009

Asemele tulnud

Maret Maripuu (RE) volitused taastunud 24.02.2009
Ivari Padar (SDE) volitused taastunud 22.05.2009
Ülle Rajasalu (RE) asendusliige 04.06.2009
Mihkel Juhkami (IRL) asendusliige 04.06.2009
Mari-Ann Kelam (IRL) asendusliige 06.06.2009
Robert Antropov (RE) asendusliige 10.07.2009
Kalvi Kõva (SDE) asendusliige 10.07.2009
Viktor Vassiljev (K) asendusliige 10.07.2009
Georg Pelisaar (K) asendusliige 28.07.2009
Elle Kull (IRL) asendusliige 14.09.2009

XI Riigikogu liikmed varasemates Riigikogu koosseisudes

Fakte Riigikogu liikmete kohta (seisuga 31.08.2009)

Riigikogus on 22 naist ja 79 meest.
Vanim Riigikogu liige on 71 ja noorim 24 aastat vana.
Riigikogu liikmete keskmine vanus on 48 aastat.

54 XI Riigikogu liiget kuulus ka Riigikogu eelmisesse koosseisu, 28 on olnud IX, 9 VIII ja 7 VII koosseisus.
41 Riigikogu liiget on parlamendis esmakordselt, 35 liikme jaoks on XI koosseis teine, 16-le kolmas, 5-le neljas ja viide Riigikogu koosseisu alates 1992. aastast on kuulunud 4 Riigikogu liiget.

Riigikogus töötab 11 alatist ja 3 erikomisjoni, registreeritud on 6 fraktsiooni, tegutseb 59 parlamendirühma, 6 delegatsiooni ja 27 muud ühendust.

Eesti Keskerakonna fraktsioonis on 28 liiget (8 naist ja 20 meest);
Eesti Reformierakonna fraktsioonis 31 liiget (6 naist ja 25 meest);
Eestimaa Rahvaliidu fraktsioonis 6 liiget (2 naist ja 4 meest);
Erakonna Eestimaa Rohelised fraktsioonis 6 liiget (1 naine ja 5 meest);
Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioonis 19 liiget (4 naist ja 15 meest);
Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioonis 10 liiget (1 naine ja 9 meest).

Fraktsiooni ei kuulu 1 Riigikogu liige.

RIIGIKOGU KOMISJONID JA ÕIGUSLOOME

Kogu selle eelnõu menetlemisel on olnud üheks eesmärgiks kindlasti see, et menetlus oleks avatud, avalik ja põhjalik ning et kaasataks võimalikult kõiki Riigikogu liikmeid, kõiki eksperte, kõiki ühendusi, kes vähegi selleks ise soovi avaldavad ja keda me ise suudame väjastpoolt maja üles leida, kes võiksid anda lisaväärtust selle eelnõu teksti korrigeerimisele.

*(Riigikogu liige Erik Salumäe
perekonnaseaduse eelnõu lugemisel,
25.03.2009)*

... ma julgustan teinekord rohkem arutama neid filosoofilisi või maailma-vaatelisi eeldusi, mille põhjalt kas eelnõusid esitatakse või neid tahetakse tagasi lükata.

*(Riigikogu liige Toomas Trapido
tulumaksuseaduse muutmise seaduse
elnõu lugemisel, 05.05.2009)*

Euroopa Liidu asjade komisjon

Esimees Marko Mihkelson (IRL)
Aseesimees Ester Tuiksoo (ERL)
Enn Eesmaa (K)
Raivo Järvi (RE)
Aleksi Lotman (EER)
Maret Maripuu (RE) (kinnitati komisjoni liikmeks 24.02.2009, varem sotsiaalminister)
Silver Meikar (RE)
Sven Mikser (SDE)
Mart Nutt (IRL) (kinnitati komisjoni liikmeks 01.09.2009)
Hanno Pevkur (RE) (volitused lõppenud 23.02.2009, asendusliige)
Rein Ratas (K)
Urmas Reinsalu (IRL)
Mailis Reps (K)
Taavi Rõivas (RE)
Evelyn Sepp (K)
Jüri Tamm (SDE)
Taavi Veskimägi (IRL) (kuni 01.09.2009)

Vaadeldaval perioodil toimus 73 istungit, menetleti 88 ELi dokumenti-elnõud. Komisjonidelt ELAKile antud arvamused: keskkonnaministri

13, kultuurikomisjon 7, maaelukomisjon 5, majanduskomisjon 37, põhiseaduskomisjon 9, rahanduskomisjon 14, riigikaitsekomisjon 2, sotsiaalkomisjon 14, õiguskomisjon 11.

Periood on olnud ELi asjade komisjoni töös eelnevalt seatud eesmärkide täitmise aeg. Eesti on olnud viis aastat Euroopa Liidu liige. Aasta väldanud kuulamiste ja analüüsi protsess Eesti esindatusest Euroopa Liidus on jõudnud lõpule ning komisjon esitas raporti avalikul istungil 8. mail 2009. Komisjoni töös on ka teisi tagasivaatavaid aspekte esimesele 5 aastale Euroopa Liidus. Näiteks ametnike tasandil on osaletud riigisekretäri kokkukutsutud töörühmas (ettepanekud esitatud riigisekretärile oktoobris 2008).

Lisaks tavapärasele tööle ELi dokumentidega ja kohtumistele valitsuse liikmetega enne ELi Ministrite Nõukogu on komisjon oma tegevust hinnanud. Ettepanekud on välja toodud raportis, lisaks on ELAK algatanud 2 Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse muudatust. Uuendusena toimus ELAKi avalik ühisistung väliskomisjoniga, kus peaminister tutvustas Eesti seisukohti eelseisval Euroopa Liidu Ülemkogul. Edaspidi hakkavad taolised kohtumised peaministriga toimuma avalikult ning lisaks külalistele Toompea lossis saavad huvilised kohtumist jälgida internetiülekanne vahendusel. Salvestatud ülekanne on nähtav ELAKi kodulehel sarnaselt 8. mai istungile.

Olulisimateks arutatud teemadeks võib pidada energiavaldkonda (energiapaketi eelnõude arutelu),

Euroopa Liidu asjade komisjoni liikmed Eesti-Vene piiril Narvas, märts 2009

koostöös väliskomisjoniga toimunud kohtumisi pea- ja välisministriga enne Euroopa Ülemkogu ning Üld- ja Välisasjade Nõukogu kohtumisi eeskätt ELi ja Venemaa suhete teemal 2008. aasta Venemaa-Gruusia sõja valguses. Läbivateks teemadeks on ka ELi naabruspoliitika, idapartnerlus ja Läänemere strateegia.

Energiapaketi temaatika on Eestile oluline mitmest aspektist: energiajulgeolek, Eesti energiamaanduse tulevik, Eesti sidustamine ELi liikmesriikide energiavõrguga, energiasäästlik majandamine, tuumaenergeetika tulevik jm. Energiaküsimuste arutelu jätkub ka 2009. aasta teisel poolel.

Idapartnerluse arutelude käigus on selgunud, et ideed ja konkreetsete projektide rahastamise vajalikkust on vaja rohkem tutvustada liikmesriikidest pärit kolleegidele, kelle arvates piisab Vahemere piirkonna poliitika arendamisest. Mitmed liikmesriigid suhtuvad ELi idanaabrite põhjalikumasse kaasamisse ettevaatlikult. Samuti on vaja pidevalt suhelda partnerluse sihtriikidega, et selgitada individuaalse lähenemise otstarbekust ning sihtriikide enda panuse olulisust.

Läänemere strateegia üheks eesmärgiks on ELi 2004. aasta laienemise tekkunud võimaluste ning potentsiaali ärakasutamine, tegelemaks seejuures majanduslike, sotsiaalsete ja keskkonnaalaste kitsaskohtadega regionaalsel tasemel.

Komisjoni järgmise tööaasta üheks oluliseks teemaks on ELi eelarvereform, mis on algusjärgus (läbitud on Euroopa Komisjoni algatatud avalike konsultatsioonide periood). Liikmesriikidel ja ELi institutsioonidel on vaja kokku leppida, milline on ELi eelarve tulevikus, s.t alates aastast 2014.

Komisjoni tavatöö oluliseks lisaks olid maa-konnaviisidid, mille käigus said komisjoni liikmed võimaluse tutvuda ELi vahendite kasutamise kohta kohalikes omavalitsustes ning suheldes kohalike inimestega jagada informatsiooni ELi, Eesti rollist selles ja Riigikogu tegevusest. Väljasõidud ja kohtumised toimusid Põlva- ja Võrumaal (30.-31.10.2008), Pärnus III kodanikeühiskonna foorumil (22.11.2008), Ida-Virumaal (27.03.2009), Tartus (17.04.2009) ja Viljandimaal (29.04.2009).

ELi Ministrite Nõukogu eesistumiseelsetel kahepoolsel kohtumisel liikmesriikide kolleegidega on osutunud vajalikeks ja tõhusateks. Komisjoni liikmed on saanud võimaluse arutada eesistumisprioriteete ja teadvustada Eestile olulisi teemasid, olgu need siis eesistumisega seotud või mitte.

Septembris 2008 korraldas ELAK Tallinnas traditsioonilise kohtumise Eesti, Läti, Leedu ja Poola parlamendi Euroopa Liidu komisjoni esimeestega.

Keskkonnakomisjon

Esimees Mart Jüssi (EER) (esimees alates 08.06.2009, aseesimees kuni 08.06.2009)

Aseesimees Erki Nool (IRL) (aseesimees alates 08.06.2009)

Mari-Ann Kelam (IRL) (kinnitati komisjoni liikmeks 08.06.2009, asendusliige)

Valeri Korb (K)

Kalle Palling (RE)

Marko Pomerants (IRL) (esimees kuni 03.06.2009; volitused peatunud 03.06.2009, siseminister)

Ülle Rajasalu (RE) (sotsiaalkomisjonist 03.08.2009)

Rein Ratas (K)

Villu Reiljan (ERL)

Urmas Reinsalu (IRL) (põhiseaduskomisjonist 04.06.2009; sotsiaalkomisjoni 08.06.2009)

Rain Rosimannus (RE)

Mark Soosaar (SDE)

Harri Ōunapuu (RE) (rahanduskomisjoni 27.07.2009)

Keskkonnakomisjon pidas vaadeldaval perioodil 61 istungit, sh 11 väljasõiduistungit. Menetluses oli 33 eelnõu, millest 18 võeti vastu seadusena ja 4 otsusena, 5 eelnõu lükati tagasi, 2 võeti tagasi ja 4 eelnõu menetlemine jäi pooleli.

Riigikogu otsus „Põlevkivi kasutamise riikliku arengukava 2008–2015 kinnitamine” (300 OE, vastu võetud 21.10.2008). Põlevkivi arengukava koostamisel on lähtutud Eesti Vabariigi põhiseaduse §-st 5, mille kohaselt on Eesti loodusvarad ja -ressursid rahvuslik rikkus ning neid tuleb kasutada säästlikult. Eesmärk on kasutada põlevkivi maksimaalse efektiivsusega ning sellest tulenevalt on määratud ka riigi huvi põlevkiviresursi kasutamisel: Eesti tarbijate tõrgeteta varustamine elektri- ja soojusenergiaga ning väärtustatud põlevkivitoodetega, rakendades põlevkivi kaevandamisel ja töötlemisel parimat võimalikku tehnoloogiat ning kasutades põlevkivi ja sellega kaasnevat loodusvarasid võimalikult väikese negatiivse keskkonna- ja sotsiaalse mõjuga nii, et põlevkivi jätkuks pikaks ajaks ja oleks tagatud riigi jätkusuutlik areng. Põlevkivi arengukavas määratakse põlevkivi kasutamissuunad aastateks 2008–2015, milleks on elektri ja põlevkiviõli tootmine Eesti riigisisese tarbimise katteks ning põlevkivi kasutamine selle täiendavaks

Keskkonna- komisjon ja majandus- komisjon avalikul ühisistungil merekeskkonna küsimusi arutamas, september 2008

väärtustamiseks (mootorikütused, keemiatooted jms) ja kodumaiseks tsemenditootmiseks.

Maapõueseaduse ja säästva arengu seaduse muutmise seaduse (298 SE, vastu võetud 23.10.2008) eesmärk on lisada maapõueseadusesse asjakohased sätted, et oleks tagatud põlevkivi kasutamine riiklikus arengukavas kehtestatavas määras.

Veeseaduse muutmise seadus (287 SE, vastu võetud 03.12.2008) viib veeseaduse kooskõlla Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiviga 2005/35/EÜ, mis käsitleb laevade põhjustatud merereostust ja karistuste kehtestamist selliste rikkumiste eest, samuti täpsustab reovee ja reoveekogumisaladega seonduvat regulatsiooni, veekogu avalikuks kasutamiseks määramise kriteeriume ning veehaarde sanitaarkaitseala määramist käsitlevaid sätteid.

Metsaseaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seaduse (327 SE, vastu võetud 10.12.2008) eesmärk on erametsa majandamise aktiivsuse tõstmine selle paindlikumaks ja efektiivsemaks muutmiseks. Seadusega kaotatakse mittevajalikud piirangud metsa majandamisel, muudetakse raiete lubamise ja metsamajandamiskava ning metsa inventeerimisandmete kasutamise põhimõtteid, kaotatakse metsa uuendamise tagatistrah.

Keskkonnaministeeriumi keskkonnateenistuste, Riikliku Looduskaitsekeskuse ja Kiirguskeskuse Keskkonnaametiks ühendamise seaduse Vabariigi Valitsuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus (367 SE, vastu võetud 18.12.2008). Seaduse vastuvõtmine on seotud keskkonnahalduse ümberkorraldamisega, mille käigus ühendati Keskkonnaministeeriumi

keskkonnateenistused, Riiklik Looduskaitsekeskus ja Kiirguskeskus Keskkonnaametiks, muudeti Metsakaitse- ja Metsauenduskeskuse staatus valitsusasutusest hallatavaks riigiasutuseks ning anti Riigimetsa Majandamise Keskusele looduskaitsetööde korraldamise funktsioon. Keskkonnahalduse ümberkorraldamise tulemusel kaotati keskkonnavaldkonna funktsioonide dubleerimine eri asutustes ning nende täitmise ebastabiilne ja ebaefektiivne rahastamine, kaotati tööjaotuse erisused ja ühtlustati töökoormust.

Maareformi käigus kasutusvaldusesse antud maa omandamise seadus (380 SE, vastu võetud 25.02.2009) kehtestab maa omandamise regulatsiooni eesmärgiga tagada põllumajandusmaa sihtotstarbeline kasutamine. Maa omandamine loob põllumajandustootjale kindlustunde tema kasutuses oleva maa osas ja võimaldab teha pikaajalisi investeeringuid. Samuti on oluline, et põllumajandustootja, kes on maad pikaajaliselt harinud, on sellele hea peremees.

Keskkonnatasude seaduse ja kalapüügiseaduse muutmise seadus (441 SE, vastu võetud 13.05.2009) muudab keskkonnakaitse õiguslikke regulatsioone paremini toimivateks ning täpsustab mõningaid sätteid. Nii näiteks omab positiivset keskkonnakaitse toimet säte, mis seostab saastetasu kohaliku omavalitsuse eelarvesse laekumise jäätmeveo organiseerimisega, survestades kohalikke omavalitsusi täitma seda kohustust. Kalapüügiseaduse muudatusega luuakse alus püügivõimaluste eraldamiseks teistele taotlejatele või vahetamiseks teiste riikidega, juhul kui ajaloolise püügiõiguse jaotusega püügivõimalused omandanud ettevõtte neid täiel määral ei kasuta ega maksa nende eest tasu.

Jahiseaduse muutmise ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seaduse (458 SE, vastu võetud 21.05.2009) kohaselt eemaldatakse jahiseadusest riigi kasutada jäetava jahimaa minimaalse suuruse nõue, täpsustatakse jahipiirkonna kasutusõiguse loa taotlemise tingimusi ning sätestatakse keskkonnaministri õigus delegeerida jahindustegevuse korralduslikke ja täidesaatvaid funktsioone (jahitunnistuse andmine, jahindusalase koolituse, jahiteooria eksami ja laskekatsete korraldamine jne) eraõiguslikul alusel toimivatele jahindusorganisatsioonidele, kellega sõlmitakse halduslepingud. Riigi kasutusest vabanevate ja peamiselt eramaadel asuvate jahimaade kasutusse andmisel eelistatakse seaduse kohaselt jahindusorganisatsioone, mis koondavad konkreetsetes jahipiirkonnas rohkem maid omavaid jahimehi.

Biotsiidiseadus (446 SE, vastu võetud 14.05.2009) sätestab biotsiidsele tootele, selle turustamisele ja kasutamisele esitatavad nõuded ja tingimused ning riikliku järelevalve, eesmärgiga tagada biotsiidse toote ohutus inimeste ja loomade tervisele ning keskkonnale. Seaduse väljatöötamine oli tingitud vajadusest viia biotsiidide turustamist ja kasutamist reguleerivad õigusaktid täielikult kooskõlla Euroopa Liidu õigusega.

Väljasõiduistungid

Väljasõiduistungitel tutvuti loodus- ja keskkonnaprobleemidega Põlva- ja Võrumaal, Tartumaal Raadi piirkonnas, Suur-Pakri ja Väike-Pakri saarel jm, uuriti jäätmehoolduskorraldust Vihula vallas Lääne-Virumaal, käidi Harku karjääris. Eesti Vabariigi reostustõrjevõimekusest ülevaate saamiseks külastati Piirivalvemetit ja Päästeametit. Keskkonnainvesteeringute Keskuses tutvuti asutuse tööga ja tulevikuvisionidega. Väljasõiduistung Tallinna Tehnikaülikooli Geenitehnoloogia Instituudis toimus teemal „Sissejuhatas GMO maailma”.

Kultuurikomisjon

Esimees Peeter Kreitzberg (SDE)
Aseesimees Mailis Reps (K)
Eldar Efendijev (K)
Helmer Jõgi (RE)
Lauri Luik (RE)
Maret Merisaar (EER) (sotsiaalkomisjoni 11.06.2009)
Aadu Must (K)
Paul-Erik Rummo (RE)
Karel Rütli (ERL)
Peeter Tulviste (IRL)
Lauri Vahre (IRL)

Kultuurikomisjon pidas vaadeldaval perioodil 64 istungit. Menetluses oli 24 eelnõu, millest 8 võeti seadusena vastu, 4 võeti tagasi ning 12 eelnõu menetlemine jäi pooleli.

Kultuurikomisjoni olulisim töö vaadeldaval perioodil oli menetleda **põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse eelnõu** (412 SE), mis muudab oluliselt kogu üldhariduskorraldust. Et viia koolikorralduse uuenduse arutelu võimalikult laiale kõlapinnale, toimus 13. novembril 2008. aastal komisjoni algatusel Riigikogus oluliselt tähtsa riikliku küsimuse „Eesti hariduse kvaliteet ja kättesaadavus” arutelu. Lisaks toimus ajavahemikul 20. jaanuarist kuni 21. aprillini seitse arutelu spetsialistide ja huvigruppide esindajate osalusel hariduskorralduslikel teemadel, nagu näiteks koolivõrk, riigieksamite korraldus, hariduslike erivajadustega õpilased, erikoolid. Komisjon käis ka väljasõidul Soomes tutvumas sealse üldhariduskorraldusega. Kuna nimetatud eelnõu ei saavutanud veel seadusena vastuvõtmiseks vajalikku küpsust, jätkub menetlus 2009. a septembris.

Samal ajal tegi komisjon kehtivasse põhikooli- ja gümnaasiumiseadusesse olulisi muudatusi, millega ei olnud võimalik oodata uue seaduse jõustumiseni ja mille eesmärk on tagada kvaliteetse hariduse kättesaadavus nii õppevahendite kui ka haridusastmete ja õppekavade valdkonnas.

11. detsembril 2008 võeti vastu **Eesti Vabariigi haridusseaduse ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmise seadus** (279 SE), mis usaldab koolis kasutatava õppekirjanduse valiku õpetajatele ning võimaldab mitmekesisendada Eestis väljaantavat õppekirjandust. Muudatuse kohaselt säilib kord, et õppekirjandusele ja selle retsenseerimisele seab nõuded haridus- ja

teadusminister, kuid suureneb kirjastuste vastutus õppekirjanduse kvaliteedi ja kättesaadavuse tagamisel. Nimelt tagab õppekirjanduse väljaandja kirjanduse nõuetele vastavuse ja korrektse retsenseerimise ning kinnitab selle õiguspärasust kinnitusmärkega. Seejärel kannab kirjastaja õpiku, tööraamatu või töövihiku andmed õppekirjanduse registrisse (EHIS), kust õpetaja valib koolis kasutatava õppekirjanduse. Seadus sätestab ka registreeringu kustutamise korra, kui kirjastaja seda taotleb või avastab ministeerium järelevalve korras, et õppekirjandus ei vasta kehtestatud nõuetele. Seadus jõustus 1. septembril 2009.

26. veebruaril 2009 võeti vastu **põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmise seadus** (420 SE), millega antakse koolipidajatele võimalus gümnaasiumi (10.-12. klass) vastuvõtmisel kehtestada täiendavaid tingimusi, et tagada gümnaasiumiastme ühtlasem kvaliteet, mida ei ole võimalik saavutada üksnes põhikooli lõpetamise tulemuste võrdluse abil. Muudatuse tingis Riigikohtu otsus, mille kohaselt ei luba kehtiv seadus koolipidajal gümnaasiumi vastuvõtmisel kehtestada põhikooli lõpetamise tulemustele lisaks täiendavaid vastuvõtutingimusi. Seadusandja ei leidnud ühtegi mõistlikku põhjendust, miks peaks gümnaasiumi vastuvõtmisel piirduma põhikooli lõpetamise tulemuste arvestamisega. Seadusandja pooldab lähenemist, mis annab koolidele ulatuslikuma otsustusruumi, kuna gümnaasium on sisult erinev, võrreldes põhikooliga, kus ei ole lubatud kehtestada vastuvõtutingimusi. Gümnaasium võib edaspidi teostada õpilaskandidaatide teadmiste, oskuste ja vilumuste kontrolli eksami, testi, vestluse või ülesannete lahendamise vormis. Samuti antakse koolidele võimalus arvestada näiteks õpilase osalemist olümpiaadidel ja huvihariduses. Kooli vastuvõtutingimuste ja korra ettevalmistamisel on juhtiv osa kooli direktoril, konkreetsed volituse piirid vastuvõtutingimuste ja korra kehtestamiseks sätestab haridus- ja teadusminister.

17. juunil 2009 võeti vastu **põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmise seadus** (506 SE), millega võimaldatakse riigi- ja munitsipaalkoolides rakendada Rahvusvahelise Bakalaureuseõppe Organisatsiooni õppekava (IBO). Rahvusvaheline õppekava koosneb 6 akadeemilisest ainevaldkonnast: õppekeel, teine keel, individ ja ühiskond, loodusteadused (*science*), kunstid, matemaatika ja infotehnoloogia. C-keelena õpitakse asukohamaa keelt. IBO rakendamine on eelkõige suunatud õpilaste sihtgrupile, kes vanemate ametikoha tõttu liiguvad ühest riigist teise. Eestis on arvestatavaks sihtrühmaks välislähetuses olevate ametnike lapsed.

Munitsipaal- või riigikoolis võib IBO alusel õpetada juhul, kui koolis toimub õpe samal haridustasemel ka riikliku õppekava kohaselt.

Kindlasti tuleks tähelepanu pöörata ka **Euroopa keeleõppe raamdokumendis määratletud keeleoskustasemete kasutuselevõttust tulenevalt keeleseaduse ja teiste seaduste muutmise seadusele** (325 SE, vastu võetud 18.12.2008). Selle seadusega viiakse eesti keele oskuse tasemenimetused kooskõlla Euroopa keeleõppe raamdokumendis määratletud keeleoskustasemetega ning selgitatakse varasemate, alates 1999. aastast välja antud eesti keele oskust tõendavate ja uute keeleoskustaseme tunnistuste vahetamise korra, milles seni valitses mõningane õiguslik segadus.

Kultuurivaldkonnas võeti 18. juunil 2009 vastu **loovisikute ja loomeliitude seaduse muutmise seadus** (502 SE), mis muudab vabakutselise loovisiku mõistet, sätestades, et vabakutseline loovisik võib tulu saada ainult oma loometegevusest ja peab olema end äriregeeris registreerinud füüsilisest isikust ettevõtjana. Seadusemuudatus annab vabakutselisele loovisikule õiguse saada loometoetust ka juhul, kui ta tulud ei ületa poolt talle makstava toetuse suurusest kuus või saab ta töövõimetuspensioni osalise töövõime kaotuse korral või sissetulekut, mis ei kuulu tulumaksuseaduse kohaselt maksustamisele. Lisaks täpsustab seadus loometoetuse taotluste menetlemise korra.

Muu tegevus

Komisjon tegeles ka muinsuskaitse teemaga, külastades Rebala muinsuskaitseala ja kohtudes Eesti muinsuskaitse ümarlaua esindajatega. Teaduskorralduse küsimustes toimus ühisistung majanduskomisjoniga teemal „Teaduskorraldus ja majandusedu”.

Seega võib öelda, et kultuurikomisjon tegeles aktiivselt kõigi oma tegevusvaldkondade – hariduse, teaduse ja kultuuriga.

Maaelukomisjon

Esimees Kalev Kotkas (SDE)
Aseesimees Aleksei Lotman (EER)
Rein Aidma (RE)
Kaia Iva (IRL)
Heimar Lenk (K)
Jaanus Marrandi (ERL)
Leino Mägi (RE)
Arvo Sarapuu (K)
Imre Sooäär (RE)

Maaelukomisjon pidas vaadeldaval perioodil 61 istungit, sh 3 väljasõiduistungit. Komisjon menetles 6 seaduseelnõu ja üht otsuse eelnõu. 5 eelnõu võeti seadusena vastu, ühe eelnõu menetlemine jäi pooleli, otsuse eelnõu lükati tagasi.

Olulisimaks võib pidada Põllumajandusameti loomise algatamist **Taimetoodangu Inspeksiooni, piirkondlike maaparandusbüroode ning Maaparanduse Ehitusjärelevalve- ja Ekspertiisibüroo Põllumajandusametiks ümberkorraldamisega seonduva Vabariigi Valitsuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse** (470 SE) vastuvõtmisega 10. juunil 2009. Selline valdkonna asutuste ühendamine võimaldab paremini täita täidesaatva riigivõimu ülesandeid ja korraldada riiklikku järelevalvet. Maakondades on eesmärk koondada järkjärgult kõik valdkonna teenused ühte majja, et asjaajamine oleks inimesele võimalikult mugav ja lihtne. Põllumajandusameti loomine lubab efektiivsemalt kasutada olemasolevaid vahendeid ja annab majanduslikku kokkuhoidu. Asutuste

ümberkorraldamisega kaasnevad toimingud viiakse lõpule 1. jaanuariks 2010.

Maaelukomisjoni algatusel võeti 10. juunil 2009 vastu **riigivaraseaduse täiendamise seadus** (481 SE), mis annab haritava maa või loodusliku rohumaal kõlvikut sisaldava maatulundusmaa sihtotstarbega kinnisasja võõrandamisel ostu-eesõiguse võõrandatavat maad õiguslikul alusel kasutatavale isikule.

Mitu seadustes tehtud muudatust on tingitud vajadusest viia Eesti seadusandlus kooskõlla ELi õigusaktidega ja lahendada seaduste rakendamisel esile kerkinud probleemid.

Väetiseseaduse, taimekaitseaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seadusega (310 SE, vastu võetud 06.11.2008) täpsustatakse väetiste märgistamist, registreerimist ja Eestisse toimetamist, samuti kõrge lämmastikusisaldusega ammooniumnitraatväetise käitlemist reguleerivaid sätteid kooskõlas ELi õigusega.

Loomakaitseaduse ja põllumajandusloomade aretuse seaduse muutmise seadusega (328 SE, vastu võetud 20.11.2008) viidi loomakaitseadus kooskõlla Euroopa Nõukogu loomakaitsekonventsioonidega ja täiendati vastutust käsitlevat peatükki. Füüsilist ja juriidilist isikut on võimalik vastutusele võtta ka nende nõuete rikkumise eest, mis on kehtestatud loomade võistluse, loomaga tehtava tehingu ning müügiks pakutava looma pidamise kohta. Põllumajandusloomade aretuse seadust täiendati sätetega, mille kohaselt saab ohustatuks tunnistada ka sellist osa loomade populatsioonist ehk tõust, mida on võimalik mingite kindlate tunnuste alusel ülejäänud tõust eristada ja mis vastab ohustatud tõule sätestatud tingimustele. Kehtiva sõnastuse järgi oli võimalik lugeda ohustatuks üksnes ühte liiki kuuluvate loomade populatsiooni ehk tervet tõugu.

Maaelukomisjon
Matsalus tutvumas
olukorraga
rannaniitudel,
oktoober 2008

Mahepõllumajanduse seaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seadusega (390 SE, vastu võetud 28.01.2009) viidi kehtivad seadused vastavusse 1. jaanuarist 2009 jõustunud ELi otskohalduvate mahepõllumajandust reguleerivate määrustega, täpsustati Taimetoodangu Inspektsiooni ning Veterinaar- ja Toiduameti järelevalvevaldkondi.

Väljasõiduistungid ja muu tegevus

Väljasõiduistungid toimusid Läänemaale ja Aravetele, tutvuti ka Maa-ameti tööga. Kohtuti Lihula valla ja Riikliku Looduskaitsekeskuse Hiiu-Lääne regiooni esindajatega, tutvuti Matsalu lahe äärsete rannaniitude olukorraga ning kohtuti talunikega. Tutvuti Aravete Agro uue robotlõpsifarmiga ja rajatava biogaasijaama projektiga ning kohtuti Eesti Põllumeeste Keskliidu esindajatega. Maa-ametis saadi ülevaade maareformi seisust ja kavandatavatest muudatustest maareformi seaduses, samuti kinnisvaratehingute andmebaasist ja uutest kaardirakendustest.

Komisjoni istungitel on käinud oma tegevusest ülevaadet andmas Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja, Maaelu Edendamise Sihtasutuse ja Maamajanduse Infokeskuse esindajad.

Tulenevalt eelmise sügise kehvadest ilmastikutingimustest ning majanduse olukorrast tervikuna on koos Põllumajandusministeeriumi, Rahandusministeeriumi, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja ja sektori teiste esindajatega istungitel regulaarselt arutatud põllumajanduse olukorda. Eraldi teemana on koos piimatootjate ja -töötajate esindajatega käsitletud piimandusturul toimuvat. Riigikogu Kantselei õigus- ja analüüsiosakonnalt on tellitud piimandusturuteemaline uuring.

Kevadel toimus kohtumine Eesti Rukki Seltsi esindajatega, kellega arutati teraviljakasvatuse probleeme, piirituse tootmist Eestis kasvatatud teraviljast ning õigusliku regulatsiooni võimalusi Eesti viina tootmiseks üksnes eestimaisest toormest. Ka sellel teemal küsiti arvamust Riigikogu Kantselei õigus- ja analüüsiosakonnalt.

Jätkus eelmise aasta kevadel alustatud erimärgistatud kütuse aktsiisi teema käsitlemine, materjalid koos komisjoni arvamusega anti üle valitsusele.

Maaelukomisjoni toetusel toimus kaks seminari Eesti Rahvastikutaste Regionaalprogrammi ERARE teemal ning juunis avati parlamendi lugemissaalis ERAREt tutvustavate trükiste näitus.

Koos keskkonnakomisjoniga toimus ühisistung, kus kohtuti Lääne-Virumaa omavalitsusjuhtidega, arutati maapõueseadust ja maade munitsipaliseerimist.

Majanduskomisjon

Esimees Urmas Klaas (RE)
Aseesimees Kalev Kallo (K)
Hannes Astok (RE)
Margus Lepik (RE)
Aivar Riisalu (K)
Marek Strandberg (EER)
Olga Sõtnik (K)
Jüri Tamm (SDE)
Ester Tuiksoo (ERL)
Toomas Tõniste (IRL)
Taavi Veskimägi (IRL) (volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 13.09.2009)

Vaadeldaval perioodil toimus 76 majanduskomisjoni istungit, nendest 15 väljasõidu-, 4 erakorralist ja 6 ühisistungit. Komisjoni menetluses oli 44 eelnõu, millest 35 võeti vastu, 4 lükati tagasi ja 4 võeti tagasi, 9 eelnõu menetlemine jäi pooleli. Euroopa Liidu asjade komisjonile anti 37 arvamust, tehti 45 riigivara võõrandamise otsust.

Postiseaduse muutmise seadus (297 SE, vastu võetud 04.12.2008). Otsuse avada postiturg 1. jaanuaril 2009 tegi Riigikogu 2006. aastal, kui võeti vastu postiseadus, mille kohaselt oli Eesti Postil kui universaalse postiteenuse (UPT) osutajal 2008. aasta lõpuni kuni 50-grammise kirja edastamise ainuõigus. Seega oli seadusemuudatuse eesmärk postituru täielik avamine. Kolmekuulise üleminekuperioodi jooksul pidid senised postiteenuse osutajad viima oma tegevuse vastavusse uute nõuetega ning uued tulijad said selle aja jooksul esitada vajalikud dokumendid tegevusloa taotlemiseks. 1. aprillil 2009 jõustus ka UPT kulude hüvitamise skeem, mille kohaselt UPT osutajale hüvitatakse ebamõistlikult koormavad kulud, mida hindab Konkurentsiamet.

Ettevõtluse toetamise teemat on majanduskomisjonis käsitletud kahel korral. 12. novembril 2008 vastu võetud **ettevõtluse toetamise ja laenu riikliku tagamise seaduse (ETS) muutmise seadusega** (323 SE) täpsustati riikliku tagatise mõistet ja tagatislepingu sisu. Lisaks sellele fikseeriti riigi tagatud riiklike tagatiste rahastamise alus, millega suurenes tagatise saaja kindlustunne tagatise toimimise ning riigile laienevate kohustuste osas. Uue sõnastusega on välistatud riikliku tagatise kehtetuse laiendav tõlgendamine. Esitatud määratlus välistab tagatislepinguga antud riskikatte hilisema

muutumise tagatise saajale ebasoodsas suunas temast mitteolenevatel põhjustel. Samuti on tagatislepingu realiseeritavuse eeldused seotud asjaoludega, mida pooltel on võimalik riikliku tagatise väljastamisel ja tagatislepingu sõlmimisel etteulatavalt ja objektiivselt hinnata. Muudatusega täpsustati ka laenude tagamiseks asutatud sihtasutuse vastutust.

Muutunud majandusolukorras on vajalik muutustele reageerida, mistõttu 7. mail 2009 vastu võetud **ettevõtluse toetamise ja laenude riikliku tagamise seaduse muutmise seadusega** (455 SE) muudeti tingimusi laenude tagamiseks kvalifitseerivate ettevõtete osas, kaotades seni kehtinud suuruspiirangu, mille kohaselt suurettevõtete laene ei tagatud. Samuti tõsteti oluliselt majanduse elavdamiseks ja jätkusuutlikkuse tagamiseks § 19 lõikes 1 sätestatud piirsummasid – tagatislepingute kogusumma ettevõtuluslaenude ja elamumajanduslaenude tagamisel tõsteti vastavalt 800 miljonilt ja 950 miljonilt kroonilt 1,5 miljardini. Nimetatud sammu eesmärk on majandustegevuse elavdamine ja majanduslanguse negatiivsete tagajärgede leevendamine nii ettevõtte seisukohalt kui ka laiemalt. Elamumajanduslaenudena tagatakse ka korteriühistute laene. Küttehindade tõusu ja energiasäästu aktuaalsust arvestades on koos rekonstrueerimistööde mahu kasvuga oodata laenumahu kasvu.

Ehitusseaduse muutmise seaduse (389 SE, vastu võetud 18.03.2009) eesmärk oli lahendada praktikas kerkinud probleeme ja kaotada seaduse erineva tõlgendamise võimalused. Ehitusseadus jõustus 2003. aasta jaanuaris ja on olnud jõus kuus aastat. Selle aja jooksul on praktikas selgunud mitmeti tõlgendatavad sätted ja olukorrad, mille lahendamiseks regulatsioon puudus või oli liiga pealiskaudne.

Seadus koondab kõik energiatõhusust puudutavad sätted (sealhulgas energiamärgise ülevõtte kohustus) komplekselt ühte õigusakti. Korrekture oli vaja teha seaduse kooskõlastamiseks ELi õigusega. Seadus täpsustab ehitustegevust reguleerivate kohaliku omavalitsuse väljastatavate dokumentide (kirjalik nõusolek, ehitusluba ja kasutusluba) andmeid ja väljastamise korda, sätestades ehitise ehitamise ja kasutamise seonduvaid nõudeid ja tingimusi.

Teistest muudatustest võib nimetada välisriigis omandatud pädevuse tunnustamise võimaldamist, samuti teisest ELi liikmesriigist pärit ettevõtjate õigust Eestis teenuseid osutada (nn ajutised teenused).

Energiatõhususe miinimumnõuete regulaarse muutmise tagatakse, et kõik hooned oleksid

nõuetega vastavusse viidud hiljemalt 2025. aasta 1. jaanuariks. Selline tegevus aitab oluliselt vähendada summaarset energiatarbimist. Olukorras, kus on algatatud planeerimis- ja ehitusseadustiku kodifitseerimise protsess, sisaldab kõnealune seadus üksnes selliseid muudatusi, mille tegemine kehtivasse ehitusseadusesse oli praegu põhjendatud.

Planeerimisseaduse muutmise ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seadus (410 SE, vastu võetud 20.05.2009) süvendab olemasolevaid seadusi läbivaid üldpõhimõtteid, täpsustab sõnastust ning teeb muudatusi planeerimisega seotud sätetes.

Planeerimisseaduses sisalduvate põhimõtete süvendamine on vajalik:

- inimeste senisest paremaks kaasamiseks planeerimisprotsessi;
- detailplaneeringu rangemate menetlusreeglite kehtestamiseks juhtudel, kui planeeritava alal on tegemist oluliste avalike huvide ja väärtustega ning juhtudel, kui linna või valla ruumilise arengu põhimõtted ja üldised huvid ei ole üldplaneeringuga määratletud;
- puudutatud isiku kaasamise tagamiseks detailplaneeringu koostamisel ja parema võimaluse loomiseks oma õiguste kaitsmisel;
- elektroonilisel teel suhtlemise ja informeerimise laiendamiseks planeeringute koostamisel;
- olulise ruumilise mõjuga objekti asukohaplaneeringu koostamiseks, ka sellisel juhul, kui objekt jääb mitme kohaliku omavalitsuse haldusterritooriumile.

Seadusemuudatuste elluviimisega võivad vähesel määral suureneda isikute teavitamise seotud kulud juhtudel, kui kohalik omavalitsus teavitab isikuid posti teel. Samas aitab elektroonilise teavitamise laiendamiseks seadusliku aluse loomine ja selle rakendamine kulusid kokku hoida. Seaduse ellurakendamisega võib kaasna infotehnoloogilise kulu neile omavalitsustele, kelle infosüsteem vajab täiendamist seoses seadusest tuleneva planeeringute veebilehel avaldamise nõude täitmisega. Peamiseks seaduse rakendamisega kaasnevaks positiivseks tulemuseks võib pidada planeeringudemokraatia süvendamist ning inimeste vajadustele paremini vastavat keskkonda.

Hasartmänguseadus (216 SE, vastu võetud 15.10.2008) sätestab piirangud ning nõuded hasartmängude korraldamisele nende leviku piiramiseks.

Seadus asendas 1995. aastal vastu võetud hasartmänguseaduse ning 1994. aastast kehtinud loteriiseaduse. Uus seadus käsitleb loteriid kui üht hasartmängu liiki ja sellest tulenevalt on

Majanduskomisjonil tööd jätkub, aasta jooksul oli menetluses 44 eelnõud. Istung novembris 2008

loterii korraldamist reguleerivad sätted liidetud ülejäänud hasartmängudega samasse seadusesse ning nendele kohalduvad samad üldsätted, lisaks on ühised järelevalve teostamise alused. Vastavalt seadusele on loterii mängimisele seatud vanusepiir – seda võib mängida vähemalt 16-aastane isik. Seadusega säilitatakse erisid loteriide ning muude hasartmängude vahel ning sarnaselt teiste ELi riikide eeskujule ka riiklik loteriimonopol. Uus hasartmänguseadus loob aluse Eesti hasartmänguturu korrastamiseks ja hasartmängude korraldamisele esitatavate nõuete nüüdisajastamiseks. Muuhulgas pannakse kasiinodele kohustus kliente registreerida ja seatakse sisse õnnemängu mängimise piirangutega isikute nimekiri. Samuti annab seadus kohalikele omavalitsustele laiema õiguse avatavate mängusaalide asukoha üle otsustamisel. Seadus hõlmab ka seni reguleerimata või ebatõhusalt reguleeritud mängu, sealhulgas näiteks „vaimsel osavusel” põhinevaid mängu ning kaubanduslikke loteriisid. Esmakordselt näeb seadus ette konkreetse regulatsiooni hasartmängude korraldamisele sidevahendi (sealhulgas interneti, digi-TV, telefoni ja mobiiltelefoni) vahendusel. Seadus jõustus 2009. aasta 1. jaanuaril, kaughasartmänge puudutav regulatsioon jõustub 2010. aasta 1. jaanuaril ja võimaldab mängu pakkuda vaid sellistel korraldajatel, kes alluvad Eesti järelevalvele.

Sadamaseadus (393 SE, vastu võetud

15.06.2009) sätestab sadamateenuste osutamise nõuded laevaliikluse ohutuse, turvalisuse ja keskkonnakaitse tagamiseks ning avalikku veekogusse kaldaga püsivalt ühendatud ehitiste, sh veekaabelliinide, samuti akvatooriumi vajaliku märgistuse rajamise alused ja korra, et täita praktikas esile kerkinud seadusandlikku lünka. Soodsad tingimused luuakse väikesadamate rajamiseks ja arenguks. Seadus asendab 1997. aastast kehtinud sadamaseaduse ja muudab sellega vahetult seotud meresõiduohutuse seadust. Sadamaseaduse ajakohastamine oli vajalik ELi õigusaktide nõuetega kooskõlla viimiseks, sadamate laevaliikluseks avamise ning registrisse kandmise korra lihtsustamiseks ning seni kehtinud regulatsiooni täpsustamiseks.

Istungid ja kohtumised

Lisaks eelnõude menetlemisele korraldas majanduskomisjon kaks olulise tähtsusega riikliku küsimuse arutelu Riigikogu täiskogu istungitel.

23. oktoobril 2008 toimus arutelu “Eesti ettevõtluskeskkonna areng”. Otsiti vastust küsimusele, kuidas Eesti oleks ettevõtluskeskkonna ja majandusruumina edukas ka pikas perspektiivis. Ettekande pidasid majanduskomisjoni esimees Urmas Klaas, Eesti Kaubandus-Tööstuskoja juhatuse esimees Toomas Luman ja Tartu Ülikooli majandusteaduskonna teadusprodekaan professor Urmas Varblane. Arutelu ettevalmistamiseks

kohtus komisjon Eesti Panga, Arengufondi, Eesti Tööandjate Keskliidu, Eesti Kaubandus-Tööstuskoja, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja ja Eesti Põllumeeste Keskliidu, Eesti Fondihaldurite Liidu, varahaldusettevõtte Eesti Välisinvestorite Nõukogu ning Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtete Assotsiatsiooni esindajatega.

21. mail 2009 toimus arutelu “Innovatsioon majandusarengu vedurina“. Ettekande pidasid majanduskomisjoni esimees Urmas Klaas, Eesti Teadus- ja Arendusnõukogu liige Linnar Viik ning majandus- ja kommunikatsiooniminister Juhan Parts. Arutelu ettevalmistamiseks toimusid kuulamised, mille käigus kohtuti Ülikooli Rektorige Nõukogu esindajate, Pärnumaa omavalitsuste spetsialistide (ühisistungil kultuurikomisjoniga), Riigikantselei Strateegiabüroo, Eesti Teadus- ja Arendusnõukogu, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi, Haridus- ja Teadusministeeriumi, Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidu ning Eesti Kaubandus-Tööstuskoja esindajatega, Innovatsiooniaasta juhtide ja EASI innovatsioonidivisjoniga.

Väljasõiduistungid toimusid Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumis, ASis Estonian Air, Vao Elektri jaamas ja Eesti Arengufondis.

Kahel korral olid ühisistungid keskkonnakomisjoni ja kultuurikomisjoniga, toimus ka ühisistung riigieelarve kontrolli komisjoni, Euroopa Liidu asjade komisjoni, kultuurikomisjoni, rahanduskomisjoni ja sotsiaalkomisjoniga.

Kohtumistest välisdelegatsioonidega võiks märkida Iirimaa Parlamendi kommunikatsiooni, energia ja loodusvarade komisjoni, EDRC (*Economic Development and Research Center*) ja Hiina delegatsiooni vastuvõtmist.

Tihe koostöö oli majandus- ja kommunikatsiooniministri Juhan Partsiiga. Energiamajanduse tänasest päevast ja tulevikukavadest räägiti kohtumistel Konkurentsiameti peadirektori Märt Otsa ja Tarbijakaitseameti peadirektori Helle Aruniiduga, OÜ Põhivõrk esindajatega, tuuleenergeetikute ja teadlastega.

Parlamentarsetel ärakuulamistel käsitleti topeltmaksustamise vältimise lepinguid, metsatööstuse konkurentsivõime temaatikat seoses metsaveokite tonnaažile kehtestatud piiranguga, energiamajanduse riiklikku arengukava 2020. aastani ja elektrimajanduse arengukava 2018. aastani ning praamiühenduse tulevikku.

Põhiseaduskomisjon

Esimees Väino Linde (RE)

Aseesimees Evelyn Sepp (K)

Igor Gräzin (RE)

Andres Herkel (IRL) (rahanduskomisjonist
04.06.2009)

Lembit Kaljuvee (K)

Ene Kaups (RE)

Mart Nutt (IRL)

Urmas Reinsalu (IRL) (keskkonnakomisjoni
04.06.2009)

Hannes Rumm (SDE)

Vilja Savisaar (K) (volitused lõppenud
seoses tagasiastumisega 09.07.2009,
Euroopa Parlamendi liige)

Põhiseaduskomisjon pidas vaadeldaval perioodil 69 istungit. Menetluses oli 60 eelnõu, millest 21 võeti vastu seadusena, 1 otsusena ja 1 avaldusena, 6 eelnõu lükati tagasi, 6 võeti tagasi, 4 eelnõu ühendati teiste eelnõudega ja 21 eelnõu menetlemine jäi pooleli.

Riigikogu võttis 11. detsembril 2008 vastu **võrdse kohtlemise seaduse** (384 SE), mis jõustus 2009. a 1. jaanuaril. Võrdse kohtlemise seadus on 1. mail 2004 jõustunud soolise võrdõiguslikkuse seaduse kõrval teiseks oluliseks seaduseks, mis reguleerib detailsemalt põhiseaduse §-s 12 sätestatud võrdse kohtlemise põhimõtet. Seadusega harmoniseeritakse ka mitu ELi direktiivi. Võrdse kohtlemise seaduse eesmärk on tagada isikute kaitse diskrimineerimise eest rahvuse (etnilise kuuluvuse), rassi, nahavärvuse, usutunnistuse või veendumuste, vanuse, puude või seksuaalse sättumuse alusel. Võrdse kohtlemise seaduse nõuete täitmist kontrollib seaduse kohaselt soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise volinik.

Euroopa Parlamendi valimise seaduse, kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse, rahvahääletuse seaduse ja Riigikogu valimise seaduse muutmise seadusega (321 SE, vastu võetud 11.12.2008) pikendati elektroonilise hääletamise perioodi seniselt kolmelt päevalt seitsmele. Seadusemuudatus kaotas eelhääletamise maakonna valimiskomisjonide määratud valimisjaoskondades, kuna elektroonilise hääletamise võimaluse tõttu oli vajadus sellise hääletamisviisi järele vähenenud. Seadusemuudatus annab ka võimaluse kasutada elektroonilisel hääletamisel

**Põhiseadus-
komisjoni
erakorraline istung,
september 2009**

mobiiltelefoni. Mobiil-ID-ga hääletamine on üks elektroonilise hääletamise liikidest, mille kasutamine sarnaneb ID-kaardi abil hääletamisega. ID-kaardi lugejat asendab mobiiltelefon ning ID-kaardi sertifikaate mobiiltelefoni SIM-kaardile antavad võtmed, mis võimaldavad ligipääsu sertifitseerimisteenuse osutaja andmebaasile. Mobiil-ID kasutamist võimaldavad valimisseaduste sätted jõustuvad 1. jaanuaril 2011.

15. juunil 2009 võttis Riigikogu vastu Vabariigi Valitsuse algatatud **hädaolukorra seaduse** (447 SE) ning **erakorralise seisukorra seaduse ja kriminaalmenetluse seadustiku muutmise seaduse** (448 SE). Hädaolukorra seadus on raamseadus, mis käsitleb kriisiolukordi üldisemalt. Seadus sätestab kriisireguleerimise, sealhulgas hädaolukorraks valmistumise ja hädaolukorra lahendamise ning elu-tähtsate teenuste tagamise õiguslikud alused. Samuti reguleerib seadus eriolukorra väljakuulutamist, lahendamist ja lõpetamist ning kaitseväge ja Kaitseliidu kasutamist hädaolukorra lahendamisel, päästetöö tegemisel ja turvalisuse tagamisel. Hädaolukorra seadusega ühendati seni kehtinud hädaolukorraks valmisoleku seadus ning eriolukorra seadus. Erakorralise seisukorra seaduse ja kriminaalmenetluse seadustiku muudatustega ajakohastati erakorralise seisukorra õiguslikku regulatsiooni eesmärgiga muuta põhiseaduslikku korda ähvardavate ohtude tõrjumise mehhanism efektiivsemaks.

Eesti lipu seaduse muutmise seadusega (529 SE, vastu võetud 18.06.2009) muudeti lipu langetamise signatuuri Toompea Pika Hermannis tornis. Alates 2. juulist 2009 kasutatakse Eesti lipu langetamisel Gustav Ernesaksa / Lydia Koidula laulu «Mu isamaa on minu arm» baasil loodud signatuuri.

Istungid ja kohtumised

Lisaks eelnõude menetlemisele arutas põhiseaduskomisjon vaadeldaval perioodil õiguskantsleri ettepanekut nr 3, mis käsitles Tallinna kohaliku omavalitsuse valimise korralduse vastavusse viimist põhiseadusega, ning ettepanekut nr 5, mis oli tehtud riigi 2009. aasta teise lisaeelarve seadusega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse põhiseaduspärasuse kohta.

Põhiseaduskomisjon kujundas IV ja V istungjärgul 16 korral Riigikogu nimel arvamuse Riigikohtule põhiseaduslikkuse järelevalve korras vaidlustatud seaduste kohta. Õigus-, keskkonna-, majandus- ning rahanduskomisjoni palvel analüüsi eelnõudega seoses tekkinud põhiseaduslikke küsimusi.

Põhiseaduskomisjoni eestvedamisel toimus nii sügis- kui ka kevadistungjärgul riiklikult tähtsa küsimusena Eesti inimarengu aruande arutelu, mis osutus mõlemal korral väga sisukaks ja pälvis palju kiidusõnu Riigikogu liikmetelt ja avalikkuselt.

2009. aasta mais toimus Kadrioru lossis põhiseaduskomisjoni traditsiooniks saanud kohtumine Vabariigi Presidendiga. Arutusel olid hädaolukorra seaduse eelnõu ning erakorralise seisukorra seaduse ja kriminaalmenetluse seadustiku muutmise seaduse eelnõu, kuna need eelnõud nägid ette muudatusi Vabariigi Presidendi volitustes riigikaitse osas. Kõneldi ka põhiseaduse muutmise initsiatiividest, nt Riigikogu muinsuskaitse ühenduse ettepanekust sätestada Eesti Vabariigi põhiseaduses põhikohusena kultuuripärandi kaitsmine ning Pika Hermannis tornis lipu langetamise signatuuri muutmistest.

V istungjärgu lõpus kohtuti Riigikohtu esimehe Märt Raskiga seoses iga-aastase ülevaatega kohtukorraldusest, õigusemõistmisest ja seaduste ühetaolisest kohaldamisest.

Rahanduskomisjon

Esimees Taavi Rõivas (RE) (sotsiaalkomisjonist 04.06.2009, esimees alates 08.06.2009)

Aseesimees Tarmo Mänd (ERL)

Peep Aru (RE)

Andres Herkel (IRL) (põhiseaduskomisjoni 04.06.2009)

Helle Kalda (K)

Tiit Kuusmik (K) (õiguskomisjoni 17.02.2009)

Mart Laar (IRL) (väliskomisjonist 04.06.2009)

Jürgen Ligi (RE) (esimees kuni 03.06.2009; volitused peatunud 03.06.2009, rahandusminister)

Inara Luigas (K)

Eiki Nestor (SDE)

Kristiina Ojuland (RE) (kinnitati komisjoni liikmeks 15.06.2009, varem RK 1.

aseesimees; volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 09.07.2009, Euroopa Parlamendi liige)

Keit Pentus (RE) (kuni 15.06.2009, RK 1. aseesimees)

Kadri Simson (K) (riigikaitsekomisjonist 17.02.2009)

Toomas Trapido (EER)

Margus Tsahkna (IRL)

Harri Ōunapuu (RE) (keskkonnakomisjonist 27.07.2009)

Rahanduskomisjon pidas vaadeldaval perioodil 65 istungit. Menetluses oli 42 eelnõu, millest 27 võeti vastu seadusena ja 5 Riigikogu otsusena, 4 eelnõu lükati tagasi ja 2 võeti tagasi. Toimusid komisjoni kohtumised Eesti Panga, Finantsinspektsiooni, IMFi, Töötukassa, kohalike omavalitsusliitude jt organisatsioonide esindajatega. Riigieelarve kontrollikomisjoniga peeti ühisistungid teemal „Stuktuuritoetuste ja välisvahendite kasutamine“.

Riigieelarve valdkonnas menetles komisjon **2009. aasta riigieelarve seadust** (346 SE, vastu võetud 10.12.2008), **2008. aasta riigieelarve seaduse muutmise seadust** (372 SE, vastu võetud 03.12.2008), **riigi 2009. aasta teise lisaelarve seadust** (510 SE, vastu võetud 18.06.2009) ning **riigi 2009. aasta teise lisaelarve seadusega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadust** (511 SE, vastu võetud 18.06.2009). Lisaks eeltoodule menetleti Riigikogu otsuseid „Riigi 2007. aasta majandusaasta koondaruande kinnitamine“ (340 OE, vastu võetud 03.12.2008) ja

„Stabiliseerimisreservi vahendite kasutuselevõtmine“ (499 OE, vastu võetud 10.06.2009). Eelarveseadusi käsitletakse pikemalt riigieelarve arutelu ülevaates.

Tervikseadusena menetles komisjon **hasartmängumaksu seadust** (433 SE, vastu võetud 22.04.2009). Oluliselt muutus hasartmängude regulatsioon, sätestati uusi hasartmänguliike ning muudeti mänguautomaatide maksustamise süsteemi.

Muudeti kahe perioodi struktuuritoetuse seadusi: võeti vastu **perioodi 2004–2006 struktuuritoetuse seaduse muutmise seadust** (423 SE, vastu võetud 26.02.2009) ja **perioodi 2007–2013 struktuuritoetuse seaduse muutmise seadust** (489 SE, vastu võetud 10.06.2009). Muudatuste eesmärk on tõhustada ELi struktuurivahendite kasutamist ning aidata seeläbi kaasa toetuse kasutamise seotud sotsiaalsete eesmärkide saavutamisele ja Eesti majanduse elavdamisele. Sealhulgas laiendati lihtsustatud korras toetusi saavate isikute ringi ja pikendati projekti lõpptähtaega senise 2015. a augusti lõpu asemel 2015. a detsembri lõpuni, mis vastab ühenduse võimaldatud programiperioodi lõppemise ajale. Samuti pikendati perioodi 2004–2006 projektide kulutuste abikõlblikkuse lõppkuupäeva.

Olulised muudatused tehti kogumispensionide seadusesse. Võeti vastu **kogumispensionide seaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadust** (313 SE, vastu võetud 23.10.2008) ja **kogumispensionide seaduse ja sotsiaalmaksuseaduse muutmise seadust** (476 SE, vastu võetud 14.05.2009). Seadustega reguleeriti kohustusliku kogumispensionide sissemaksete tegemise korda aastatel 2009–2017, täpsustati ja ajakohastati kohustusliku kogumispensionide süsteemi kitsaskohad ning loodi õiguslikud tingimused kohustusliku kogumispensionide väljamakseteks. Seadusega nähti ette, et alates 1. juunist 2009 kuni 31. detsembrini 2010 on sissemaksete tegemine kohustuslikesse pensionifondidesse ajutiselt peatatud.

Maamaksuseaduse muutmise seadust (459 SE, vastu võetud 10.06.2009) annab kohalikele omavalitsustele õiguse vabastada koduomanikud maa-maksust.

Maksuduse valdkonnas muudeti mitu korda **maksukorralduse seadust**. Tulenevalt teiste seaduste muutmisest viidi seadusesse sisse seni reguleerimata jäänud muudatused ning muudeti rahaliste kohustuste tasumise ja tasaarvestamise korda. Uus süsteem võimaldab paljusid seadusest tulenevaid rahalisi nõudeid ja kohustusi täita vaid ühe maksega. Intresside arvestamise lihtsamaks muutmise eesmärgil kehtestati olukord, kus maksuvõlgadelt arvestatud intressid laekuvad riigile, kuid neid ei jaotata maksutulul saajatele.

Riigikaitsekomisjon

Esimees Mati Raidma (RE)

Aseesimees Toivo Tootsen (K)

(õiguskomisjonist 17.02.2009; aseesimees alates 19.02.2009)

Tõnu Juul (RE)

Jaan Kundla (–)

Tarmo Kõuts (IRL)

Kalvi Kõva (SDE) (volitused lõppenud

21.05.2009, asendusliige; kinnitati komisjoni liikmeks 14.07.2009, asendusliige)

Lauri Laasi (K) (sotsiaalkomisjonist

07.10.2008; sotsiaalkomisjoni 11.06.2009; sotsiaalkomisjonist 03.08.2009)

Ivari Padar (SDE) (kinnitati komisjoni liikmeks

28.05.2009, varem rahandusminister; volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 09.07.2009, Euroopa Parlamendi liige)

Nelli Privalova (K)

Jaak Salumets (RE)

Kadri Simson (K) (aseesimees kuni 17.02.2009, rahanduskomisjoni 17.02.2009)

Trivimi Velliste (IRL)

Riigikaitsekomisjon pidas vaadeldaval perioodil 70 istungit, sh 15 väljasõiduistungit. Komisjoni menetluses oli 18 eelnõu, millest 6 võeti vastu seadusena ja 8 otsusena, 3 seaduseelnõu menetlemine jäi pooleli ning 1 seaduseelnõu võeti tagasi. Riigikaitsekomisjon algatas ühe seaduseelnõu.

Riigikogu otsus „**Eesti kaitseväge isikkoosseisu suurendamine ja kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel rahvusvahelisel rahutagamissioonil Afganistanis**” (356 OE, vastu võetud 22.10.2008). ISAFi (*International Security Assistance Force*) missiooni näol on tegemist NATO juhitava prioriteetseima sõjalise missiooniga, mille aluseks on ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonid. Afganistanis on missioonile lubatud maksimaalselt 170 Eesti kaitseväelast ning nad on Ühendkuningriigi 19. kergejalaväe brigaadi koosseisus. Riigikogu antud mandaat kehtib 31. detsembrini 2009.

Kaitseväteenistuse seaduse muutmise seadus (312 SE, vastu võetud 03.12.2008). Seaduse alusel loodi täiendavad sotsiaalsed tagatised kaitseväelastele, kes teenistuskohustuste täitmisel on haigestunud või vigastada saanud. Seaduse

alusel suurendatakse vigastada saanud kaitseväelaste ühekordseid toetusi ning sätestatakse täiendavad sotsiaalteenused. Seejuures käsitletakse kaitseväelasi võrdselt, sõltumata teenistuskohast, seega ei ole vahet, kas kaitseväelane oli välismissioonil või Eestis teenistuskohustuste täitmisel. Seadus jõustub tagasiulatuvalt, osaliselt 2007. aasta, osaliselt 2008. aasta 1. maist.

Rahuaja riigikaitse seaduse muutmise seadus (339 SE, vastu võetud 10.12.2008) sätestab eelkõige riigikaitse planeerimise, korrastab seaduse alusel antavate riigikaitse planeerimisdokumentide hierarhiat ja täpsustab nende sidusust.

Riigikogu otsus „**Eesti kaitseväge kasutamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel NATO reageerimisjõudude 13. rotatsiooni koosseisus**“ (495 OE, vastu võetud 10.06.2009). Eesti panustab 13. NRFi (*NATO Response Force*) miinijahtijaga „Sakala“ ning 10-liikmelise koordineerimisüksusega (*MOVCON*) NATO reageerimisjõudude koosseisus, mis on Eesti NATO-liikmesusest tulenev panus. NRF on loodud NATO liikmesriikide, sh Eesti julgeoleku tagamiseks ning vajadusel kollektiivse enesekaitseoperatsiooni kiireks käivitamiseks. NRFi panustavad kõik NATO riigid, v.a Island, kellel pole kaitseväge. NRFi kasutamise otsustab NATO Nõukogu ühehäälselt, mis tähendab, et NRFi kasutamine saab toimuda ainult Eesti nõusolekul. Riigikogu mandaat üksusele on antud kuni 30. juunini 2010.

Riigikogu otsus „**Eesti kaitseväge kasutamine Afganistani presidendivalimiste julgestamisel**“ (496 OE, vastu võetud 10.06.2009). Tegemist on NATO rahutagamissiooniga ISAF, Eesti kuni 140-meheline üksus kuulub Ameerika Ühendriikide 2. merejalaväebrigaadi koosseisu. Afganistani

Riigikogu riigikaitsekomisjoni visiit Iraaki, november 2008

Riigikaitsekomisjoni liikmed kaitseväe suurõppusel „Kevadtorm“, mai 2009

presidendivalimiste julgendamise missioon on ühekordne ning edasist rotatsiooni ei toimu. Riigikogu mandaat on üksusele antud 1. detsembrini 2009.

Väljasõiduistungid ja kohtumised

Komisjoni 70 istungist 15 olid väljasõiduistungid, kus külastati Lääne Kaitseringkonda (sh õppust „Siil 2008“), Kaitseväe Peastaapi (koos väliskomisjoniga), Ämari Lennubaasi, Üksiksipataljoni ja NATO Kooperatiivse Küberkaitse Kompetentsikeskust, Kaitsealiidu Peastaapi, Vahipataljoni, Kaitsepolitsei ametit, Kaitseressurside Ametit, Paldiskis asuvat 1. jalaväebrigaadi (sh Scoutspataljoni ja Kalevi jalaväepataljoni) ning suurõppust „Kevadtorm 2009“.

Riigikaitsekomisjonis käsitleti järgnevaid teemasid: doonorlus ja vere julgeolekuvaru, laskeväljaõppe ja -spordi arendamine, Kaitsealiidu arengukava, kaitsetööstus, sõjalise hariduse kontseptsioon ja edasised kavad, kutsealuste ajateenistusse kutsumine ja kutsealuste tervislik seisund, vigastatud kaitseväelaste taastusravi.

Ühtlasi peeti ühisistungeid väliskomisjoni, õiguskomisjoni ja põhiseaduskomisjoniga. Ühisistung toimus ka Leedu, Läti ja Soome

parlamendi kaitsekomisjoniga. Lisaks kohtuti Rootsi parlamendi ja Briti Alamkoja kaitsekomisjoni delegatsiooniga. Riigikaitsekomisjon korraldas 9.-10. veebr. 2009 koostöös George C. Marshalli Keskuse, Ameerika Ühendriikide Suursaatkonna ja Riigikogu Kantseleiga tsiviilkontrollialase rahvusvahelise konverentsi. Koostöös Ungari, Tšehhi ja Poola suursaatkonnaga ning Riigikogu Kantseleiga pidas riigikaitsekomisjon koos väliskomisjoniga 17. märtsil 2009 avaliku ühisistungi NATOga liitumise aastapäeva puhul. Riigikaitsekomisjoni delegatsioon käis visiidil Iraagis, kohtudes missioonil oleva Eesti kaitseväeüksuse, Iraagi valitsuse esindajate ja kohalike hõimujuhtidega. Lisaks oldi visiidil Ameerika Ühendriikides, kohtuti president Barack Obama uue administratsiooni esindajate ning Kongressi ja Senati liikmetega.

Sotsiaalkomisjon

Esimees Urmas Reinsalu (IRL)
(keskkonnakomisjonist 08.06.2009,
esimees alates 18.06.2009)

Aseesimees Jaak Aab (K)
Tõnis Kõiv (RE)
Lauri Laasi (K) (riigikaitsekomisjoni 07.10.2008,
riigikaitsekomisjonist 11.06.2009,
riigikaitsekomisjoni 03.08.2009)

Ott Lumi (IRL)
Maret Maripuu (RE) (õiguskomisjonist
03.08.2009)

Maret Merisaar (EER) (kultuurikomisjonist
11.06.2009)

Tatjana Muravjova (RE)
Georg Pelisaar (K) (kinnitati komisjoni liikmeks
03.08.2009, asendusliige)

Heljo Pikhof (SDE) (esimees kuni 18.06.2009)

Ülle Rajasalu (RE) (kinnitati komisjoni
liikmeks 04.06.2009, asendusliige;
keskkonnakomisjoni 03.08.2009)

Taavi Rõivas (RE) (rahanduskomisjoni
04.06.2009)

Mai Treial (ERL)
Marika Tuus (K)

Sotsiaalkomisjon pidas vaadeldaval perioodil 51 istungit. Menetluses oli 19 seaduseelnõu, millest 7 võeti seadusena vastu, 3 lükati tagasi, 2 võeti tagasi ja 7 eelnõu menetlemine jäi pooleli.

Riikliku pensionikindlustuse seaduse, riiklike peretoetuste seaduse ja teiste sotsiaalkindlustushüvitisi ning sotsiaaltoetusi käsitlevate seaduste muutmise seadusega (267 SE, vastu võetud 22.10.2008) muudeti pensionide ja toetuste väljamaksmise korda, samuti töövõimetuspensioni saamiseks vajalikku pensionistaaži. 1. veebruarist 2009 jõustunud muudatuste kohaselt on pensionäri võimalik taotleda pensioni kojukannet riigi kulul vaid erandkorras, põhjendatud taotluse alusel. Seni toodi pension koju riigi kulul.

Tööturuteenuste ja -toetuste seaduse ja sotsiaalhoolekande seaduse muutmise seadusega (285 SE, vastu võetud 22.10.2008) täpsustati sobiva töö mõistet, tööpraktika juhendamise tingimusi, töötuna arvelevõtmise ja arveloleku lõpetamise tingimusi. Töötuna võimaldatakse arvele võtta ka MTÜ ja SA juhtimis- ja kontrollorgani liikmeid, sätestatakse akadeemilisel puhkusel viibivate üliõpilaste ja kutseõppeasutuses õppijate arvelevõtmine ning välistatakse abikaasaga koos välismaal viibivate ja abikaasatasu saavate inimeste töötuna arvelolek.

28. jaanuaril 2009 vastu võetud **tööturuteenuste ja -toetuste seaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadusega** (399 SE) liideti Sotsiaalministeeriumi valitsemisalas tegutsev Tööturuamet Eesti Töötukassaga ühtseks avalikõiguslikuks asutuseks.

Sotsiaalhoolekande seaduse, puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse ja nendega seonduvate seaduste muutmise seadusega (370 SE, vastu võetud 17.12.2008) kehtestati varem määrustega reguleeritud hoolekandeteenuste kohustuslikud nõuded seaduse tasandil. Sätestati riigieelarvest rahastatavad teenused psüühiliste erivajadustega inimestele.

Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadusega (452 SE, vastu võetud 21.05.2009) sätestati iseseisvalt osutatav ämmaemandusabi, et tagada parem ja kvaliteetsem tervishoiuteenus ning selle parem kättesaadavus ka maapiirkondades elavatele inimestele.

Istungid ja muu tegevus

Sotsiaalkomisjon valmistas Riigikogu täiskogu istungiks ette olulise tähtsusega riikliku küsimuse „Tööturu areng“ arutelu. Komisjoni istungitel kuulati ära teadlaste ja analüütikute ning Tööandjate Keskliidu, Ametiühingute Keskliidu, Sotsiaalministeeriumi, Tööinspeksiooni, Tööturuameti ja Eesti Töötukassa esindajate ülevaated, analüüsid ja seisukohad.

2009. aasta jaanuaris korraldas sotsiaalkomisjon koostöös Eesti Vähiliiduga ja SAga Vähi Sõeluuringud avaliku istungi teemal „Üheskoos emakakaelavähi vastu“. Istung toimus rahvusvahelise emakakaelavähi vastu võitlemise nädala raames, sõna võtsid teadlased ja arstid. Arutelul jõuti ühisele arusaamisele, et emakakaelavähki haigestumise ennetamiseks tuleb tarvitusele võtta kõik abinõud. Kõrvuti sõeluuringutega tuleks riiklikult toetada vaktsineerimist haigust põhjustava papilloomviiruse vastu.

Sotsiaalkomisjon kuulas kolmel istungil Riigikontrolli aruandeid erivajadustega inimestele rehabilitatsiooniteenuste osutamisest, meditsiiniseadmete soetamisest ja kasutamisest tervishoiuasutustes ning tervislike eluviiside ja hoiakute kujundamise strateegiatest.

Igapäevatoos on sotsiaalkomisjon teinud koostööd eri organisatsioonide ja mittetulundusühingutega. Eesti Lastekaitse Liidu esindajatega arutati lapse õiguste järelevalve tõhustamise ja laste ombudsmani institutsiooni loomise võimalusi. Kohtuti ka Eesti Naiste Varjupaikade Liidu, Eesti Ämmaemandate Ühingu, Eesti Pensionäride Ühenduste Liidu, Eesti Geriaatrite Seltsi, Eesti Õdede Liidu, Eesti Haigekassa ja Haiglate Liidu esindajatega.

Väliskomisjon

Esimees Sven Mikser (SDE)

Aseesimees Enn Eesmaa (K)

Ivi Eenmaa (RE)

Raivo Järvi (RE)

Mart Laar (IRL) (rahanduskomisjoni

04.06.2009)

Valdur Lahtvee (EER)

Silver Meikar (RE)

Marko Mihkelson (IRL)

Toomas Varek (K)

Vladimir Velman (K)

Väliskomisjon pidas vaadeldaval perioodil 79 istungit. Menetluses oli 5 eelnõu, millest 3 võeti vastu seadusena, 1 otsuse eelnõu lükkati tagasi ja 1 eelnõu menetlemine jäi pooleli.

Uue **konsulaarseaduse** (378 SE, vastu võetud 20.05.2009) väljatöötamise tingis vajadus ajakohastada seaduse teksti lähtuvalt konsulaarpraktika ja -põhimõtete arengust pärast Eesti liitumist Euroopa Liidu ja Schengeni õigusruumiga. Muudatused puudutavad eelkõige konsulaarteenuste kättesaadavust ja konsulaarabi osutamist Eesti välisesindustes. Uuendatud on konsulaarametnike koolitust ning täpsustatud aukonsuli volitusi ja tegevust käsitlevaid sätteid.

Tulenevalt Riigikogu põhiseaduskomisjoni menetluses olnud eelnõust, millega muudeti isikut

tõendavate dokumentide seadust, kooskõlastati menetluse käigus konsulaaresindustes väljastatavate dokumentide loetelu. Uus seadus võimaldab konsulaaresindustel väljastada lisaks passidele ja isikutunnistustele ka autojuhilube ning lõpetab Eesti välismaalase passi väljastamise välisesindustest kaudu. Elamislubasid väljastatakse ID-kaardi kujul. Uue mõistena on seadusesse lisandunud „digitaalne isikutunnistus”, mida on kavas hakata väljastama Eesti kodanikele, välismaalastele ja Eesti elamis-luba omavatele kodakondsuseta isikutele hiljemalt 2010. aasta 1. maist.

17. detsembril 2008 ratifitseeris Riigikogu **Albaania Vabariigi ja Horvaatia Vabariigi ühinemist käsitlevate Põhja-Atlandi lepingu protokollide heakskiitmise seaduse** (379 SE). NATO laienemine on olnud Eesti jaoks oluline välispoliitiline küsimus ning Horvaatia ja Albaania NATOga ühinemise heakskiitmine kinnitab sellele teema jätkuvat prioriteetsust.

Istungid ja kohtumised

Väliskomisjoni ja riigikaitsekomisjoni avalikul ühisistungil 17. märtsil 2009 käsitleti NATO olevikku ja tulevikku, põhiteemaks oli uus strateegiline kontseptsioon muutunud julgeoleku-situatsioonis. Istungiga tähistati NATO kaht viimast laienemist ning organisatsiooni 60. aastapäeva.

Paralleelselt NATO uue strateegilise kontseptsiooniga on käivitunud Eesti julgeolekupoliitika aluste uuendamine. Sellest lähtuvalt on väliskomisjon alustanud kuulamiste sarja eesmärgiga anda sellesse oma panus.

Väliskomisjon vaeb pidevalt sündmusi, mis

Väliskomisjon visiidil Gruusiasse, veebruar 2009

avaldavad mõju Eestile ja Eesti välispoliitikale ning mida Eesti soovib mõjutada. Aastail 2008/2009 on jätkuvalt teravdatud tähelepanu all olukord Gruusias. Väliskomisjon on sel otstarbel tellinud Rahvusvaheliselt Kaitseuringute Keskuselt uuringu teemal „Vene Föderatsiooni Gruusia-vastase agressiooni mõju Lõuna-Kaukaasia regioonis”. Uuringu hinnangul on Venemaa 2008. a augustis toimunud agressioon Gruusia vastu leidnud rahvusvahelisel areenil tõlgendamist kui Venemaa esitatud väljakutse 1991. aasta järgsele maailmakorrale. Teema tähtsust näitab ka 2009. a veebruaris toimunud väliskomisjoni töövisiit Gruusiasse, avaldamaks toetust riigi suveräänsusele ja territoriaalsele terviklikkusele.

Eelmist aastat kokkuvõttev ja tulevikusihte suunav traditsiooniline välispoliitika arutelu olulise tähtsusega riikliku küsimusena toimus 26. veebruaril 2009. Seekordse arutelu sisu mõjutas sügisel hoogustunud ülemaailmne majanduskriis. Ka väliskomisjon viis läbi kuulamiste sarja Eesti välismajanduspoliitika teemadel. Suurt tähelepanu pöörati kooskõlastatud tegevusele asutuste vahel, kelle ülesannete hulka kuulub Eesti välismajanduse ning ekspordi toetamine.

Vastavalt välissuhtlemiseadusele koordineerib väliskomisjon Riigikogu välissuhtlust. 2008. a sügisel ja 2009. a kevadel on väliskomisjon pööranud teravdatud tähelepanu Riigikogu ja Riigikogu Kantselei välissuhtlemise eelarve koostamise põhimõtetele ning välissuhtlemise eelarvele tervikuna. Komisjon on püüdnud otsustes leida tasakaalu piiratud vahendite ja parlamentaarse diplomaatia vajaduste vahel. Oluliseks on siin komisjonile vähemalt kord aastas esitatavad Riigikogu välisdelegatsioonide aruanded.

Lisaks tavakohastele ühisistungitele Euroopa Liidu asjade komisjoniga, kus käsitletakse Eesti seisukohti Euroopa Ülemkogul ning Euroopa Liidu üldasjade ja välissuhete nõukogu istungitel, ning ühisistungitele riigikaitsekomisjoniga, kus kuulatakse ülevaateid Eesti kaitseväge üksuste osalemisest välisoperatsioonidel, toimus 6. aprillil 2009 ühisistung keskkonnakomisjoniga Eesti seisukoha kujundamiseks Vene–Saksa gaasitoru keskkonnamõjude osas.

Traditsioonilistest kohtumistest võib nimetada Soome Eduskunta väliskomisjoni visiiti Eestisse 2008. a oktoobris ning Eesti, Läti ja Leedu parlamendi väliskomisjoni kohtumist Riias 2009. a jaanuaris. Balti riikide ja Põhjamaade parlamentide väliskomisjonide esimehed kohtusid 2008. a novembris Reykjavíkis ja 2009. a mais Kopenhaagenis, Euroopa Liidu riikide parlamentide väliskomisjonide esimehed 2009. a märtsis Prahjas ja septembris Visbys.

Õiguskomisjon

Esimees Ken-Marti Vaher (IRL)

Aseesimees Kalle Laanet (K)

Robert Antropov (RE) (kinnitati komisjoni liikmeks 03.08.2009, asendusliige)

Tiit Kuusmik (K) (rahanduskomisjonist 17.02.2009)

Maret Maripuu (RE) (kinnitati komisjoni liikmeks 24.02.2009, varem sotsiaalminister; sotsiaalkomisjoni 03.08.2009)

Tiina Oraste (IRL)

Hanno Pevkur (RE) (volitused lõppenud 23.02.2009, asendusliige)

Jaanus Rahumägi (RE)

Indrek Saar (SDE)

Erik Salumäe (RE)

Ain Seppik (K)

Toivo Tootsen (K) (riigikaitsekomisjoni 17.02.2009)

Õiguskomisjon pidas vaadeldaval perioodil 69 istungit, menetluses oli 47 eelnõu, millest 23 võeti vastu, 3 lükati tagasi ja 4 võeti tagasi.

Karistusseadustiku, kriminaalmenetluse seadustiku ja vangistusseaduse muutmise seaduse (382 SE, vastu võetud 15.06.2009) eesmärk on karistusjärgse kinnipidamise ja käitumiskontrolli sätestamine ning muudatused vanglateenistuses. Veendumaks Vabariigi Valitsuse esitatud regulatsiooni põhiseaduspärasuses, küsis komisjon eelnõu kohta arvamust õiguskantslerilt, kes märkis, et eelnõu põhimõtteliselt arvestab põhiseadusest tulenevate nõuetega. Kuivõrd karistusjärgse kinnipidamise näol on tegemist uue institutsiooniga, siis ei saa välistada vajadust regulatsiooni hiljem täiendada või muuta. Komisjon algatas olulisi muudatusettepanekuid, millega pikendati kohtule ennetähtaegse vabanemise läbivaatamise taotluse teistkordse esitamise tähtaega seniselt kuult kuult ühe aastani ja sätestati oluliselt täpsemalt loetelu dokumentidest, mida vangla peab kohtule esitama. Edaspidi peab vangla juhtkond kujundama selge seisukoha kinnipeetava ennetähtaegse vabastamise suhtes. Selle muudatuse eesmärk on vähendada põhjendamatute ennetähtaegsete vabastamiste arvu ja tihendada ennetähtaegse vabastamise „filtrit“. Säte jõustub 2009 aasta 1. detsembrist.

Komisjon esitas eelnõule ka täienduse, millega pikendati karistusjärgse kinnipidamise põhjendatuse kontrollimise tähtaega kohtus kahe aastani. Taotluse

kinnipidamise põhjendatuse kontrollimiseks võib süüdimõistetud või tema kaitsja esitada täitmiskohtunikule ühe aasta jooksul karistusjärgse kinnipidamise täitmise algusest.

Seadusega loodi kinnipeetavate rahaliste vahendite elektrooniline arvestussüsteem, mille rakendamiseks oli Justiitsministeeriumil valminud X-teega liidestatud andmekogu, mis hakkab kuuluma riigi infosüsteemi. Uus süsteem võimaldab tsentraalset arvepidamist kinnipeetavate teenitava ja väljastpoolt saadava raha üle ning eraldi arvelduskontot kinnipeetava maksete teenindamiseks vanglas oleku ajal.

Riigikogu liikmed Hanno Pevkur, Hannes Rumm ja Urmas Reinsalu algatasid **politseiteenistuse seaduse, kaitseväeteenistuse seaduse, piirivalveteenistuse seaduse, prokuratuuriseaduse, kohtute seaduse, õiguskantsleri seaduse, Riigikontrolli seaduse, Eesti Vabariigi Ülemnõukogu XII koosseisu ning Riigikogu VII, VIII ja IX koosseisu liikmete pensioni seaduse, Vabariigi Presidendi ametihüve seaduse, riikliku pensionikindlustuse seaduse ja avaliku teenistuse seaduse muutmise seaduse eelnõu** (375 SE, vastu võetud 18.02.2009).

Seaduseelnõu eesmärk on sätestada regulatsioon, mis võimaldaks eripensionari ära võtta isikutelt, kes mõistetakse süüdi tahtlikult toime pandud raske riigivastase süüteo eest. Eelnõu näeb ette, et kui isik kaotab süüdimõistva kohtuotsusega seoses õiguse eripensionile, säilib tal õigus mõnele teist liiki riiklikule pensionile (nt. väljateenitud aastate pensionide seaduse, riikliku pensionikindlustuse seaduse jt. seaduste alusel). Koostöös Justiitsministeeriumi, Sotsiaalministeeriumi ja Sotsiaalkindlustusameti spetsialistide ning politseiteenistujate ametiühingu esindajatega tehti eelnõus arvukalt redaktsioonilisi ja täpsustavaid muudatusi. Rakendussättes sõnastati selgelt seadusandja soov kohaldada seda seadust isikutele, kelle suhtes jõustub süüdimõistev otsus pärast seadusemuudatuse jõustumist.

Liikluseaduse ja karistusseadustiku ning nendega seonduvate seaduste muutmise seaduse (179 SE, vastu võetud 19.11.2008) eesmärk on sätestada kiiruskaamerate ning kiiruseületamisega seotud rikkumiste kirjaliku hoiatusmenetluse õiguslik alus, luua uus joobe tuvastamise regulatsioon ning muuta liiklusrikkumiste karistusõiguslikke sanktsioone. Joobes juhtimise eest nähti ette kriminaalkaristus. Loodi võimalus ka varalistele õigustele (nt. liisinguautode) konfiskeerimiseks. Uus regulatsioon valmis koostöös Justiitsministeeriumi, Siseministeeriumi ja Politseiametiga ning kooskõlastati õiguskantsleri, Riigikogu põhiseaduskomisjoni ja Eesti Advokatuuriga.

Töölepingu seadus (299 SE) võeti vastu 17. detsembril 2008. 1994. aastal jõustunud tsiviilseadustiku üldosa seadus ja 2002. aastal jõustunud võlaõigusseadus (VÕS) muutsid oluliselt Eesti lepinguõigust. Kuna tööleping on võlaõiguslik leping, siis peab see sarnaselt teiste lepinguliikidega tuginema VÕSis sätestatud regulatsioonile. VÕSi üldosa laieneb töölepingule, kui töölepingu seaduses ei ole ette nähtud teistsugust regulatsiooni. Varem kehtinud töölepingu seaduse ja VÕSi erinev ideoloogia muutis nende normide koos kohaldamise sageli keerukaks. Probleemidele viitas ka õiguskantsler, kelle hinnangul tuli võtta ette konkreetseid samme kogu töövaldkonna reformimisel. Lepinguliste suhete puhul kehtib põhiseadusest tulenevalt lepinguvabaduse põhimõte, mis tähendab, et pooled on omavahelise lepingu sisu kujundamisel vabad. Üksnes seal, kus see on hädavajalik ühe poole kaitse seisukohalt, peab seadus sätestama miinimumtingimused, millest ei tohi kokkuleppega kõrvale kalduda.

Õiguskomisjon kaasas menetluse võimalikult laia asjaomaste isikute ringi, et saavutada võimalikult tasakaalustatud ja laiapõhjaline ühiskondlik konsensus nii töövõtjate kui ka tööandjate huvide esindatuse ja kaitsuse osas. Eelnõu väljatöötamise ja kooskõlastamise kõigil etappidel osalesid EAKL, TALO, Eesti Tööandjate Keskliit ning Eesti Kaubandus-Tööstuskoda. Õiguskomisjon algatas 37 muudatusettepanekut, mis sündisid arutelude tulemusena konstruktiivses koostöös algatajate ja sotsiaalpartneritega ning rahuldasi kõiki osapooli. Erandina tuleb mainida siiski eelnõule lisatud jõustumissätteid, mille osas EAKL ja TALO jäid eriarvamusele (soovides eelnõu tervikuna jõustamist 01.01.2010).

Töölepingu seaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seaduse (518 SE, vastu võetud 18.06.2009) eesmärk on tagada töötukassa jätkusuutlikkus 1. juulist 2009, mil uus töölepingu seadus jõustus. Muudeti hüvitiste skeeme (hüvitisi vähendati või lükati nende maksmine edasi), mis vähendas koormust riigieelarvele. Võrreldes 17. detsembril 2008 vastu võetud seadusega vähenes töötuskindlustushüvitis esimesel sajal päeval 70 %-lt 50 %-le ning alates 101. päevast kuni 360. päevani 50 %-lt 40 %-le ehk teisisõnu: makstav hüvitis jäi samale tasemele kui enne uue seaduse vastuvõtmist. Omal soovil või poolte kokkuleppel töötuks jäämise korral makstavat töötuskindlustushüvitist hakatakse maksuma alates 2013. aastast.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadus (194 SE, vastu võetud 10.12.2008) teenib tsiviilprotsessi

efektiivsemaks muutmise eesmärgi. Loodi täpsemad reeglid menetluskulude jaotamiseks ja kindlaksmääramiseks, samuti menetluskulude kätetoimetamiseks. Olulised muudatused on seotud tõhusamat kaitset vajavate menetlusosaliste õiguste paremaks tagamiseks tsiviilkohtumenetluses, sh menetlusabi ja riigi õigusabi osutamise. Lisaks viidi põhiseadusega kooskõlla hagi tagamise regulatsioon.

Saneerimiseaduse (334 SE, vastu võetud 04.12.2008) eesmärk on luua Eesti õiguskorda uus menetluslik – saneerimismenetlus. 2006. aasta veebruaris avaldatud ettevõtlusalase õiguskeskonna rahvusvahelise konkurentsivõime parandamise tegevuskavas asuti seisukohale, et Eesti maksejõuetusõigus vajab likvideerivale pankrotimenetlusele alternatiivi. Selle abil peaks olema võimalik vähendada ettevõtete likvideerimist pankrotimenetluse raames, jätkata ettevõtte tegevust ja seeläbi rahuldada võlausaldajate nõudeid suuremas ulatuses, säilitada töökohti jpm. Saneerimismenetlus on kujundatud hagita menetluse alaliigina, mis saab alguse selle isiku avaldusest, kes soovib endale kuuluvat ettevõtet saneerida. Kohus algatab esitatud avalduse alusel saneerimismenetluse, kui on alust arvata, et saneerimine võimaldab muuta ettevõtte taas kasumlikuks. Menetluse algatamisel määrab kohus saneerimismenetluse ja tähtaja, mille jooksul tuleb saneerimiskava esitada. Saneerimiskavas nähakse ette, milliseid abinõusid tuleb tarvitusele võtta makseraskuste ületamiseks ja kui pika tähtaja jooksul rahuldatakse võlausaldajate nõuded. Saneerimismenetlus lõpeb, kui kava on nõuetekohaselt täidetud.

Politsei- ja Piirivalveameti loomisest tuleneva Vabariigi Valitsuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse (344 SE, vastu võetud 06.05.2009) peamine eesmärk on politseiasutuste, piirivalveasutuste ning Kodakondsus- ja Migratsiooniameti ühendamise. Politseiameti, Julgestuspolitsei, Keskkriminaalpolitsei, politseiprefektuuride, Piirivalveameti, piirivalvepiirkondade, Piirivalve Lennusalga ning Kodakondsus- ja Migratsiooniameti tegevus korraldatakse ümber ja need ühendatakse alates 1. jaan. 2010 Politsei- ja Piirivalveametiks ning tema kohalikeks täidesaatva riigivõimu volitusi omavateks asutusteks – prefektuurideks.

Politsei ja piirivalve seadus (343 SE, vastu võetud 06.05.2009) sätestab politsei ülesanded, korralduse ja teenistuse õiguslikud alused. Praegu reguleerivad politsei ja piirivalve tegevust ning teenistust politseiseadus, piirivalveseadus, politseiteenistuse seadus ja piirivalveteenistuse

seadus. Uue seaduse eesmärk on koondada nimetatud valdkonnad ühte õigusakti. Eesmärgiks on seatud siseturvalisuse parem tagamine ühendasutuse moodustamise ja ühtse juhtimisstruktuuri abil. Uue seaduse regulatsioon hõlmab ka seni n-ö puutumuses olnud valdkondi.

Politsei- ja Piirivalveamet on Siseministeriumi valitsemisalas asuv valitsusasutus, mille koosseis jaguneb politseiametnikeks ja avaliku teenistuse ametnikeks. Politseiametnike ametikohad jagunevad korrakaitse, kriminaalpolitsei ja piirivalve tegevusvaldkondade vahel ning kodakondsuse ja migratsiooni valdkonnas nähakse ette avaliku teenistuse ametnike ametikohad, nendele ametnikele politseiteenistuse regulatsioon ei laiene. Seoses ühendasutuse loomisega tehakse mitmes seaduses sisulisi ja redaktsioonilisi muudatusi.

Komisjon kaasas aruteludesse ka Politseiteenistujate Ametiühingu, Riigi- ja Omavalitsusasutuste Töötajate Ametiühingute Liidu ning Põhja Piirivalve Ametiühingu. Arutelude tulemusena algatas õiguskomisjon muudatusettepanekud, mis oluliselt täpsustasid politseiteenistuse regulatsiooni, võrreldes eelnõu esialgse redaktsiooniga.

Istungid ja muu tegevus

2008. a novembris külastas õiguskomisjon Soome parlamenti. Kohtuti sealse õiguskomisjoni ning teiste komisjonide esindajatega, tutvuti Soome prokuratuuri, politsei ning Justiitsministeriumi tööga.

2008. ja 2009. aastal on õiguskomisjon parlamentaarse järelevalve korras korduvalt arutanud alaealiste suhtes toime pandud õiguserikkumistega seonduvat karistuspoliitikat, komisjon on andnud Riigikogu menetluse karistusseadustiku muutmise seaduse eelnõu, milles korrastatakse alaealiste suhtes toime pandud kuritegude sanktsionisüsteemi.

Muud komisjonid

Julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjon

Moodustatud: 10.05.2007. Riigikogu otsus
10.05.2007 (RT I 2007, 37, 248).

Esimees Jaanus Rahumägi (RE)
Aeesimees Marek Strandberg (EER)
Kalvi Kóva (SDE) (kuni 21.05.2009)
Mart Laar (IRL)
Karel Rüütli (ERL)
Ain Seppik (K)

Korruptsioonivastase seaduse kohaldamise erikomisjon

Moodustatud: 10.05.2007. Riigikogu otsus
10.05.2007 (RT I 2007, 37, 247).

Esimees Jaanus Marrandi (ERL)
Aeesimees Kaia Iva (IRL)
Maret Merisaar (EER)
Tatjana Muravjova (RE)
Heljo Pikhof (SDE)
Kadri Simson (K)

Riigieelarve kontrolli erikomisjon

Moodustatud: 10.05.2007. Riigikogu otsus
10.05.2007 (RT I 2007, 37, 249).

Esimees Toomas Varek (K)
Aeesimees Tõnis Kõiv (RE)
Tarmo Mänd (ERL)
Hannes Rumm (SDE)
Toomas Trapido (EER)
Ken-Marti Vaher (IRL)

25.-26. mail 2009 toimus Euroopa Liidu julgeolekuasutuste parlamentaarse järelevalve 5. konverents, korraldajaks Riigikogu julgeolekuasutuste järelevalvekomisjon

Seadusandlus

Vastu võetud seadused ja vastu võtmata jäänud seaduseelnõud

2008

SEPTEMBER

- Vabariigi Presidendi ametihüve seaduse muutmise seadus (276 SE), RT I 2008, 42, 240.

Välislepingutega seotud seadused

- Eesti Vabariigi Valitsuse ja Aserbaidžaaani Vabariigi Valitsuse vahelise tulu- ja kapitalimaksudega topeltmaksustamise vältimise ning maksudest hoidumise tõkestamise lepingu ja selle juurde kuuluva protokolliga ratifitseerimise seadus (291 SE), RT II 2008, 26, 73.
- Rahvusvahelise Arenguassotsiatsiooni põhikirja heakskiitmise seadus (290 SE), RT II 2008, 25, 72.

Vastu võtmata jäänud seaduseelnõud

- Keskkonnatasude seaduse muutmise seadus (304 SE), tagasi lükatud. H: 42-31-0.
- Planeerimiseaduse muutmise seadus (278 SE), tagasi võetud.
- Riigikogu valimise seaduse muutmise seadus (248 SE), tagasi lükatud. H: 52-12-0.

OKTOOBER

- Autoveoseaduse, riigilõivuseaduse ja karistusregistri seaduse muutmise seadus (284 SE), RT I 2008, 47, 262.
- Geneetilisel muundatud mikroorganismide suletud keskkonnas kasutamise seaduse muutmise seadus (268 SE), RT I 2008, 48, 266.
- Hasartmänguseadus (216 SE), RT I 2008, 47, 261.
- Kogumispensionide seaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadus (313 SE), RT I 2008, 48, 269.
- Maapõuseaduse ja säästva arengu seaduse muutmise seadus (298 SE), RT I 2008, 48, 267.
- Meresõiduohutuse seaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seadus (274 SE), RT I 2008, 47, 263.
- Piirivalveteenistuse seaduse muutmise seadus (269 SE), RT I 2008, 48, 268.
- Riikliku pensionikindlustuse seaduse, riiklike peretoetuste seaduse ja teiste sotsiaalkindlustushüvitisi ning sotsiaaltoetusi käsitlevate seaduste muutmise seadus (267 SE), RT I 2008, 48, 264.
- Tööturuteenuste ja -toetuste seaduse ja sotsiaalhoolekande seaduse muutmise seadus (285 SE), RT I 2008, 48, 265.

Välislepingutega seotud seadus

- Tollikoostöö Nõukogu asutamiskonventsiooni muudatuse heakskiitmise seadus (288 SE), RT II 2008, 28, 78.

Vastu võtmata jäänud seaduseelnõud

- Julgeolekuasutuste seaduse § 36 muutmise seadus (231 SE), tagasi lükatud. H: 48-32-0.
- Riigieelarve seaduse § 9¹ muutmise seadus (277 SE), tagasi lükatud. H: 36-30-0.
- Tulumaksuseaduse muutmise seadus (270 SE), tagasi lükatud. H: 39-15-2.
- Võrdse kohtlemise seadus (262 SE), jäi vastu võtmata. H: 50-0-0 (nõutav Riigikogu koosseisu hääletenamuse).

NOVEMBER

- Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse ning sellega seonduvate seaduste muutmise seadus (294 SE), RT I 2008, 49, 272.
- Eesti keskmise palgaga seotud ametipalkade maksmise ajutise korralduse seadus (296 SE), RT I 2008, 50, 275.
- Elektrituruseaduse muutmise seadus (335 SE), RT I 2008, 51, 282.
- Ettevõtluse toetamise ja laenude riikliku tagamise seaduse muutmise seadus (323 SE), RT I 2008, 51, 281.
- Karistusseadustiku muutmise seadus (322 SE), RT I 2008, 52, 289.
- Kohaliku omavalitsuse üksuste ühinemise soodustamise seaduse muutmise seadus (318 SE), RT I 2008, 51, 285.
- Lennunduseaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seadus (330 SE), RT I 2008, 52, 290.
- Liikluskindlustuse seaduse §-de 3 ja 10 muutmise seadus (255 SE), RT I 2008, 49, 270.
- Liikluseaduse ja karistusseadustiku ning nendega seonduvate seaduste muutmise seadus (179 SE), RT I 2008, 54, 304.
- Loomakaitseseaduse ja põllumajandusloomade aretuse seaduse muutmise seadus (328 SE), RT I 2008, 51, 284.
- Muinsuskaitse seaduse muutmise seadus (331 SE), RT I 2008, 51, 287.
- Riigikogu liikme palga ajutise korralduse seadus (342 SE), Vabariigi Presidendi poolt välja kuulutamata jäetud.¹

¹ Vabariigi Presidendi poolt välja kuulutamata jäänud seadus, võeti uuesti muutmata kujul vastu. Vabariigi President esitas 11.12.2008 Riigikohtule taotluse tunnistada see põhiseadusega vastuolus olevaks, taotlus rahuldati 23.02.2009 (RT III 2009, 9, 55).

- Tulumaksuseaduse, käibemaksuseaduse ja riigilõivu-seaduse muutmise seadus (347 SE), RT I 2008, 51, 283.
- Tulumaksuseaduse muutmise seadus (352 SE), RT I 2008, 51, 286.
- Väetiseseaduse, taimekaitseaduse ja riigilõivu-seaduse muutmise seadus (310 SE), RT I 2008, 49, 271.
- Äriseadustiku ja karistusseadustiku muutmise ning sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (332 SE), RT I 2008, 52, 288.

Välislepingutega seotud seadused

- Bulgaaria Vabariigi ja Rumeenia Euroopa Majanduspiirkonnas osalemise lepingu ratifitseerimise seadus (319 SE), RT II 2008, 32, 91.
- Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Hariduse, Teaduse ja Kultuuri Organisatsiooni põhikirja heakskiitmise seadus (336 SE), RT II 2008, 32, 92.

Vastu võtmata jäänud seaduseelnõud

- Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse muutmise seadus (303 SE), tagasi võetud.
- Hasartmänguseaduse muutmise seadus (76 SE), tagasi võetud.
- Kodakondsuse seaduse § 5 muutmise seadus (306 SE), tagasi lükatud. H: 46-25-0.
- Tulumaksuseaduse § 4 muutmise seadus (302 SE), tagasi lükatud. H: 53-32-0.

DETSEMBER

- 2008. aasta riigieelarve seaduse muutmise seadus (372 SE), RT I 2008, 54, 306.
- 2009. aasta riigieelarve seadus (346 SE), RT I 2008, 60, 332.
- Advokatuuriseaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadus (253 SE), RT I 2009, 1, 1.
- Digitaalallkirja seaduse ja haldusmenetluse seaduse muutmise seadus (320 SE), RT I 2009, 1, 3.
- Eesti Haigekassa seaduse, töötuskindlustuse seaduse ja keskkonnatasude seaduse muutmise seadus (348 SE), RT I 2008, 53, 295.
- Eesti Vabariigi haridusseaduse ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmise seadus (279 SE), RT I 2009, 2, 4.
- Elektriturseaduse täiendamise seadus (311 SE), RT I 2009, 5, 34.
- Euroopa keeleõppe raamdokumendis määratletud keeleoskustasemetel kasutuselevõttust tulenevalt keeleseaduse ja teiste seaduste muutmise seadus (325 SE), RT I 2009, 4, 26.
- Euroopa Parlamendi valimise seaduse, kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse, rahvahääletuse seaduse ja Riigikogu valimise seaduse muutmise seadus (321 SE), RT I 2009, 2, 5.
- Kaitseväeteenistuse seaduse ja tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmise seadus (324 SE), RT I 2008, 58, 326.
- Kaitseväeteenistuse seaduse muutmise seadus (312 SE), RT I 2008, 53, 294.

- Kaitseväeteenistuse seaduse, ravikindlustuse seaduse ja sotsiaalmaksuseaduse muutmise seadus (289 SE), RT I 2008, 58, 327.
- Keskkonnaministeeriumi keskkonnateenistuste, Riikliku Looduskaitsekeskuse ja Kiirguskeskuse Keskkonnaametiks ühendamise seaduse seonduv Vabariigi Valitsuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus (367 SE), RT I 2009, 3, 15.
- Kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse ja kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse muutmise seadus (392 SE), RT I 2008, 53, 293.
- Kohtute seaduse muutmise seadus (326 SE), RT I 2009, 4, 27.
- Käibemaksuseaduse ja tulumaksuseaduse muutmise seadus (353 SE), RT I 2008, 58, 324.
- Lennundusseaduse ja relvaseaduse muutmise seadus (316 SE), RT I 2009, 4, 25.
- Maksukorralduse seaduse ja sellega seotud teiste seaduste muutmise seadus (333 SE), RT I 2008, 58, 323.
- Maksukorralduse seaduse, äriseadustiku ja nendega seonduvate teiste seaduste muutmise seadus (377 SE), RT I 2008, 60, 331.
- Masina ohutuse seadus (292 SE), RT I 2009, 3, 13.
- Metsaseaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadus (327 SE), RT I 2008, 56, 314.
- Metsaseaduse, keskkonnatasude seaduse ja riigi eraõiguslikes juriidilistes isikutes osalemise seaduse muutmise seadus (350 SE), RT I 2008, 58, 328.
- Ohvriabi seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus (349 SE), RT I 2008, 56, 313.
- Politseiteenistuse seaduse muutmise seadus (351 SE), RT I 2009, 2, 6.
- Postiseaduse muutmise seadus (297 SE), RT I 2008, 53, 297.
- Punase risti nimetuse ja embleemi seaduse ning karistusseadustiku muutmise seadus (309 SE), RT I 2008, 54, 305.
- Rahuaja riigikaitse seaduse muutmise seadus (339 SE), RT I 2008, 58, 325.
- Saneerimise seadus (334 SE), RT I 2008, 53, 296.
- Sotsiaalhoolekande seaduse, puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse ja nendega seonduvate seaduste muutmise seadus (370 SE), RT I 2008, 58, 329.
- Tsviilkohtumenetluse seadustiku ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadus (194 SE), RT I 2008, 59, 330.
- Töölepingu seadus (299 SE), RT I 2009, 5, 35.
- Tööstusomandi õiguskaitsel reguleerivate seaduste ja nendega seonduvate seaduste muutmise seadus (281 SE), RT I 2009, 4, 24.
- Veeseaduse muutmise seadus (287 SE), RT I 2009, 1, 2.
- Võrdse kohtlemise seadus (384 SE), RT I 2008, 56, 315.
- Ühistranspordiseaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (364 SE), RT I 2009, 3, 14.

Välislepingutega seotud seadused

- 12. augusti 1949 Genfi konventsioonide 8. juuni 1977 (I) lisaprotokollide rahvusvaheliste relvakonfliktide ohvrite kaitse kohta artikli 90 lõike 2 punkti a alusel Rahvusvahelise Uurimiskomisjoni pädevuse tunnustamise deklaratsiooni tegemise seadus (362 SE), RT II 2009, 2, 3.
- Albaania Vabariigi ja Horvaatia Vabariigi ühinemist käsitlevate Põhja-Atlandi lepingu protokollide heakskiitmise seadus (379 SE), RT II 2009, 2, 2.
- Eesti Vabariigi ja Bulgaaria Vabariigi vahelise tulumaksudega topeltmaksustamise vältimise ning maksudest hoidumise tõkestamise lepingu ratifitseerimise seadus (385 SE), RT II 2008, 33, 100.
- Laevade kahjulike katumisvastaste süsteemide kontrolli rahvusvahelise konventsiooniga ühinemise seadus (315 SE), RT II 2008, 34, 101.
- Tuumamaterjali füüsilise kaitse konventsiooni muudatuse ratifitseerimise seadus (355 SE), RT II 2009, 1, 1.

2009

JAANUAR

- Euroopa Parlamendi valimise seaduse § 75¹ kehtetuks tunnistamise ja Eesti Vabariigi Ülemnõukogu XII koosseisu ning Riigikogu VII, VIII ja IX koosseisu liikmete pensioni seaduse muutmise seadus (363 SE), RT I 2009, 12, 70.
- Investeeringufondide seaduse, väärtpaberituruseaduse, äriseadustiku ja Eesti väärtpaberite keskregistri seaduse muutmise seadus (376 SE), RT I 2009, 12, 71.
- Kemikaaliseaduse muutmise seadus (388 SE), RT I 2009, 12, 74.
- Mahepõllumajanduse seaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seadus (390 SE), RT I 2009, 12, 72.
- Mittetulundusühingute seaduse, sihtasutuste seaduse, tulundusühituseaduse ja äriseadustiku muutmise ning sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (271 SE), RT I 2009, 13, 78.
- Rahva ja eluruumide loenduse seaduse muutmise seadus (354 SE), RT I 2009, 8, 52.
- Säästva arengu seaduse täiendamise seadus (358 SE), RT I 2009, 12, 73.
- Tööturuteenuste ja -toetuste seaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadus (399 SE), RT I 2009, 11, 67.

Välislepingutega seotud seadused

- Rahvusvahelise Telekommunikatsiooni Liidu põhi- kirja ja konventsiooni 2006. aasta muutmise aktide ratifitseerimise seadus (371 SE), RT II 2009, 5, 12.
- Rahvusvahelistes äritehingutes välisriigi ametiisikule altkäemaksu andmise vastu võitlemise konventsiooni ratifitseerimise seadus (361 SE), RT II 2009, 5, 11.

Vastu võtmata jäänud seaduseelnõu

- Jäätmeseaduse § 29 täiendamise seadus (383 SE), tagasi lükatud. H: 62-5-1.

VEEBRUAR

- Maareformi käigus kasutusvaldusesse antud maa omandamise seadus (380 SE), RT I 2009, 18, 107.
- Perioodi 2004–2006 struktuuriotoetuse seaduse muutmise seadus (423 SE), RT I 2009, 17, 100.
- Politseiteenistuse seaduse, kaitseväeteenistuse seaduse, piirivalveteenistuse seaduse, prokuratuuriseaduse, kohtute seaduse, õiguskantsleri seaduse, Riigikontrolli seaduse, Eesti Vabariigi Ülemnõukogu XII koosseisu ning Riigikogu VII, VIII ja IX koosseisu liikmete pensioni seaduse, Vabariigi Presidendi ametihüve seaduse, riikliku pensionikindlustuse seaduse ja avaliku teenistuse seaduse muutmise seadus (375 SE), RT I 2009, 15, 94.
- Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmise seadus (420 SE), RT I 2009, 17, 101.
- Riigi 2009. aasta lisaeelarve ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadus (432 SE), RT I 2009, 15, 93.
- Riigikogu liikme staatuse seaduse muutmise seadus (417+421 SE), RT I 2009, 15, 95.
- Soolise võrdõiguslikkuse seaduse, võrdse kohtlemise seaduse, Eesti Vabariigi töölepingu seaduse, kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse ja kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse muutmise seadus (317 SE), Vabariigi Presidendi poolt välja kuulutamata jäetud.²
- Tsiiviilseadustiku üldosa seaduse ja võlaõigusseaduse muutmise seadus (365 SE), RT I 2009, 18, 108.
- Tulumaksuseaduse ja kinnisasja sundvõõrandamise seaduse muutmise seadus (400 SE), RT I 2009, 18, 109.

Välislepingutega seotud seadus

- Terrorismi ennetamise Euroopa Nõukogu konventsiooni ratifitseerimise seadus (403 SE), RT II 2009, 10, 24.

Vastu võtmata jäänud seaduseelnõud

- Liiklusseaduse §-de 4 ja 10 muutmise seadus (398 SE), tagasi lükatud. H: 30-5-0.
- Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse muutmise seadus (293+368 SE), tagasi võetud.
- Riigikogu liikme staatuse seaduse muutmise seadus (419 SE), tagasi võetud.
- Riikliku pensionikindlustuse seaduse § 4 muutmise seadus (396 SE), tagasi lükatud. H: 45-5-1.

MÄRTS

- Ehitusseaduse muutmise seadus (389 SE), RT I 2009, 20, 132.
- Karistusseadustiku ja maksukorralduse seaduse muutmise seadus (360 SE), RT I 2009, 19, 114.
- Planeerimisseaduse muutmise seadus (345 SE), RT I 2009, 19, 115.

² Vabariigi Presidendi poolt välja kuulutamata jäetud seadus, 11.03.2009 otsustas Riigikogu eelnõud 317 SE muutmata kujul mitte vastu võtta.

- Raamatupidamise seaduse muutmise seadus (373 SE), RT I 2009, 19, 116.
- Riigieelarve seaduse, riigi eraõiguslikes juriidilistes isikutes osalemise seaduse ning Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse muutmise seadus (402 SE), RT I 2009, 19, 117.
- Veeseaduse muutmise seadus (405 SE), RT I 2009, 20, 131.
- Välisõhu kaitse seaduse muutmise seadus (422 SE), RT I 2009, 19, 118.

Välislepingutega seotud seadused

- Eesti Vabariigi ja Hollandi Kuningriigi vahelise tulu- ja kapitalimaksuga topeltmaksustamise vältimise ning maksudest hoidumise tõkestamise lepingu muutmise protokollitratifitseerimise seadus (425 SE), RT II 2009, 11, 27.
- Kaubamärgiõiguse Singapuri lepingu ratifitseerimise seadus (409 SE), RT II 2009, 13, 35.

Vastu võtmata jäänud seaduseelnõud

- Asjaõigusseaduse § 143 muutmise seadus (401 SE), tagasi lükatud. H: 49-6-0.
- Euroopa Parlamendi valimise seaduse, kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse, rahvahääletuse seaduse ja Riigikogu valimise seaduse muutmise seadus (407 SE), tagasi lükatud. H: 40-27-0.
- Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse § 2² muutmise seadus (406 SE), tagasi lükatud. H: 37-12-0.
- Riikliku pensionikindlustuse seaduse § 36 ja § 61⁴ ja puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse § 22 ja § 25¹ muutmise seadus (404 SE), tagasi lükatud. H: 42-28-1.

APRILL

- Hasartmängumaksu seadus (433 SE), RT I 2009, 24, 146.
- Kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse muutmise seadus (450 SE), RT I 2009, 23, 144.
- Riigivaraseaduse täiendamise seadus (436 SE), RT I 2009, 24, 145.
- Tehnilise normi ja standardi seaduse ning halduskoostöö seaduse muutmise seadus (415 SE), RT I 2009, 23, 143.

Välislepingutega seotud seadused

- Eesti Vabariigi ja Makedoonia Vabariigi vahelise tulumaksudega topeltmaksustamise vältimise ning maksudest hoidumise tõkestamise lepingu ratifitseerimise seadus (440 SE), RT II 2009, 15, 39.
- Rahvusvaheliste näituste konventsiooniga ühinemise seadus (454 SE), RT II 2009, 14, 38.

Vastu võtmata jäänud seaduseelnõud

- Euroopa Parlamendi valimise seaduse muutmise seadus (428 SE), tagasi võetud.
- Isikuandmete kaitse seaduse muutmise seadus (430 SE), tagasi lükatud. H: 36-16-2.
- Karistusseadustiku § 52² muutmise seadus (418 SE), tagasi lükatud. H: 42-10-0.

MAI

- Asjaõigusseaduse, lennundusseaduse ja tsiviilkohtumenetluse seadustiku muutmise ning sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (456 SE), RT I 2009, 30, 178.
 - Biotsiidiseadus (446 SE), RT I 2009, 29, 174.
 - Ettevõtluse toetamise ja laenude riikliku tagamise seaduse muutmise seadus (455 SE), RT I 2009, 25, 152.
 - Isikut tõendavate dokumentide seaduse, konsulaarseaduse, karistusseadustiku, riigilõivuseaduse, välismaalaste seaduse ja kodakondsuse seaduse muutmise seadus (395 SE), RT I 2009, 27, 166.
 - Jahiseaduse muutmise ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seadus (458 SE), RT I 2009, 30, 179.
 - Keskonnatasude seaduse ja kalapüügiseaduse muutmise seadus (441 SE), RT I 2009, 26, 160.
 - Kogumispensionide seaduse ja sotsiaalmaksuseaduse muutmise seadus (476 SE), RT I 2009, 26, 161.
 - Konsulaarseadus (378 SE), RT I 2009, 29, 175.
 - Maareformi seaduse § 23³ muutmise seadus (472 SE), RT I 2009, 26, 162.
 - Notariaadiseaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadus (411 SE), RT I 2009, 27, 164.
 - Perekonnaseisutoimingute seadus (68 SE), RT I 2009, 30, 177.
 - Planeerimisseaduse muutmise ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seadus (410 SE), RT I 2009, 28, 170.
 - Politsei ja piirivalve seadus (343 SE), RT I 2009, 26, 159.
 - Politsei- ja Piirivalveameti loomisest tulenev Vabariigi Valitsuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus (344 SE), RT I 2009, 27, 165.
 - Rakenduskõrgkooli seaduse § 11 lõike 1² muutmise seadus (431 SE), RT I 2009, 25, 151.
 - Riigivaraseaduse §-de 27 ja 34 muutmise seadus (329 SE), RT I 2009, 28, 169.
 - Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (452 SE), RT I 2009, 29, 176.
 - Vabariigi Valitsuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus Autoregistrikeskuse ja Maanteeameti ühendamisest tulenevalt (439 SE), RT I 2009, 25, 150.
- #### **Välislepingutega seotud seadus**
- Isikuandmete automatiseeritud töötlemisel isiku kaitse konventsiooni lisaprotokollitratifitseerimise seadus (442 SE), RT II 2009, 17, 44.
- #### **Vastu võtmata jäänud seaduseelnõud**
- 2009. aasta riigieelarve seaduse § 3 muutmise seadus (449 SE), tagasi võetud.
 - Looduskaitse seaduse muutmise seadus (457 SE), tagasi lükatud. H: 47-34-1.
 - Perekonnaseadus (55 SE), tagasi lükatud. H: 49-0-0 (nõutav Riigikogu koosseisu hääletenamuse).
 - Tulumaksuseaduse § 4 ja § 23 muutmise seadus (434 SE), tagasi lükatud. H: 44-36-0.

JUUNI

- Eesti keskmise palgaga seotud ametipalkade maksmise ajutise korralduse seaduse muutmise seadus (522 SE), RT I 2009, 34, 228.
- Eesti lipu seaduse muutmise seadus (529 SE), RT I 2009, 33, 214.
- Elektroonilise side seaduse muutmise seadus (424 SE), RT I 2009, 37, 252.
- Erakorralise seisukorra seaduse ja kriminaalmenetluse seadustiku muutmise seadus (448 SE), RT I 2009, 39, 260.
- Hädaolukorra seadus (447 SE), RT I 2009, 39, 262.
- Investeeringufondide seaduse, kindlustustegevuse seaduse, krediitiasutuste seaduse, väärtpaberituruseaduse ja Eesti väärtpaberite keskregistri seaduse muutmise seadus (461 SE), RT I 2009, 37, 250.
- Karistusseadustiku, avaliku teenistuse seaduse, välismaalaste seaduse, kodakondsuse seaduse, kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse ja kriminaalmenetluse seadustiku muutmise seadus (416 SE), Vabariigi Presidendi poolt välja kuulutamata jäetud.³
- Karistusseadustiku, kriminaalmenetluse seadustiku ja vangistusseaduse muutmise seadus (382 SE), RT I 2009, 39, 261.
- Liiklusseaduse muutmise seadus (427 SE), RT I 2009, 33, 213.
- Loovisikute ja loomeliitude seaduse muutmise seadus (502 SE), RT I 2009, 38, 254.
- Maagaasiseaduse ja kaugkütteseaduse muutmise seadus (426 SE), RT I 2009, 34, 225.
- Maamaksuseaduse muutmise seadus (459 SE), RT I 2009, 33, 211.
- Perioodi 2007–2013 struktuuritoetuse seaduse muutmise seadus (489 SE), RT I 2009, 34, 227.
- Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmise seadus (506 SE), RT I 2009, 38, 253.
- Pühade ja tähtpäevade seaduse muutmise seadus (509 SE), RT I 2009, 34, 229.
- Reklaamiseaduse muutmise seadus (471 SE), RT I 2009, 38, 255.
- Riigi 2009. aasta teise lisaeelarve seadus (510 SE), RT I 2009, 35, 233.
- Riigi 2009. aasta teise lisaeelarve seadusega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (511 SE), RT I 2009, 35, 232.
- Riigilõivuseaduse muutmise seadus (465 SE), RT I 2009, 34, 226.
- Riigivaraseaduse täiendamise seadus (481 SE), RT I 2009, 33, 212.
- Sadamaseadus (393 SE), RT I 2009, 37, 251.
- Taimetoodangu Inspektsiooni, piirkondlike maaparandusbüroode ning Maaparanduse Ehitusjärelevalve- ja Ekspertiisibüroo Põllumajandusametiks ümberkorraldamisega seonduv Vabariigi Valitsuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus (470 SE), RT I 2009, 34, 224.

- Töölepingu seaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadus (518 SE), RT I 2009, 36, 234.
- Vastu võtmata jäänud seaduseelnõud**
- Avaliku teenistuse seadus (484 SE), tagasi võetud.
 - Kaitseväeteenistuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus (486 SE), tagasi võetud.
 - Karistusseadustiku muutmise seadus (467 SE), tagasi võetud.
 - Karistusseadustiku muutmise seadus (474 SE), tagasi võetud.
 - Korruptsioonivastane seadus (494 SE), tagasi võetud.
 - Kutseõppeasutuse seaduse ning õppetootuste ja õppelaenu seaduse muutmise seadus (490 SE), tagasi võetud.
 - Looduskaitse seaduse muutmise seadus (503 SE), tagasi võetud.
 - Meresõiduohutuse seaduse muutmise seadus (492 SE), tagasi võetud.
 - Metsaseaduse § 23 muutmise seadus (504 SE), tagasi võetud.
 - Nimeseaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seadus (464 SE), tagasi võetud.
 - Perekonnaseadus (515 SE), tagasi võetud.
 - Riigi eraõiguslike juriidilistes isikutes osalemise seaduse § 25 muutmise seadus (463 SE), tagasi lükatud. H: 49-29-4.
 - Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse muutmise seadus (473 SE), tagasi võetud.
 - Tervishoiuameti, Tervisekaitseinspektsiooni ja Kemikaalide Teabekeskuse Terviseametiks ühendamise seonduv Vabariigi Valitsuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus (501 SE), tagasi võetud.
 - Töötuskindlustuse seaduse muutmise seadus (512 SE), tagasi võetud.
 - Välismaalaste seadus (508 SE), tagasi võetud.
 - Ülikooliseaduse, teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse, Eesti Rahvusraamatukogu seaduse, erakooliseaduse ja rakenduskõrgkooli seaduse muutmise seadus (493 SE), tagasi võetud.
- Välislepingutega seotud vastu võtmata jäänud seaduseelnõud**
- Eesti Vabariigi Valitsuse ja Ameerika Ühendriikide Valitsuse teadus- ja tehnoloogiakoostöö kokkuleppe ratifitseerimise seadus (480 SE), tagasi võetud.

AUGUST

- Riigi 2009. aasta teise lisaeelarve seadusega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse rakendamise seadus (556 SE), RT I 2009, 46, 307.

³ Vabariigi Presidendi poolt välja kuulutamata jäetud seadus, 16.09.2009 otsustas Riigikogu eelnõud 416 SE muutmata kujul mitte vastu võtta.

Statistika

IV istungjärgul 08.09.–18.12.2008 toimus 48 istungit. V istungjärgul 12.01.–18.06.2009 toimus 77 istungit (sh 6 täiendavat istungit). Lisaks toimus 4 erakorralist istungjärku: 03.08.2009 Riigikogu 49 liikme ettepanekul (toimus õigus- kantsleri Indrek Tederi ettepaneku nr 5 arutelu);

31.08.2009 Riigikogu 37 liikme ettepanekul, 01.09.2009 kaks erakorralist istungjärku (mõlemad kutsuti kokku Riigikogu 37 liikme ettepanekul, kolme viimase istungjärgu vältel menetleti ja võeti vastu üks seadus).

Algatatud, vastu võetud, menetlusest välja langenud seaduseelnõud ja välislepingud (IV-V istungjärg)

Algataja	Tervik- tekstid	Algatatud / vastu võetud / välja langenud			Kokku
		Riigi- eelarved	Muutmis- seadused	Välis- lepingud	
Vabariigi Valitsus	24/12/4	4/4/-	98/90/7	17/18/1	143/124/12
Fraktsioonid	4/3/1	-/-/-	44/6/28	-/-/-	48/9/29
Komisjonid	3/1/1	-/-/-	21/13/1	-/-/-	24/14/2
RK liikmed	-/-/-	-/-/-	3/2/2	-/-/-	3/2/2
Kokku	31/16/6	4/4/-	166/111/38	17/18/1	218/149/45

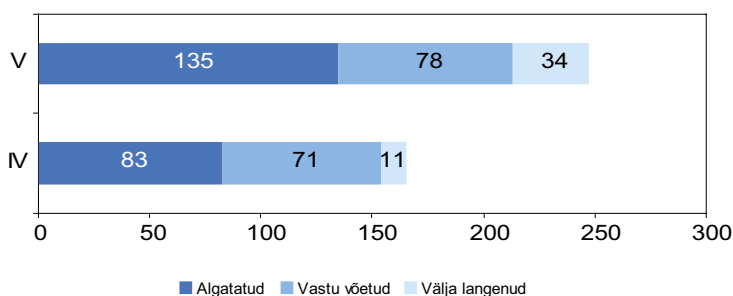
Ühe seaduse vastuvõtmisel ühendati kaks fraktsioonide esitatud eelnõu (417+421 SE), menetlusest langes välja samuti üks ühendatud eelnõu (fraktsioonide esitatud 293+368 SE). Vabariigi President jättis välja kuulutamata 3 Riigikogus vastu võetud seadust.

Otsuse-eelnõud istungjärgude kaupa (IV-V istungjärg)

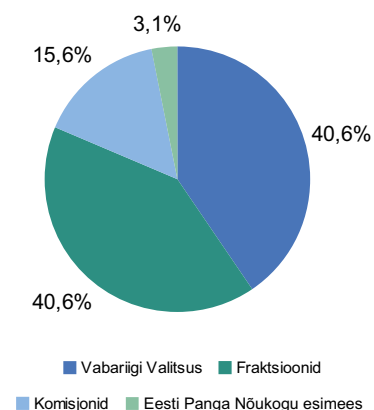
Esitaja	Esitatud IV/V	Vastu võetud IV/V	Poolthälte enamust mittedaanud IV/V		Tagasi võetud IV/V
			Poolthälte enamust mittedaanud IV/V	Koosseisu häälteenamust mittedaanud IV/V	
Vabariigi Valitsus	6/7	7/7	-/-	-/-	-/-
Fraktsioonid	5/8	-/2	3/-	-/3	-/1
Komisjonid	1/4	1/2	-/-	-/-	-/-
Eesti Panga Nõukogu esimees	-/1	-/1	-/-	-/-	-/-
Õiguskantsler	-/-	1/-	-/-	-/-	-/-
Kokku	12/20	9/12	3/-	-/3	-/1

Lisaks võeti vastu avaldus "Meenutagem, mälestagem, püsigem". Eelnõu esitamata arutati Riigikogu otsuseid umbusalduse avaldamisest sotsiaalminister Maret Maripuu ning peaminister Andrus Ansipi tagandamiseks. Vastu võeti ilma numeratsioonita otsused nõusoleku andmiseks Riigikogu liikmete Ester Tuiksoo ja Villu Reiljani kriminaalvastutusele võtmiseks.

Algatatud, vastu võetud ja menetlusest välja langenud seaduseelnõud istungjärgude kaupa

Otsuse-eelnõud esitajate kaupa (%)

ÜLEVAADE RIIGIEELARVE ARUTELUST

Muutused meie ümber on üha kiiremad, üha pidevamad, ja mis peamine, valdavalt globaalset laadi. /.../ Vähesed meist oskasid paar aastat tagasi ette kujutada tagasilöögi ulatust maailma ja Eesti majandusele. /.../ Seetõttu tuleb meil tõsta oma pilk valimislubadustelt, parteilistelt huvidelt ja koalitsiooni-leppelt, tõsta pilk ja vaadata kaugemale. Uskuge, ka teie valijad ootavad tarka ja vastutustundlikku käitumist.

*(Vabariigi Presidendi
Toomas Hendrik Ilvese kõnest,
08.09.2008)*

... riigimehelikkus tähendab pikaajalist perspektiivi, seda, et me mõtleme tükk maad kaugemale kui üks periood Eesti riigis.

*(Tartu Ülikooli majandusprofessor
Urmas Varblane Eesti ettevõtluskeskkonna
arengu arutelul, 23.10.2008)*

POSTIMEES/SCANPIX

2008. aasta riigieelarve seaduse muutmise seadus (372 SE)

Algataja: Vabariigi Valitsus, 20.10.2008.

Juhtivkomisjon: rahanduskomisjon.

Lugemised: I: 05.11.2008; II: 20.11.2008; III: 03.12.2008. H: 50-25-0.

Jõustunud: 18.12.2008 (RT I 2008, 54, 306).

2008. aasta riigieelarve tulude ja kulude üldmaht tervikuna ei muutunud. Muudatused majanduskeskkonnas tingisid kohandamise muutunud oludega, toimus vahendite ümberpaigutamine tulenevalt ministreeriumide ettepanekutest.

Muudatusi tehti mittemaksuliste tulude osas ja kulude allikate vahelises liigenduses, riigiasutuste tegevuskulud vähendati pea 30 miljoni krooni võrra, suunates täiendavaid eelarvelisi vahendeid eraldistena riigisektorist väljapoole. Enim kahanesid riigikaitsele (0,23%) ja üldistele valitsussektori teenustele (0,004%) ning suurenesid tervishoiule (0,18%) ja sotsiaalsele kaitsele (0,01%) eraldatud summad.

Kooskõlas riigieelarve seaduse § 37¹ lõike 1 punktiga 1 suunati üle 4 mld krooni kassareservi, mis võetakse kasutusele vastavalt riigieelarve seaduse § 36 lõikele 2, et luua täiendav likviidsusvaru kasvavate Euroopa Liidu sildfinantseerimise vajaduste ning rahavooge vähendavate finantseerimistehingute katmiseks, kuid ka majanduses ja rahanduses valitsevate keerulistest tingimustest põhjustatud võimalike plaanimata muutuste katteks riigi 2009. aasta tegelikes tuludes ja kuludes.

2009. aasta riigieelarve seadus (346 SE)

Algataja: Vabariigi Valitsus, 25.09.2008.

Juhtivkomisjon: rahanduskomisjon.

Lugemised: I: 16.10.2008; II: 12.11.2008; III: 10.12.2008. H: 60-29-0.

Jõustunud: 01.01.2009 (RT I 2008, 60, 332).

Ülemaailmse majanduslanguse tingimustes vastu võetud, valitsussektori tasakaalus eelarve eesmärgist lähtuva 2009. aasta riigieelarve tulude mahuks kavandati 97,8 mld krooni (kasv 8,5%) ja kulude mahuks 98,7 mld krooni (kasv 8,3%). Peaesmärgiks seati jätkusuutliku majandusliku arengu tagamine, sealhulgas majanduse konkurentsivõime, sotsiaalse sidususe ja keskkonnakasutuse säästvuse kasv. Riigieelarve prioriteetidest olulisematena märgiti ettevõtluse edendamist, julgeolekut, haridust, teadus- ja arendustegevust ning Euroopa Liidu toetuste maksimaalset ärakasutamist.

Tuludest ligi 79% moodustasid maksulised tulud; mittemaksulistest tuludest suurema osa, üle

12 mld krooni, välistoetused. Valdkonniti jaotusid kulud järgmiselt: 32,6% sotsiaalsele kaitsele, 15,3% tervishoiule, 14,3% majandusele, 10,7% haridusele, 11,2% julgeolekule ja riigikaitsele, 9,2% üldvalitsemisele, 3,2% keskkonnakaitsele ja 3% kultuurile.

Suuremate eelarvemahtudega ministreeriumide valitsemisalad: Sotsiaalministeerium 44%, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium 8,5%, Haridus- ja Teadusministeerium 7,2%, Siseministeerium 7,1%.

Menetluse käigus Riigikogus vähendati kulusid ja lisati paragrahv, mis sätestas piirangu kulude tegemisel ligi 2 mld ulatuses. Samuti võeti seonduvalt riigieelarvega vastu mitu maksuseaduste muudatust, mis mõjutavad tulude laekumist.

Riigi 2009. aasta lisaelarve ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadus (432 SE)

Algataja: Vabariigi Valitsus, 18.02.2009. Menetleti ilma juhtivkomisjonita, vastuvõtmine oli seotud Vabariigi Valitsuse usaldushäätusega.

Lugemine: I: 20.02.2009. H: 61-35-0.

Jõustunud: 01.03.2009 (RT I 2009, 15, 93).

Tulenevalt süvenevast majanduskriisist ja prognoosidest esitas Vabariigi Valitsus Riigikogule 2009. a negatiivse lisaelarve, sidudes selle usaldusküsimusega. Selliselt menetletavale eelnõule muudatusettepanekuid esitada ei saa, toimuvad fraktsioonide esindajate läbirääkimised ning seejärel toimub lõpphääletus, mis seaduse vastuvõtmiseks nõuab koosseisu häälteenamust.

Sellise eelarvepoliitilise sammu eesmärgiks oli võimalikult kiiresti tasakaalustada eelarvepositsioon, suurendada seeläbi riigi stabiilsust ja tõsta usaldusväarsust.

Lisaelarvega parandati valitsussektori eelarvepositsiooni kokku 8 mld krooni ulatuses. Tulude mahtu vähendati 9,63 mld ja kulude mahtu 6,58 mld krooni võrra.

Suurimad vähendused toimusid Sotsiaalministeeriumi (2,891 mld krooni), Rahandusministeeriumi (739 mln krooni), Kaitseministeeriumi (593,7 mln krooni), Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (537,6 mln krooni) ja Siseministeeriumi (334 mln krooni) valitsemisalades.

Kogu valitsussektori kokkuhoiupaketi meetmete elluviimiseks hõlmas lisaelarve seadus ka 20 muu seaduse muutmist.

Riigi 2009. aasta teise lisaelarve seadus (510 SE)

Algataja: Vabariigi Valitsus, 21.05.2009.

Juhtivkomisjon: rahanduskomisjon.

Lugemised: I: 03.06.2009; II: 10.06.2009; III: 18.06.2009 (katkestati), jätkati 18.06.2009. H: 55-31-0.

Jõustunud: 06.07.2009 (RT I 2009, 35, 233).

2009. aasta teise lisaelarve kohaselt vähenevad riigieelarve tulud täiendavalt 4,29 mld krooni ning kulud 2,81 mld krooni. Lisaelarve suurim kokkuhoid hõlmab kõigi ministeeriumide valitsemisalade kulukärpeid 9,8 mld krooni ulatuses, mis tähendab ligikaudu 11,8% säästu iga valitsemisala eelarvest aasta teisel poolel. Suurimad eelarvekulude vähendused toimusid Rahandusministeeriumi (1,447 mld krooni), Kaitseministeeriumi (187,4 mln krooni), Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (93,9 mln krooni) ja Siseministeeriumi (251,2 mln krooni) valitsemisalades.

Suure osa kulude kokkuhoiust hõlmab kohustusliku kogumispensioni sissemaksete ajutine peatamine 1. juunist. Selle otsusega vähendatakse kulutusi ligikaudu 1,3 mld krooni ulatuses.

Suurim osa tulude kasvust, 1,2 mld krooni, on planeeritud maade müügist ja dividenditulu laekumisest. 410 mln krooni peaks tooma kütuse- ning tubakaaktsiisi tõstmine ja kange alkoholi maksumärgistamine.

Riigi 2009. aasta teise lisaelarvega seonduvalt menetleti teiste seaduste muutmise seadust, milles sisaldasid 22 seaduse muudatused, sealhulgas muudeti alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi

seadust, avaliku teenistuse seadust, Eesti Vabariigi haridusseadust, kohtuekspertiisiseadust, ohvriabi seadust, põhikooli- ja gümnaasiumiseadust, riigiteenistujate ametinimetuste ja palgaastmestiku seadust, riikliku matusetootuse seadust, täiskasvanute koolituse seadust, tööturuteenuste ja -toetuste seadust, vangistusseadust, välisteenistuse seadust ning õppetootuste ja õppelaenu seadust.

Kokku on lisaelarvetega tehtud 2009. aasta jooksul valitsussektori eelarvepositsiooni parandamiseks otsuseid juba 14 mld krooni ehk 6,3% ulatuses SKTst, 2009. aasta riigieelarve tulude mahuks on kujunenud 83,9 ja kulude mahuks 89,1 mld krooni.

Stabiliseerimisreservi vahendite kasutusele võtmine (499 OE)

Esitaja: Vabariigi Valitsus, 14.05.2009.

Juhtivkomisjon: rahanduskomisjon.

Lugemised: I: 03.06.2009; II: 10.06.2009. H: 60-26-0.

Jõustunud: 11.06.2009 (RT I 2009, 32, 198).

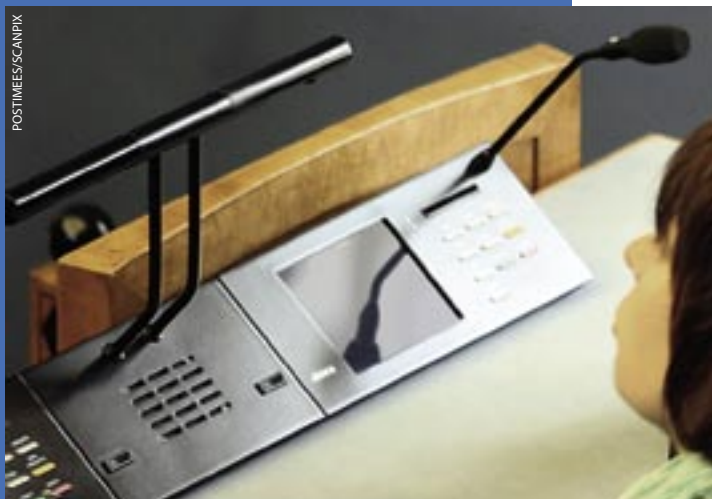
Tulenevalt riigieelarve seadusest otsustab stabiliseerimisreservi kasutuselevõtu Riigikogu Vabariigi Valitsuse ettepanekul. Riigikogu otsustas võtta 2009. aasta stabiliseerimisreservist kasutusele 3,5 mld krooni (kogumaht 7,35 mld), et maandada üldmajanduslikke riske ning jätkata riigieelarves planeeritud kulutuste häireteta väljamaksmist riigikassast. Riigi rahavood olid negatiivsed ning lisaelarvetest ei piisanud puudujäägi katmiseks. Stabiliseerimisreservi osaline kasutuselevõtt vähendab riigi laenuvajadust.

	2008. a riigieelarve muutmine (kroonides)	2009. a riigieelarve (kroonides)	2009. a lisaelarve (kroonides)	2009. a teine lisaelarve (kroonides)
Riigieelarve tulud kokku	0	96 584 913 962	-9 610 300 000	-3 920 611 595
Riigieelarve kulud kokku	0	97 220 825 152	-6 554 777 978	-2 550 227 860
Riigieelarve finantseerimistingud kokku	0	- 635 911 190	-3 055 522 022	-1 370 383 735

PARLAMENTAARNE KONTROLL JA MUU TEGEVUS

Parlamendi kõned, seisukohavõttud, eelnõu ümber toimuv konstruktiivne diskussioon mitte ainult kaunistavad parlamentaarset otsustusprotsessi, vaid ka aitavad igati kaasa õigussüsteemi selgitamisele ja õigusvaidluste lahendamisele. /.../ Teie töö on rääkimine, üksteise ja rahva veenmine. Mida rohkem te räägite tarka juttu seaduste vastuvõtmisel, seda suurem on kohtusüsteemi lugupidamine teie vastu.

*(Riigikohtu esimehe
Märt Raski kõnest,
23.04.2009)*

POSTIMEES/SCANPIX

Parlamentaarne kontroll

Arupärimised

IV-V istungjärgul esitasid kõige rohkem arupärimisi Eesti Keskerakonna fraktsiooni liikmed (kokku 200 arupärimist), neile järgnesid Eestimaa Rahvaliidu fraktsiooni liikmed 14 arupärimisega. Hüppeline tõus toimus V istungjärgul, samas kasvas ka vastamata jäänud arupärimiste osakaal. Kõige rohkem tuli arupärimistele vastata peaministril,

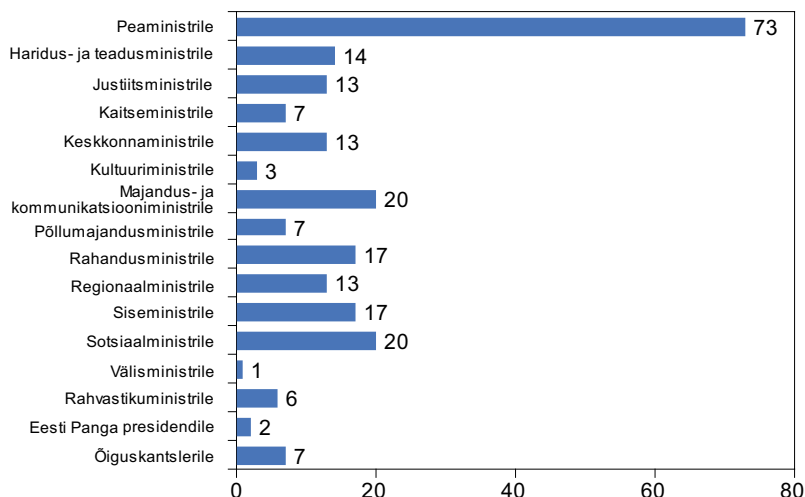
kelle käest uuriti näiteks tööturu ja palkade, omavalitsustega seonduva ning elanike tervist ja arstiabi puudutava probleemideringi kohta. Majandus- ja kommunikatsiooniminister pidi aru andma näiteks energeetikavaldkonna aspekte puudutavates küsimustes, sotsiaalminister pensionide ja töötute probleeme käsitlevate arupärimiste raames.

Arupärimised (IV-V istungjärg)

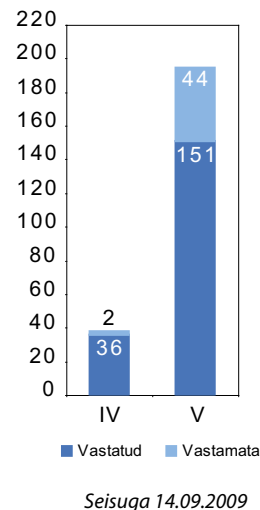
	EER	EER/ ERL	EER/ ERL/ K	ERL	ERL/ K/ SDE	K	SDE	Kokku
Peaministrile	-	-	-	1	-	70	2	73
Haridus- ja teadusministrile	-	-	-	1	-	13	-	14
Justiitsministrile	-	-	1	1	-	11	-	13
Kaitseministrile	-	-	-	1	-	6	-	7
Keskkonnaministrile	6	-	-	-	-	7	-	13
Kultuuriministrile	-	-	-	-	-	3	-	3
Majandus- ja kommunikatsiooniministrile	3	-	-	1	-	16	-	20
Põllumajandusministrile	-	1	-	3	-	3	-	7
Rahandusministrile	1	-	-	2	-	14	-	17
Regionaalministrile	-	-	-	-	-	13	-	13
Siseministrile	2	-	-	-	1	14	-	17
Sotsiaalministrile	1	-	-	3	-	16	-	20
Välisministrile	-	-	-	-	-	1	-	1
Rahvastikuministrile	-	-	-	-	-	6	-	6
Eesti Panga presidendile	-	-	-	1	-	1	-	2
Õiguskantslerile	-	-	-	-	1	6	-	7
Kokku	13	1	1	14	2	200	2	233

Tabelis ei kajastu 3 esitajatele tagastatud arupärimist. Seisuga 14.09.2009 oli vastamata jäänud arupärimisi 46 (neist 22 võtsid esitajad tagasi, 14 vormistati ümber kirjalikuks küsimuseks ja 7 teiseks arupärimiseks, 3 arupärimisele jäi vastamata Vabariigi Valitsuses toimunud muudatuste tõttu).

IV-V istungjärgul esitatud arupärimised adreseatide kaupa

IV-V istungjärgul vastatud/vastamata arupärimised istungjärgude kaupa

Kirjalikud küsimused

... seadusloome alt vabanenud aega ja vaimujõudu [võiks] kulutada üha rohkem selleks, et nõuda valitsuselt püsivalt aru, kuidas raha kulutatakse ja kas selle raha eest saavutatakse neid tulemusi, mille jaoks see raha anti. Just nii toimub arenenud parlamentaarse kultuuriga riikides. See aitaks parlamenditööd muuta ka avalikkusele mõistetavamaks. Valitsus vajab eriti praegu parlamendi tugevat seljatagust julgete ja väga julgete otsuste langetamisel.

(Riigikontrolör Mihkel Oviiri kõnest, 23.04.2009)

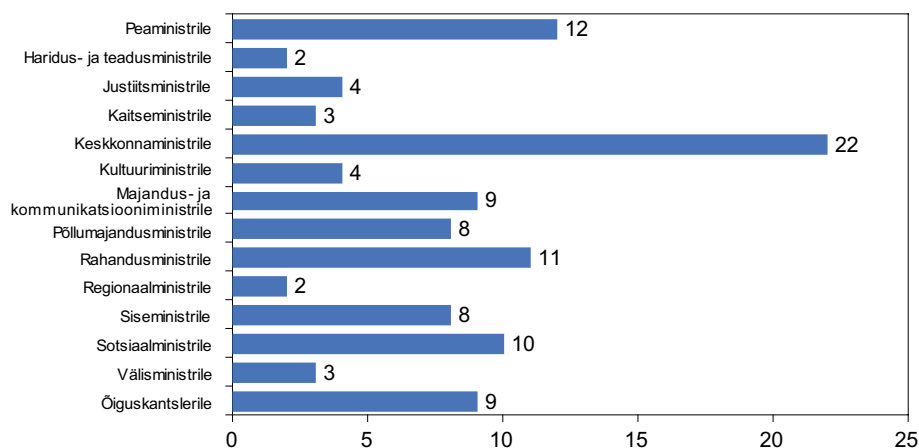
IV-V istungjärgul esitasid kõige rohkem kirjalikke küsimusi Eesti Keskerakonna fraktsiooni liikmed (kokku 69 küsimust), neile järgnesid Erakonna Eestimaa Rohelised fraktsiooni liikmed 24 küsimusega. Kõige sügavamalt huvi tunti keskkonnaministri valitsemisala vastu (talle esitati 22 kirjalikku küsimust). Küsimused puudutasid

näiteks vähipüüki, keskkonnavastutuse seadust, eravalduses olevate looduskaitsealuste maadega seonduvat ning geneetiliselt muundatud organisme. Arvukalt esitati kirjalikke küsimusi ka peaministrile (12 küsimust) ja rahandusministrile (11 küsimust). Neilt uuriti näiteks riigi reservide, tööpuuduse ning maksude laekumise ja pensionidega seonduva kohta.

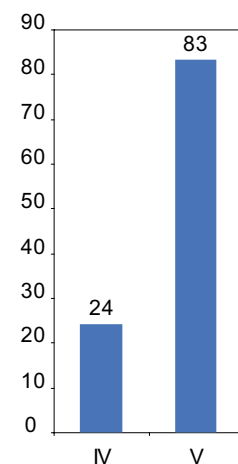
Kirjalikud küsimused (IV-V istungjärg)

	EER	EER/RE	ERL	IRL	K	SDE	Kokku
Peaministrile	–	–	–	–	12	–	12
Haridus- ja teadusministrile	–	–	–	–	2	–	2
Justiitsministrile	–	–	1	–	3	–	4
Kaitseministrile	–	–	–	–	3	–	3
Keskkonnaministrile	15	–	–	1	6	–	22
Kultuuriministrile	–	–	–	–	4	–	4
Majandus- ja kommunikatsiooniministrile	2	–	2	–	5	–	9
Põllumajandusministrile	3	–	–	–	5	–	8
Rahandusministrile	1	–	2	–	8	–	11
Regionaalministrile	–	–	–	–	2	–	2
Siseministrile	3	–	–	–	5	–	8
Sotsiaalministrile	–	–	1	–	8	1	10
Välisministrile	–	–	1	–	2	–	3
Õiguskantslerile	–	1	3	–	4	1	9
Kokku	24	1	10	1	69	2	107

IV-V istungjärgul esitatud kirjalikud küsimused adreassaatide kaupa

IV-V istungjärgul esitatud kirjalikud küsimused istungjärgude kaupa

Infotunniküsimused

IV-V istungjärgul esitasid kõige rohkem infotunniküsimusi Eesti Keskerakonna fraktsiooni liikmed (94 küsimust), neile järgnesid Erakonna Eestimaa Rohelised fraktsioon 50 ja Eestimaa Rahvaliidu fraktsioon 49 küsimusega.

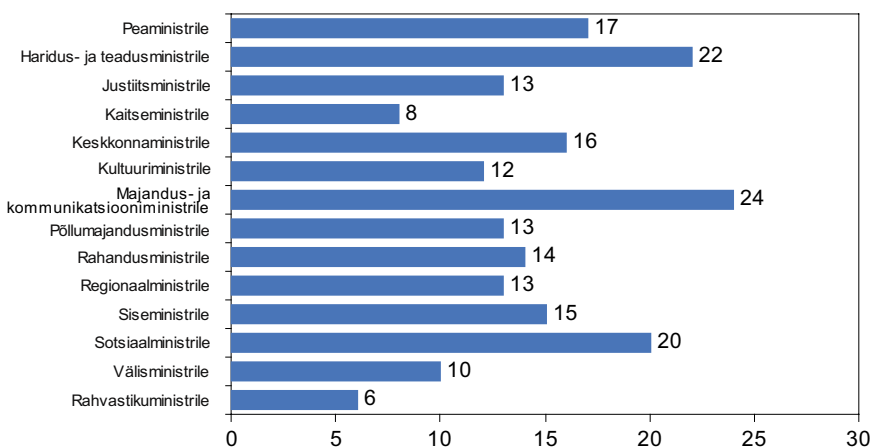
Kõige rohkem küsimusi esitati majandus- ja kommunikatsiooniministrile, arvukuselt järgnesid haridus- ja teadusministrile ning sotsiaalministrile esitatud küsimused. Kõrgendatud huvi majandus- ja kommunikatsiooniministri tegevuse vastu on tingitud keerulistest majandusoludest, mis ajendas küsima nii üldisema majanduskeskkonna kui ka eluasemelaenudega seonduvate majanduse abipakettide ning töökohtade loomise kohta.

Hetkel üht ühiskonna valupunkti – tööturgu – puudutavaid küsimusi esitati ka teistele ministritele. Jätkuvalt aktuaalne oli energeetikavaldkonda puudutav. Haridus- ja teadusministri käest uuriti haridusvaldkonnas toimuvate muudatuste kohta, täpsemalt küsiti näiteks venekeelsete ja maakoolide ning õpetajate palkadega seonduvat. Endiselt on päevakorras ka raske koolikott, mis pole vaatamata ministeeriumi seatud ülempiirile kergemaks muutunud, ja koolivägivald, mida ei õnnestu välja juurida. Sotsiaalministrilt küsiti näiteks puudeastmete määramise, haigushüvitiste ja haigekassa eelarve vähendamise ning laste tervisekeskuse ehitamise kavaga seoses struktuurifondide rahaeraldiste kohta.

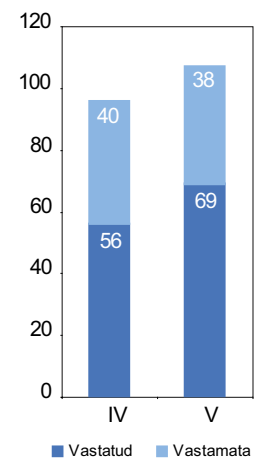
Infotunniküsimused (IV-V istungjärg)

	EER	ERL	Vastatud/Vastamata			Fraktsiooni mittekuuluv RK liige	Kokku
			K	RE	SDE		
Peaministrile	2/2	3/2	5/2	-/1	-/-	-/-	10/7
Haridus- ja teadusministrile	2/4	5/2	6/3	-/-	-/-	-/-	13/9
Justiitsministrile	2/1	2/-	5/2	-/-	-/-	-/1	9/4
Kaitseministrile	2/-	-/-	4/2	-/-	-/-	-/-	6/2
Keskkonnaministrile	8/2	2/1	2/1	-/-	-/-	-/-	12/4
Kultuuriministrile	1/1	1/-	3/3	-/-	-/1	1/1	6/6
Majandus- ja kommunikatsiooniministrile	3/3	4/2	4/7	-/-	-/-	-/1	11/13
Põllumajandusministrile	2/2	1/1	6/1	-/-	-/-	-/-	9/4
Rahandusministrile	2/-	4/3	4/1	-/-	-/-	-/-	10/4
Regionaalministrile	-/-	4/1	5/2	-/-	1/-	-/-	10/3
Siseministrile	2/4	1/1	5/1	-/-	-/-	-/1	8/7
Sotsiaalministrile	2/-	4/1	7/6	-/-	-/-	-/-	13/7
Välisministrile	-/3	1/-	3/1	-/2		-/-	4/6
Rahvastikuministrile	-/-	2/1	2/1	-/-	-/-	-/-	4/2
Kokku	28/22	34/15	61/33	-/3	1/1	1/4	125/78

IV-V istungjärgul registreeritud infotunniküsimused adreessaatide kaupa

IV-V istungjärgul vastatud/vastamata jäänud infotunniküsimused istungjärkude kaupa

Umbusaldushääletused

Tänapäeval me peame aina rohkem ja rohkem mõistma seda, et infosüsteemid peavad olema ergonoomsed ja infosüsteemi viga ei tohi muutuda inimese jaoks mingisuguseks tegevuseks, mis tema ebamugavust märkimisväärselt suurendab. Praegusel juhul on see kahjuks juhtunud. Praegusel juhul me võime öelda, et vigu, mida parandada, on hästi palju.

(Riigikogu liige Marek Strandberg sotsiaalminister Maret Maripuule umbusalduse avaldamise arutelul, 22.01.2009)

Adressaat ja põhjus

Algamise kuupäev, algatajad, arutamine, hääletamistulemus

Sotsiaalminister Maret Maripuu
1. Ministri haldussuutmatuse ning ebapädevuse ministeeriumi töö korraldamisel
2. Probleemide ilmsiks toomisega lubamatult pikk viivitamine ja avalikkusele valetamine ning hoolimatu suhtumine inimestesse, keda tema otsused mõjutavad

22.01.2009
40 Eesti Keskerakonna, Eestimaa Rahvaliidu ja Erakonna Eestimaa Rohelised fraktsiooni liiget
22.01.2009
H: 35-51-0
umbusaldust ei avaldatud

Peaminister Andrus Ansip
Usalduse kaotamine.

13.05.2009
37 Eesti Keskerakonna, Eestimaa Rahvaliidu ja Erakonna Eestimaa Rohelised fraktsiooni liiget
13.05.2009
H: 35-53-0
umbusaldust ei avaldatud

Muu kontrolltegevus

*Kui palju on meil arengukavasid, mis lihtsalt seisavad sahtlis, sest neid ei ole realiseeritud! /.../
See tähendab, et meil on mingi süsteem, kuidas me arutame küsimusi; kui on arutatud, viime ellu ja kontrollime, kuidas läks. Aga see tagasisidesüsteem on meil äärmiselt vähe rakendust leidnud.*

*(Tartu Ülikooli majandusprofessor Urmas Varblane
Eesti ettevõtluskeskkonna arengu arutelul, 23.10.2008)*

Peaministri ning ministrite poliitilised avaldused ja ettekanded

Esitaja	Kuupäev	Teema
Peaminister Andrus Ansip	25.09.2008	Poliitiline avaldus 2009. aasta riigieelarve üleandmisel
Peaminister Andrus Ansip	09.12.2008	Ülevaade Vabariigi Valitsuse tegevusest Euroopa Liidu poliitika teostamisel
Peaminister Andrus Ansip	16.12.2008	Ülevaade teadus- ja arendustegevuse olukorrast ja valitsuse poliitikast selles valdkonnas
Sotsiaalminister Maret Maripuu	22.01.2009	Poliitiline avaldus seoses tagasiastumisega 23. veebruaril
Siseminister Jüri Pihl	12.02.2009	Ettekanne turvalisuspoliitika põhisuundade elluviimisest ja korraaitse olukorrast riigis
Peaminister Andrus Ansip	18.02.2009	Poliitiline avaldus seoses riigi 2009. aasta lisaelarve ja sellega seonduvate seaduste muutmise seaduse eelnõu algatamisega
Justiitsminister Rein Lang	19.02.2009	Ettekanne "Kriminaalpoliitika arengusuunad aastani 2010" 2008. aasta täitmise aruanne
Peaminister Andrus Ansip	23.04.2009	Kõne Asutava Kogu kokkutulemise aastapäeva ja iseseisva Eesti parlamentarismi sünnipäeva puhul
Peaminister Andrus Ansip	21.05.2009	Poliitiline avaldus riigi 2009. aasta teise lisaelarve seaduse eelnõu üleandmisel

Olulise tähtsusega küsimuste arutelud

1. "Eesti inimarengu aruanne 2007" arutelu, 18.09.2008.
2. Eesti ettevõtluskeskkonna arengu arutelu, 23.10.2008.
3. Eesti hariduse kvaliteedi ja kättesaadavuse arutelu, 13.11.2008.
4. Välispoliitika arutelu, 26.02.2009.
5. Tööturu arengu arutelu, 12.03.2009.
6. "Eesti inimarengu aruanne 2008" arutelu, 14.05.2009.
7. "Innovatsioon majandusarengu vedurina" arutelu, 21.05.2009.

Ettepanek Vabariigi Valitsusele eelnõu algatamiseks

Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele riiklike tagatiste andmiseks energiasäästlikuks ehitamiseks ja renoveerimiseks ning kaugküttesüsteemide

ja väikekatlamajade tõhustamiseks ning taastuvkütusele üleviimiseks (RT I 2009, 34, 231).
Lugemine: 18.06.2009 (541 OE). H: 59-27-0.

Tegevuskavade heakskiitmine

Põlevkivi kasutamise riikliku arengukava 2008-2015 kinnitamine (RT I 2008, 46, 255).
Lugemised: I: 24.09.2008, II: 21.10.2008 (300 OE). H: 73-4-0.
Energiamajanduse riikliku arengukava aastani 2020 kinnitamine (RT I 2009, 33, 215).
Lugemised: I: 06.05.2009, II: 15.06.2009 (443 OE). H: 80-0-0.

Tegevuskava kehtetuks tunnistamine

Riigikogu 2002. aasta 4. detsembri otsuse "Üleriigilise jäätmekava heakskiitmine" kehtetuks tunnistamine (RT I 2008, 46, 256).
Lugemised: I: 24.09.2008, II: 21.10.2008 (314 OE). H: 74-0-0.

Tegevus muudes valdkondades

... täna seisame vastamisi muutunud rahvusvahelise olukorraga, alates 8. augustist 2008 elame hoopis teistsuguses Euroopas. /.../ Mind ei valitud presidendiks ega teid Riigikogu liikmeteks eeldusel, et me valimiste eel jagatud lubadustest mis tahes hinnaga ja muutunud oludes kinni hoiaksime.

(Vabariigi Presidendi Toomas Hendrik Ilvese kõnest, 08.09.2008)

Riigikogu ja president

Vabariigi Presidendi poolt välja kuulutamata jäetud seadused

Seaduse pealkiri, seaduseelnõu number, vastuvõtmise aeg	VP otsus välja kuulutamata jätmise kohta, avaldamisandmed, põhjendus	Muutmise või muutmata kujul vastuvõtmise kuupäev	Riigikohtule esitatud taotluse andmed, Riigikohtu otsuse andmed
Riigikogu liikme palga ajutise korralduse seadus 342 SE 19.11.2008	VP 24.11.2008 otsus nr 362, RTL 2008, 95, 1315. Vastuolus Eesti Vabariigi põhiseaduse §-ga 75: "Riigikogu liikme tasu ning piirangud muu töötulu saamisel sätestab seadus, mida tohib muuta Riigikogu järgmise koosseisu kohta".	Muutmata kujul vastu võetud 02.12.2008 H: 58-1-0	Taotlus Riigikohtule 11.12.2008 Tunnistati 23.02.2009 põhiseadusega vastuolus olevaks (3-4-1-18-08) RT III 2009, 9, 55
Soolise võrdõiguslikkuse seaduse, võrdse kohtlemise seaduse, Eesti Vabariigi töölepingu seaduse, kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse ja kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse muutmise seadus 317 SE 19.02.2009	VP 03.03.2009 otsus nr 440, RTL 2009, 22, 284. Vastuolus Eesti Vabariigi põhiseaduse § 1 lõikega 1, § 102 ja § 104 lõikega 1, rikub eelnõude menetlemise reegleid.	Otsus muutmata kujul mitte vastu võtta 11.03.2009 H: 0-46-40	
Karistusseadustiku, avaliku teenistuse seaduse, välismaalaste seaduse, kodakondsuse seaduse, kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse ja kriminaalmenetluse seadustiku muutmise seadus 416 SE 15.06.2009	VP 01.07.2009 otsus nr 513, RTL 2009, 53, 783. Vastuolus Eesti Vabariigi põhiseaduse § 45, § 47, § 24 lõikega 5. Seadus piirab vaba ühiskonna aluspõhimõtteid: inimeste õigust vabalt koguneda, kritiseerida avalikku võimu, tegelda loometööga ning jõuda teadustöös järeldustele, mis vastanduvad enim levinud tõekspidamistele.	Otsus muutmata kujul mitte vastu võtta 16.09.2009 H: 0-82-0	

Vabariigi Presidendi poliitilised avaldused Riigikogus

Kuupäev	Teema
08.09.2008	Vabariigi Presidendi Toomas Hendrik Ilvese kõne IV istungjärgu avaistungil
23.04.2009	Vabariigi Presidendi Toomas Hendrik Ilvese kõne Asutava Kogu kokkutulemise aastapäeva ja iseseisva Eesti parlamentarismi sünnipäeva puhul

Vabariigi President Toomas Hendrik Ilves kõnelemas Riigikogu 90. aastapäeva pidulikul istungil, aprill 2009

Riigikogu ja Vabariigi Valitsus

Valitsuse koosseis

Muudatused Vabariigi Valitsuse koosseisus:

20.02.2009 (VP otsus nr 435, RTL 2009, 20, 257);

21.05.2009 (VP otsus nr 480, RTL 2009, 43, 595);

03.06.2009 (VP otsus nr 493, RTL 2009, 46, 647).

Peaminister – Andrus Ansip (RE)

Haridus- ja teadusminister – Tõnis Lukas (IRL)

Justiitsminister – Rein Lang (RE)

Kaitseminister – Jaak Aaviksoo (IRL)

Keskonnaminister – Jaanus Tamkivi (RE)

Kultuuriminister – Laine Jänes (RE)

Majandus- ja kommunikatsiooniminister –
Juhan Parts (IRL)

Põllumajandusminister – Helir-Valdor Seeder (IRL)

Rahandusminister – Ivari Padar (SDE) kuni
21.05.2009; Jürgen Ligi (RE) (ametivanne
04.06.2009)

Regionaalminister – Siim-Valmar Kiisler (IRL)

Siseminister – Jüri Pihl (SDE) kuni 21.05.2009;
Marko Pomerants (IRL) (ametivanne 04.06.2009)

Sotsiaalminister – Maret Maripuu (RE) kuni
23.02.2009; Hanno Pevkur (RE) (ametivanne
23.02.2009)

Välisminister – Urmas Paet (RE)

Rahvastikuminister – Urve Palo (SDE) kuni
21.05.2009 (rahvastikuministri koht kaotati)

Vabariigi Valitsus Riigikogu avaistungil, september 2009

Ametiisikute nimetamine põhiseaduse alusel

Ametikoht	Nimi	Otsuse-eelnõu esitamise kuupäev	Hääletamise kuupäev ja tulemus	Avaldamisandmed
Eesti Panga Nõukogu	Kalev Kallo – RK liige, Jürgen Ligi – RK liige, Irene Kull, Enn Listra, Tõnis Palts, Liina Tõnisson, Urmas Varblane	26.01.2009	10.02.2009 H: 68-6-1 Nimetati ametisse	RT I 2009, 12, 75

Muud ametisse nimetamised

Ametikoht	Nimi	Otsuse-eelnõu esitamise kuupäev	Hääletamise kuupäev ja tulemus	Avaldamisandmed
Õiguskantsleri asetäitja-nõunik	Nele Parrest	01.09.2008	16.09.2008 H: 52-15-3	RT I 2008, 42, 241

Nõukogude moodustamine

Nõukogu nimetus	Otsuse vastuvõtmise kuupäev, hääletamistulemus	Liikmed	Avaldamisandmed
Keskkonnakasutusest riigieelarvesse laekuva raha kasutamiseks asutatud sihtasutuse nõukogu	11.03.2009 H: 35-3-2	Tõnis Kõiv – RK liige [Rain Rosimannuse asemele]	RT I 2009, 19, 119
Eesti Arengufondi nõukogu	12.05.2009 H: 78-0-0	Raivo Vare [Indrek Neivelti asemele]	RT I 2009, 25, 153

Riigikogu ja Riigikontroll

Kuupäev	Teema
11.11.2008	Riigikontrolör Mihkel Oviiri ülevaade riigi vara kasutamisest ja säilimisest 2007. aastal (RTL, 14.11.2008, 91)
23.04.2009	Kõne Asutava Kogu kokkutulemise aastapäeva ja iseseisva Eesti parlamentarismi sünnipäeva puhul

Riigikogu ja õiguskantsler

Õiguskantsleri ettepanekud õigustloovate aktide põhiseadusega kooskõlla viimiseks

1. Õiguskantsleri Indrek Tederi ettepanek nr 3 kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse kooskõlla viimiseks Eesti Vabariigi põhiseadusega, 03.11.2008.

Õiguskantsler esines, arutelu Riigikogus 18.11.2008. Ettepanek võeti vastu (H: 66-4-0). Põhiseaduskomisjonile tehti ettepanek algatada eelnõu kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse kooskõlla viimiseks Eesti Vabariigi põhiseadusega.

Eelnõu (392 SE) algatati 19.11.2008, lugemised: I: 02.12.2008, II: 09.12.2008, III: 10.12.2008. Kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse ja kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse muutmise seadus võeti vastu (H: 59-24-0). RT I 2008, 53, 293.

2. Õiguskantsleri ettepanek nr 5 riigi 2009. aasta teise lisaelarve seadusega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse põhiseaduspärasuse kohta, 23.07.2009.

Õiguskantsler esines, arutelu Riigikogus 03.08.2009. Ettepanek ei leidnud toetust (H: 41-49-1).

Õiguskantsleri ettepanekud ametiisikute kriminaalvastutusele võtmiseks

1. Õiguskantsleri ettepanek anda nõusolek Riigikogu liikmelt Villu Reiljanilt saadikupuutumatus eest äravõtmiseks ja tema kohta süüdistusakti koostamiseks, 19.03.2009. Õiguskantsler esines, arutelu Riigikogus 24.03.2009.

Riigikogu otsustas anda nõusoleku Riigikogu liikme Villu Reiljani kriminaalvastutusele võtmiseks (H: 55-3-1). RT I 2009, 19, 120.

Õiguskantsler Indrek Teder

2. Õiguskantsleri ettepanek anda nõusolek Riigikogu liikmelt Ester Tuiksoolt saadikupuutumatus eest äravõtmiseks ja tema kohta süüdistusakti koostamiseks, 19.03.2009. Õiguskantsler esines, arutelu Riigikogus 24.03.2009. Riigikogu otsustas anda nõusoleku Riigikogu liikme Ester Tuiksoo kriminaalvastutusele võtmiseks (H: 52-3-1). RT I 2009, 19, 121.

Õiguskantsleri ülevaade

Järelevalve teostamisest õigustloovate aktide põhiseaduslikkuse ja seaduslikkuse, põhiõiguste ja -vabaduste järgimise üle ning seadusega pandud muude ülesannete täitmisest, 23.09.2008.

Õiguskantsleri kõne

Kõne Asutava Kogu kokkutulemise aastapäeva ja iseseisva Eesti parlamentarismi sünnipäeva puhul, 23.04.2009.

Riigikogu ja Riigikohus

Kuupäev	Teema
23.04.2009	Riigikohtu esimehe Märt Raski kõne Asutava Kogu kokkutulemise aastapäeva ja iseseisva Eesti parlamentarismi sünnipäeva puhul
04.06.2009	Ülevaade kohtukorralduse, õigusemõistmise ja seaduste ühetaolise kohaldamise kohta

Riigikogu ning Eesti Pank ja Finantsinspeksioon: ettekanded

Kuupäev	Esitaja	Teema
25.09.2008	Eesti Panga president Andres Lipstok	2007. aasta aruanne
25.09.2008	Finantsinspeksiooni juhatuse esimees Raul Malmstein	2007. aasta aruanne
11.06.2009	Eesti Panga president Andres Lipstok	2008. aasta aruanne
11.06.2009	Finantsinspeksiooni juhatuse esimees Raul Malmstein	2008. aasta aruanne

Riigikogu ja Eesti Arengufond

Vana-Rooma riigimees, Seneca on tema nimi, ütles juba 2000 aastat tagasi, et kui me ei tea, kuhu poole purjetada, siis ei ole ükski tuul meile sobiv. /.../ Soomlastel on Sitra, mis on samasugune institutsioon nagu meie arengufond. Meil töötab 13 inimest, kellest 11 on eksperdid, soomlastel on üksinda India programmi peal 15 inimest, selleks et mõtestada soomlaste võimalusi Indias. Kaudne tulemus on, et Nokia mobiiltelefonide turuosa on kõige suurem.

(Eesti Arengufondi juhatuse esimehe Ott Pärna ettekandest, 16.09.2008)

Eesti Arengufondi juhatuse esimehe Ott Pärna ettekanne "Tegevuse aruanne", 16.09.2008.

Riigile varaliste kohustuste võtmise otsustamine

Euroopa Nõukogu Arengupanga ning Krediidi ja Ekspordi Garanteerimise Sihtasutuse KredEx vahelisele laenule riigigarantii andmine (469 OE) RT I 2009, 25, 154. Jõustunud 14.05.2009.

Esitaja: Vabariigi Valitsus.
Juhtivkomisjon: rahanduskomisjon.

Esitatud: 14.04.2009.

Lugemised: I: 06.05.2009,

II: 13.05.2009. H: 75-0-0.

Riigikogu avaldus

Riigikogu avaldus "Meenutagem, mälestagem, püsigem" [1949. aasta märtsiküüditamise ohvrite mälestamiseks ja 23. augusti üleeuroopaliseks mälestuspäevaks kuulutamise ettepaneku toetuseks] (445 AE) RT I 2009, 19, 122. Jõustunud 24.03.2009.

Esitajad: 48 RK liiget.

Juhtivkomisjon: põhiseaduskomisjon.

Esitatud: 12.03.2009.

Lugemine: 24.03.2009.

H: 72-0-0

Riigikogu liikmete ühendused

Birma toetusrühm

Moodustatud veebruaris 2008.
Esimees Silver Meikar.

Eesti tuumajaama toetusrühm

Moodustatud jaanuaris 2009.
Esimees Kalle Palling.

GUAM [Georgia, Ukraina, Aserbaidžani ja Moldova] saadikurühm

Moodustatud septembris 2007.
Esimees Eldar Efendijev.
Eesmärk: sõnastada senisest selgemalt Eesti huvid ja partnerlus ning tõhustada ühistegevust kõigi organisatsiooni liikmetega.

Ida-Virumaa saadikurühm

Moodustatud juunis 2007.
Esimees Tiit Kuusmik.

Jahimeeste ühendus

Moodustatud septembris 2007.
Esimees Taavi Veskimägi (kuni 13.09.2009),
aseesimees Tarmo Kõuts.

Järva- ja Viljandimaa saadikurühm

Moodustatud aprillis 2007.
Esimees Tiina Oraste, aseesimees Jaak Aab.
Eesmärk: seadusloome kaudu kaasa aidata elukeskkonna tasakaalustatud arengule Järva- ja Viljandimaal, luua tihe kontakt saadikute ja valimisringkonna vahel, samuti omavaheline infovahetus ja koostöö.

Kagu-Eesti saadikurühm

Moodustatud aprillis 2007.
Esimees Ivi Eenmaa, aseesimees Inara Luigas.
Eesmärk: seadusloome kaudu kaasa aidata elukeskkonna arendamisele Kagu-Eestis, luua tihe kontakt Riigikogu liikmete ja valimisringkonna vahel, arendada Kagu-Eestist valitud erakondade esindajate vahelist infovahetust ja koostööd.

Kodanikuühiskonna toetusrühm

Moodustatud aprillis 2007.
Esimees Urmas Reinsalu, aseesimehed Heljo Pikhof, Paul-Eerik Rummo.
Eesmärk: valmistada ette kodanikuühiskonna arutelu Riigikogus riiklikult tähtsa küsimusena.

Kohaliku algatuse toetusrühm

Moodustatud mais 2007.
Esimees Ester Tuiksoo.
Eesmärk: kaasa aidata soodsamate poliitilis-õiguslike tingimuste kujundamisele kohaliku ettevõtluse, otsese demokraatia, omakultuuri jm heade algatuste edendamiseks Eestis. Toetusrühma koostööpartner on Eesti Külade ja Väikelinnade Liikumine "Kodukant".

Kuuba demokraatia toetusrühm

Moodustatud mais 2008.
Esimees Andres Herkel, aseesimees Silver Meikar.

Muinsuskaitse ühendus

Moodustatud aprillis 2007.
Esimees Trivimi Velliste, aseesimehed Mark Soosaar, Imre Sooäär.

MAALEHT/SCANPIX

Riigikogu jahimeeste ühenduse liikmed Helmer Jõgi ja Harri Õunapuu Jahimeeste Seltsi ja Erametsaliidu ühisjahil Põlvamaal ettevalmistusi tegemas, veebruar 2009

Petserimaa toetusrühm

Moodustatud aprillis 2007.

Esimees Inara Luigas.

Eesmärk: kaasa aidata Petserimaa kultuurilisele, majanduslikule ja sotsiaalsele arengule.

Polaar- ja kliimauuringute toetusrühm

Moodustatud jaanuaris 2008.

Esimees Tarmo Kõuts, aseesimehed Mart Jüssi, Kristiina Ojuland (kuni 09.07.2009).

Pärnumaa saadikurühm

Moodustatud aprillis 2007.

Esimees Mark Soosaar, aseesimees Mati Raidma.

Eesmärk: anda hoogu Pärnumaad puudutavate suurprojektide elluviimisele, näiteks Via Baltica kui eraldatud sõidusuundadega kiirtee rajamisele ja Rail Baltica kui piirkonna arenguks ülitähtsa raudteeliini ehitamisele läbi Pärnu; kaasa aidata teiste Pärnumaale oluliste probleemide lahendamisele.

Riigikogu Lähis-Ida rahuprotsessi toetusrühm

Moodustatud veebruaris 2008.

Esimees Sven Mikser, aseesimees Mart Nutt.

Eesmärk: teadvustada paremini Lähis-Ida rahuprotsessi probleeme Riigikogu liikmete seas ning kaasa aidata selle teema nähtavamaks muutmisele Eesti välispoliitikas.

Saadikuühendus inimõiguste kaitseks Tšetšeenias ja mujal Põhja-Kaukaasias

Moodustatud jaanuaris 2008.

Esimees Andres Herkel, aseesimees Jürgen Ligi (kuni 03.06.2009).

Eesmärk: dokumenteerida Tšetšeenias toimunud inimõiguste rikkumisi ja anda toimunule hinnang.

Saarte ühendus

Moodustatud mais 2007.

Esimees Imre Sooäär, aseesimehed Kalev Kotkas, Mark Soosaar.

Skautlik ühendus

Moodustatud mais 2007.

Esimees Toomas Tõniste.

Soome-ugri toetusrühm

Moodustatud aprillis 2007.

Esimees Paul-Eerik Rummo, aseesimees Mart Nutt.

Säästva energia, majanduse ja innovatsiooni toetusrühm

Moodustatud jaanuaris 2008.

Esimees Marek Strandberg, aseesimees Indrek Saar.

Eesmärk: ühtlustada arusaamu kliimasoojenemise ja ressursside liigkasutusega esile kerkinud energeetika- ja majandusprobleemide osas.

Taiwani toetusrühm

Moodustatud aprillis 2007.

Esimees Raivo Järvi, aseesimees Trivimi Velliste.

Tiibeti toetusrühm

Moodustatud aprillis 2007.

Esimees Aleksei Lotman, aseesimees Ken-Marti Vaher.

Vähemusrahvuste saadikurühm

Moodustatud aprillis 2007.

Väikelaevade ja väikesadamate ühendus

Moodustatud novembris 2008.

Esimees Jaanus Rahumägi, aseesimees Kalle Laanet.

Eesmärk edendada väikelaevaliiklust merel ja järvedel ning kaasa aidata väikesadamate arengule ning infrastruktuuri tekkimisele Eesti rannikul.

Õigeusuliste saadikurühm

Moodustatud mais 2008.

Esimees Vladimir Velman, aseesimees Valeri Korb.

Ühendus Valgevene demokraatliku arengu kaitseks

Moodustatud aprillis 2007.

Esimees Silver Meikar, aseesimees Andres Herkel.

Üliõpilaskonna toetusrühm

Moodustatud novembris 2008.

Esimees Ott Lumi, aseesimees Mailis Reps.

Eesmärk: süvendada dialoogi rahvaesindajate ja üliõpilaste vahel.

VÄLISSUHTLUS

Kuuludes Euroopa Liitu ja pooldades liidu ühistegevust, peab Eesti alati seadma esikohale oma riigi huvid, sest Euroopa Liitu kuulume me samuti lähtuvalt oma riigi huvidest. Pealegi, põhiseadus sätestab Riigikogule seadusandja rolli, mida tuleb ka sisuliselt täita. Loomulikult ei kutsu ma üles direktiive mitte järgima! Kui Eesti ei täida direktiive, siis tuleb Euroopa Liidu komisjoni poolt kohtusse pöördumine ja trahv, nagu on juhtunud mõne liikmesriigiga. Tuuleveskitega ei ole vaja võidelda, tuleb hoopis möldriga asja ajada.

Ma rõhutan, et Eesti peab olemasoleva reeglistiku raames olema tunduvalt aktiivsem, mitte vaikiv paipoiss.

*(Õiguskantsleri Indrek Tederi ettekandest,
23.09.2008)*

Möödunud aasta märksõnad olid Vene-Gruusia konflikt ning ülemaailmse finants- ja majanduskriisi vallandumine. Ei möödunud ühtegi rahvusvahelist kohtumist, kus neist teemadest kas või põgusalt juttu poleks tehtud. Riigikogu Eesti-Georgia parlamendirühm on olnud erakordselt aktiivne Gruusia toetaja ja eestkõneleja.

XI Riigikogu 4.-5. istungjärgu välissuhtlus on olnud varasemast mõnevõrra tagasihoidlikum. See on osaliselt tingitud lähetuskulude eelarve kärpest, teisalt tavapärasest pingelisemast sisepoliitikast, mis pole võimaldanud Riigikogu liikmetel välislähetustes viibida.

2009. aasta I poolel toimusid Riigikogu esimehe ametlik visiit Bulgaariasse (18.-21. märts) ning Gruusia parlamendi spikri David Bakradze töövisiit Eestisse (18.-20. veebr.).

26. veebruaril Riigikogus toimunud Eesti välispoliitika arutelul esines ettekandega välisminister Urmas Paet. Kaasettekande tegi Riigikogu väliskomisjoni esimees Sven Mikser, kes märkis järgmist: „Ehkki riigi välissuhtlemisel kuulub jäme ots mõistetavalt täitevvõimule, on ka parlamentaarsel välissuhtlusel väga oluline osa. Välispoliitiline roll on täita kõigil Riigikogu liikmetel, esmajoones kindlasti Riigikogu esimehel ja teistel juhatuse liikmetel, väliskomisjonil, riigikaitsekomisjonil ja Euroopa Liidu asjade komisjonil, aga ka parlamendi moodustatud välisdelegatsioonidel Euroopa Nõukogu, OSCE, NATO, Lääne-Euroopa Liidu ja Balti parlamentaarsetes assambleedes, Parlamentidevahelises Liidus, samuti kõigil parlamendis moodustatud sõprusrühmadel. Lähtudes välissuhtlemiseadusest, kuulub Riigikogu välissuhtlemise koordineeriv roll väliskomisjonile. Lõppenu aastal jooksul võttis komisjon seda rolli eriti tõsiselt. Vajadus selle järele tuleneb muu hulgas majanduskriisi tingimustes kokku kuivanud rahalistest vahenditest.“

25.-26. mail toimus Euroopa Liidu julgeolekuasutuste parlamentaarse järelevalve 5. konverents, mille korraldajaks oli Riigikogu julgeolekuasutuste järelevalvekomisjon. Konverentsil kiideti konsensussega heaks ühisdeklaratsioon (nn Tallinna deklaratsioon).

Märkimisväärne on NATO Parlamentaarsete Assamblee delegatsiooni liikme ja Assamblee asepresidendi Sven Mikseri nimetamine NATO PA täitevkomitee poolt Assamblee eriraportööriks NATO uue strateegilise kontseptsiooni teemal.

Lääne-Euroopa Liidu Assamblee delegatsiooni juht Tarmo Kõuts oli assamblee kaitsekomitee raporti „Euroopa Liidu roll võitluses piraatlusega“ raportöör. Raport võeti ühehäälselt vastu ja kiideti heaks 4. juunil 2009 toimunud assamblee 56. täiskogu istungil. Tarmo Kõuts valiti kaitsekomitee

poolt ka jätkuraporti „Euroopa merelise julgeoleku järelevalve“ raportööriks.

23. augustit tähistati esmakordselt riikliku tähtpäevana kui kommunismi ja natsismi ohvrite mälestuspäeva. Euroopa Parlament võttis 2. aprillil 2009 vastu resolutsiooni, milles mõistetakse “kindlat ja ühemõtteliselt hukka kõigi totalitaarsete ja autoritaarsete režiimide toimepandud inimsusevastased kuriteod ja rasked inimõiguste rikkumised”.

Balti kett – Molotovi-Ribbentropi pakti teadvustamiseks 1989. aastal moodustatud 600 kilomeetri pikkune ja kaht miljonit inimest koondanud inimkett, mis ulatus Eestist läbi Läti Leedu pealinnani, oli oluline teetähis Balti rahvaste koostöös ning tõenäoliselt kõige tuntum solidaarsusakt, mille järgi Balti riike maailmas tuntakse. Hea meel on tõdeda, et see on pakkunud eeskujuga ja innustust paljudele maailmas, viimati protestiti inimketiga augusti algul Gruusias Gori linnas Venemaa tegevuse vastu. Ülemaailmse tunnustusena lisati Balti kett 30. juulil UNESCO maailma mälu registrisse (*documentary heritage to the Memory of the World Register*).

Riigikogu ja Balti Assamblee koostöös tähistati Balti keti 20. aastapäeva selle aasta 22. augustil Toompeal Kuberneri aias piduliku tseremooniaga. Anti üle BA medalid ja süüdati vabadustuli, mis liikus Balti keti teekonnal läbi kolme riigi.

Balti keti otsene poliitiline tulem on 8. novembril 1991 asutatud Balti Assamblee – Eesti, Läti ja Leedu Parlamentidevaheline Assamblee. Euroopa Liidu liikmesus on esitanud Balti Assambleele uued väljakutsed. Balti parlamentide väliskomisjonide kohtumisel Riias tekkis taas küsimus parlamentaarsete koostöö tulevikust. Balti Assamblee on regionaalse koostöö näitena kindlasti märgilise tähendusega, ent vajadus kasutada ressursse paremini kasutada sunnib naasma küsimuse juurde, kas senine koostöövorm on ikkagi optimaalne, seda eriti olukorras, kus paralleelselt Balti Assamblee teemakomisjonidega kohtuvad omavahel regulaarselt kolme Balti riigi parlamentide mitmed alatised komisjonid. Balti parlamentide väliskomisjonid on otsustanud oma järgmiseks kohtumiseks Vilniuses välja tulla ettepanekutega Baltimaade parlamentaarsete koostöö võimaliku tulevase korralduse kohta.

2009. aastal möödub 70 aastat Teise maailmasõja puhkemisest, 60 aastat NATO loomisest, 20 aastat Berliini müüri langemisest, 5 aastat Eesti liitumisest Euroopa Liidu ja NATOga. Samas ei tohi ümmarguste tähtpäevade tähistamine meid uinutada. Majanduslikult rasketel kriisiaegadel on oht langeda totalitarismi ja uute majanduslike barjääride poole. Eesti kogemus on näidanud, et kuulumine Euroopa Liitu on tugev arengu ja stabiilsuse tegur. Kõik liikmesriigid, nii suured kui ka väikesed, peavad senisest suuremal määral üles näitama solidaarsust, üksteisest hoolimist.

**Euroopa Liidu riikide
naisspiikrite kohtumine
Tallinnas, august 2009**
**Vasakult: Barbara
Prammer (Austria),
Ene Ergma (Eesti),
Katalin Szili (Ungari),
Gerdi Verbeet (Holland),
Tsetska Tsacheva
(Bulgaaria)**

Riigikogu väliskülalised

2008

September – Eesti, Soome ja Ungari parlamendi IPU delegatsioonijuhtide kohtumine; Iiri parlamendi kommunikatsiooni-, energia- ja looduslike ressursside komisjoni ning tervise- ja lastekomisjoni visiit.

Oktoober – väliskomisjoni esimehe Sven Mikseri kohtumine Malta välisministri Tonio Borgiga; riigikaitsekomisjoni esimehe Mati Raidma kohtumine NATO sõjalise komitee aseesimehe kindralleitnant Karl Eikenberry ja teda saatva delegatsiooniga;

väliskomisjoni liikmete kohtumine India välisministeeriumi esindajatega;

riigikaitsekomisjoni kohtumine Pärnus Läti parlamendi kaitsekomisjoniga;

Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Türgi Vabariigi presidendi Abdullah Güliga;

Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Gruusia välisministri Eka Tkeshelashviliga;

WEU Euroopa Julgeoleku- ja Kaitseassamblee kaitsekomitee liikmete visiit Eestisse;

väliskomisjoni kohtumine Soome parlamendi väliskomisjoni delegatsiooniga;

väliskomisjoni esimehe Sven Mikseri, ELi asjade komisjoni esimehe Marko Mihkelsoni ja Eesti-Horvaatia parlamendirühma esimehe Mart Nuti kohtumine Horvaatia välisministri Gordan Jandrokovići ning teda saatva delegatsiooniga;

väliskomisjoni esimehe Sven Mikseri, Eesti-Makedoonia parlamendirühma esimehe Hannes Astoki ning Riigikogu liikmete Taavi Veskimägi ja Silver Meikari kohtumine Makedoonia asepeaministri Euroopa integratsiooni küsimustes Ivica Bocevski ning teda saatva delegatsiooniga.

November – riigikaitsekomisjoni kohtumine Rootsi parlamendi riigikaitsekomisjoniga;

Hiina parlamendi rahandus- ja majanduskomisjoni delegatsiooni visiit;

Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Armeenia välisministri Edward Nalbandianiga.

Detsember – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Hiina Rahvavabariigi Konsultatiivnõukogu esimehe ja teda saatva delegatsiooniga;

Kosovo parlamendi saadikute delegatsiooni visiit; rahanduskomisjoni liikmete kohtumine Norra parlamendi rahanduskomisjoni delegatsiooniga.

2009

Jaanuar – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Norra parlamendi spiikri Thorbjørn Jaglandiga;

Balti Assamblee ja Põhjamaade Nõukogu tippkohtumine Riigikogu konverentsisaalis;

Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Leedu peaministri Andrius Kubiliusega.

Veebruar – Riigikogu esimehe Ene Ergma ja väliskomisjoni esimehe Sven Mikseri kohtumine Tadžikistani presidendi Emomali Rahmoni ja teda saatva delegatsiooniga;

Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Leedu Vabariigi välisministri Vygaudas Ušackasega;

Gruusia parlamendi esimehe David Bakradze töövisiit Eestisse.

Märts – riigikaitsekomisjoni kohtumine Briti Alamkoja kaitsekomisjoni liikmetega;

õiguskomisjoni kohtumine ECRI (Rassismi ja Sallimatuse Tõkestamise Euroopa Komisjoni) volinikega;

Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Leedu peaministri Andrius Kubiliusega, jaanuar 2009

Riigikogu soome-ugri toetusrühma liikmete Paul-Eerik Rummo ja Mart Nuti ning Riigikogu väliskomisjoni aseesimehe Enn Eesmaa ja liikme Ivi Eenmaa kohtumine Soome-Ugri Rahvaste Konsultatiivkomitee liikmetega;

väliskomisjoni esimehe Sven Mikseri, ELi asjade komisjoni esimehe Marko Mihkelsoni ja Eesti-Makedoonia parlamendirühma esimehe Hannes Astoki kohtumine Makedoonia välisministri Antonio Milošoski ja teda saatva delegatsiooniga; Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Rootsi Keskpanga Nõukogu liikmetega;

väliskomisjoni esimehe Sven Mikseri ja väliskomisjoni liikme Silver Meikari kohtumine Portugali välisministri Luís Filipe Marques Amadoga.

Aprill – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Hiina Rahvavabriigi Kommunistliku Partei Keskkomitee välissuhete osakonna aseministri Chen Fengxiangi ja teda saatva delegatsiooniga;

Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Läti Vabariigi presidendi Valdis Zatlersiga;

Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Ameerika Ühendriikide Kongressi Esindajatekoja delegatsiooniga.

Mai – Riigikogu juhatuse ning fraktsioonide esimeeste kohtumine Hispaania kuningas Juan Carlos I ja kuninganna Sofiaga;

Bosnia ja Hertsegoviina parlamendi väliskomisjoni visiit Eestisse.

Juuni – põhiseaduskomisjoni kohtumine Tšehhi parlamendi alamkoja valimiskomitee delegatsiooniga;

Tšehhi Senati Euroopa Liidu asjade komitee visiit;

Riigikogu liikme Hannes Astoki kohtumine Briti parlamendi alamkoja Walesi komitee delegatsiooniga;

Kohtumine Hispaania kuningas Juan Carlos ja kuninganna Sofiaga, mai 2009

Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Araabia Ühendemiraatide välisministri Abdullah Bin Zayed Al Nahyaniga.

August – väliskomisjoni esimehe Sven Mikseri kohtumine Bosnia ja Hertsegoviina välisministri Sven Alkalajiga;

sotsiaalkomisjoni esimehe Urmas Reinsalu kohtumine Austria parlamendi esimehe Barbara Prammeriga;

Euroopa Liidu riikide (Austria, Bulgaaria, Hollandi, Ungari) parlamentide naisesistujate kohtumine Tallinnas;

Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Slovakkia välisministri Miroslav Lajčákiga;

väliskomisjoni esimehe Sven Mikseri kohtumine Gruusia välisministri Gregory Vashadzeaga.

September – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Vatikani peapiiskopi Dominique Mambertiga.

Riigikogu juhatuse välisvisiidid

Riigikogu esimees Ene Ergma

2008

September – Euroregio foorum “Helsingi-Tallinn kaksiklinn - unistus või reaalsus?” Helsingis;

Kesk-Euroopa parlamentide esimeeste tippkohtumine Prahast.

Oktoober – Turu rahvusvaheline raamatumess; rahvusvahelise teadusfilmide festivali raames toimuv arutelu “Naised teaduses” Pariisis;

Rootsi Kuningliku Inseneriteaduste Akadeemia (IVA) aastakonverents Stockholmis.

November – Ukraina 1932.-1933. aasta näljahäda (holodomori) 75. aastapäevale pühendatud rahvusvaheline foorum “Ukraina mäletab – maailm tunnustab” Kiievis.

Kohtumine Gruusia parlamenti esimehe David Bakradzega, veebruar 2009

Riigikogu aseesimees Keit Pentus ja Peterburi asekuberner Alla Manilova esimeste eesti päevade avamisel Peterburis, juuni 2009

2009

Veebruar – Euroopa Liidu parlamentide esimeeste konverents Pariisis.

Märts – ametlik visiit Bulgaaria Vabariiki.

August – Leedu Seimi Balti keti 20. aastapäevale pühendatud pidulik istung Vilniuses;

Põhjamaade ja Balti riikide (NB8) parlamentide esimeeste konverents Oslos.

September – Balti keti 20. aastapäeva konverents Pariisis.

I aseesimees Kristiina Ojuland

2008

September – Euroopa Liberaalide, Demokraatide ja Reformistide Partei (ELDR) büroo koosolek Brüsselis.

Oktoober – Rahu Akadeemia konverents Roomas; ELDRi kongress Stockholmis.

November – 14. Aserbaidžani rahvusvaheline näitus ning telekommunikatsiooni ja infotehnoloogia konverents Bakuus;

Euroopa Liikumise Prantsusmaa haru sügisülikool Nice's;

kohtumised Suurbritannia parlamenti liberaal-demokraatide fraktsiooni esindajatega Londonis.

Detsember – rahvusvaheline noorte liberaalide peassamblee Kiievis;

ELDRi juhtide ja ministrite kohtumine ning büroo koosolek Brüsselis.

2009

Veebruar – Kodanike Liberaalse Partei LIGA asutav konverents Bratislavas.

Märts – regioonide ja linnade Euroopa tippkohtumine Prahast;

töövisiit Türgi Vabariigis: kohtumine Türgi presidendi Abdullah Güli ja parlamenti Euroopa komisjoni esimehe Yasar Yakisiga, esinemine kõnega infotehnoloogia konverentsil ning osalemine Anatolia suusamaratonil aukülalisena.

Aprill – ELDRi Euroopa Parlamendi kampaania aväiritus, büroo koosolek Brüsselis.

Juuni – 143. Bergdorfi ümarlaud “Kas ühtne Euroopa välispoliitika on võimalik” Berliinis.

I aseesimees Keit Pentus

2009

Juuni – 1. Eesti kultuuripäevad Peterburis.

II aseesimees Jüri Ratas

2008

Oktoober – 11. Euroopa Tervise Foorum “Terviseväärtused – vaadetest reaalsuseks” Bad Hofgasteinis, Austria Vabariigis.

November – Euroopa ja Iisraeli suhete edendamise konverents “Lähema partnerluse nimel” Pariisis.

2009

Veebruar – Euroopa Rohelise pealinna tiitli väljakuulutamise Brüsselis.

Riigikogu delegatsioonid

On täiesti selge, et nähtavas tulevikus ei hakka parlamendiliikmetel olema võimalust riigi raha eest tegelda selliste ekstravagantsete ettevõtmistega nagu osalemine parlamendiliikmete spordivõistlustel või palvus-hommikusöökidel. Senisest paremini tuleb koordineerida parlamendidelegatsioonide, valitsusliikmete ja Vabariigi Presidendi välisviisitide kalendrit ja geograafiat, et parimal viisil tagada Eesti välispoliitiliste eesmärkide sihipärane elluviimine.

(Riigikogu liige Sven Mikser välispoliitika arutelul, 26.02.2009)

Eesti Vabariigi, Leedu Vabariigi ja Läti Vabariigi Parlamentidevahelise Assamblee (Balti Assamblee) Eesti delegatsioon

Moodustatud: 15.05.2007.

Delegatsiooni juht: Trivimi Velliste;
asetäitja: Mailis Reps.

Liikmed: Peep Aru, Mart Jüssi, Helle Kalda, Kalvi Kõva (kuni 21.05.2009), Margus Lepik, Ott Lumi, Tatjana Muravjova, Tarmo Mänd, Jaak Salumets, Vladimir Velman.

2008. aasta teise poole tähtsündmuseks kujunesid Balti Assamblee 27. istungjärg ja 14. Balti Nõukogu istung, mis seekord toimusid 5.-6. detsembril Viljandis. Balti Assamblee teaduspreemia 2008 pälvis keeleteadlane Lembit Vaba.

Veebruaris 2009 toimus Riias Balti- ja Põhjamaade konverents „Tööturu paindlikkus majanduskriisi tingimustes”.

Märtsis toimus Tallinnas ümarlaud „Balti riikide koostöö Schengeni süsteemis”, aprillis Klaipedas ümarlaud „Ühtse energiaturu loomine Läänemere regioonis” ja mais Panevežyses ümarlaud „Konkurentsivõime tõstmine ja loomemajanduse edendamine”.

22.-23. aug. 2009 tähistas Balti Assamblee Balti keti 20. aastapäeva, viies Balti vabaduse tõrvikut mööda Balti keti teed, peatudes maakonnakeskustes ja autasustades Balti keti organisatooreid Balti Assamblee medalite ja tänukirjadega. Aprillis võitis Riigikogu esindus kolmandat aastat

järjest Balti Assamblee karika korvpallis, saades karika alatiseks endale.

Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni Parlamentaarse Assamblee (OSCE PA) Eesti delegatsioon

Moodustatud: 15.05.2007.

Delegatsiooni juht: Paul-Eerik Rummo.

Liikmed: Mart Nutt, Toivo Tootsen;

asendusliikmed: Jaanus Marrandi, Heljo Pikhof, Toomas Trapido.

OSCE egiidi all käivad valimisi vaatlemas ka delegatsiooni mittekuuluvad RK liikmed.

Oktoobris 2008 toimus Torontos OSCE PA sügisistung „OSCE avatud maailmas: kaubandus, migratsioon, julgeolek“, osalesid Paul-Eerik Rummo, Mart Nutt, Toivo Tootsen.

Märtsis 2009 pidas Paul-Eerik Rummo ettekande Rooma konverentsil „OSCE roll Euroopa julgeolekuarhitektuuris”.

Mais 2009 toimus Dublinis VI subregionaalne majanduskonverents „Maailma majanduskriis”, osalesid Mart Nutt ja Toivo Tootsen.

OSCE PA 18. istungjärgul 2009. a juulis Vilniuses võeti Balti riikide ühiste pingutuste tulemusena vastu resolutsioon „Lõhenenud Euroopa taasühendamine: inimõigused ja tsiviilvabadused OSCE regioonis 21. sajandil”, kus mõisteti võrdselt hukka natsism ja kommunism kui totalitaarsed režiimid. Osa võtsid Paul-Eerik Rummo, Toivo Tootsen, Heljo Pikhof.

Märtsis 2009 võttis delegatsioon vastu OSCE rahvusvähemuste ülemkomissari Knut Vollebaeki.

Tähtsaks osaks OSCE PA töös on alates 1993. aastast olnud vaatljadedelegatsioonide lähetamine liikmesriikidesse, et jälgida valimiste vastavust seadustele ja demokraatia traditsioonidele.

28.09.2008 osalesid Valgevene parlamendivalimiste vaatlemisel Paul-Eerik Rummo ja Jaanus Marrandi.

25.07.2009 osales Kõrgõzstani presidendivalimiste vaatlemisel Mart Nutt.

Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee (ENPA) Eesti delegatsioon

Moodustatud: 15.05.2007.

Delegatsiooni juht: Andres Herkel.

Liikmed: Kristiina Ojuland (kuni 09.07.2009),

Mailis Reps; asendusliikmed: Aleksei Lotman, Indrek Saar, Ester Tuiksoo.

Oktoobris 2008 osalesid Andres Herkel, Kristiina Ojuland, Mailis Reps, Aleksei Lotman ja Indrek

**Balti Assamblee
27. istungjärg
Viljandis,
detsember 2008**

Saar Strasbourgis ENPA täiskogu sügisistungjärgul. ENPA kiitis heaks Venemaa-teemalise resolutsiooni, milles muu hulgas soovitatakse Venemaal loobuda Lõuna-Osseetia ja Abhaasia tunnustamisest.

Jaauanaris 2009 toimus ENPA täiskogu istungjärg Strasbourgis, kus võeti vastu kaks resolutsiooni Vene-Gruusia sõja teemal: jätkuraport möödunud aasta oktoobris vastu võetud resolutsioonile ja resolutsioon sõjaga kaasnevatest probleemidest humanitaarvaldkonnas. ENPA asepresidendiks valiti Andres Herkel. Nii jaauanari kui ka aprilli istungjärgust võtsid osa veel Kristiina Ojuland, Mailis Reps, Aleksei Lotman ja Indrek Saar.

ENPA suvesessioonil juunis, kus võeti vastu Iraani resolutsioon, esindasid Eestit Mailis Reps, Aleksei Lotman ja delegatsiooni juht Andres Herkel, kes oli üks resolutsiooni algatajaid.

Lääne-Euroopa Liidu Assamblee Eesti delegatsioon

Moodustatud 15.05.2007.

Delegatsiooni juht: Tarmo Kõuts.

Liikmed: Kalev Kallo, Imre Sooäär.

Alates 2008. a juunist on assamblee uueks nimetuseks Euroopa Julgeoleku- ja Kaitseassamblee (*European Security and Defence Assembly - ESDA*).

Assamblee 55. täiskogu istungil detsembris 2008 arutati ja võeti vastu olulised raportid, sh assamblee kaitsekomitee liikmete, Eesti delegatsiooni juhi Tarmo Kõutsi ja Ühendkuningriigi delegatsiooni liikme Christopher Chope'i koostatud raport kübersõjategevusest.

Assamblee 56. täiskogu istungil juunis 2009 võeti ühehäälselt vastu ja kiideti heaks kaitsekomitees ettevalmistatud raport „Euroopa

Liidu roll piraatlusevastases võitluses”, raportööriks Tarmo Kõuts, kes käis koos kolleegidega ka Somaalia rannikul olukorraga tutvumas. Jätkuraporti „Euroopa merelise julgeoleku järelevalve” raportööriks valiti taas Tarmo Kõuts.

Riigikogu delegatsioon Parlamentidevahelises Liidus (IPU)

IPU Eesti rühma kuuluvad kõik Riigikogu liikmed, kes valivad IPU Eesti rühma juhatuse.

President: Ivi Eenmaa; asepresidendid: Erki Nool, Jüri Tamm, Marika Tuus.

Ivi Eenmaa, Marika Tuus ja Erki Nool osalesid 2009. aasta aprillis Addis Abebas (Etiopias) IPU 120. assambleel „Parlamendid: rahu tagamine, demokraatia ja areng kriisi ajal“.

Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni Parlamentaarset Assamblee (NATO PA) Eesti delegatsioon

Moodustatud 15.05.2007.

Delegatsiooni juht: Jürgen Ligi (kuni 03.06.2009).

Liikmed: Sven Mikser, Kadri Simson.

Oktoobris 2008 osalesid Sven Mikser ja Kadri Simson Araabia Ühendemiraatides Abu Dhabis NATO PA Vahemere ja Lähis-Ida töörühma korraldatud julgeolekualasel seminaril. Kõne all olid olukord Iraagis ning arengud Iraanis.

Novembris 2008 valiti Sven Mikser NATO Parlamentaarset Assamblee aastaistungil Valencias NATO PA asepresidendiks ning nimetati NATO PA täitevkomitee poolt Assamblee eriraportööriks NATO uue strateegilise kontseptsiooni teemal.

Parlamendirühmad

Parlamendirühmad luuakse, tõhustamaks kahepoolset suhtlemist teiste riikide parlamentidega. Parlamendirühmade tegevus on suunatud Eesti Vabariigi välispoliitiliste eesmärkide elluviimisele ja Eesti tutvustamisele välismaal. XI Riigikogu on moodustanud 59 parlamendirühma. Vaadeldaval perioodil moodustati 08.12.2008 Eesti-Norra parlamendirühm.

Eesti - Aafrika parlamendirühm

Moodustatud 19.11.2007.

Esimees Mart Nutt, aseesimees Silver Meikar.

Eesti - Afganistani parlamendirühm

Moodustatud 24.01.2008.

Esimees Mati Raidma, aseesimees Aivar Riisalu.

Eesti - Albaania parlamendirühm

Moodustatud 16.04.2007.

Esimees Rain Rosimannus, aseesimees Mart Nutt.

Eesti - Armeenia parlamendirühm

Moodustatud 11.04.2007.

Esimees Mati Raidma, aseesimehed Helle Kalda, Toivo Tootsen.

Eesti - Aserbaidžani parlamendirühm

Moodustatud 05.04.2007.

Esimees Eldar Efendijev, aseesimees Evelyn Sepp.

Eesti - Austraalia parlamendirühm

Moodustatud 02.05.2007.

Esimees Silver Meikar, aseesimees Heljo Pikhof.

Eesti - Austria parlamendirühm

Moodustatud 07.06.2007.

Esimees Urmas Klaas, aseesimees Peeter Tulviste.

Eesti - Belgia parlamendirühm

Moodustatud 08.04.2008.

Esimees Andres Herkel, aseesimees Maret Merisaar.

Eesti - Bosnia ja Hertsegoviina parlamendirühm

Moodustatud 10.06.2008.

Esimees Hannes Astok, aseesimees Aadu Must.

Eesti - Bulgaaria parlamendirühm

Moodustatud 09.04.2007.

Esimees Jaanus Marrandi, aseesimees Taavi Rõivas.

Eesti - Georgia parlamendirühm

Moodustatud 09.04.2007.

Esimees Andres Herkel, aseesimehed Helle Kalda, Silver Meikar.

Eesti - Hiina parlamendirühm

Moodustatud 19.04.2007.

Esimees Kalev Kallo, aseesimehed Peeter Kreitzberg, Urmas Reinsalu, Rain Rosimannus.

Eesti - Hispaania parlamendirühm

Moodustatud 31.05.2007.

Esimees Indrek Saar, aseesimees Trivimi Velliste.

Eesti - Hollandi parlamendirühm

Moodustatud 15.05.2007.

Aseesimees Aadu Must.

Eesti - Horvaatia parlamendirühm

Moodustatud 15.10.2007.

Esimees Mart Nutt, aseesimees Mati Raidma.

Eesti - Iirimaa parlamendirühm

Moodustatud 12.04.2007.

Esimees Väino Linde, aseesimees Imre Sooäär.

Eesti - Iisraeli parlamendirühm

Moodustatud 08.05.2007.

Esimees Igor Gräzin, aseesimees Mart Nutt.

Eesti - India parlamendirühm

Moodustatud 16.04.2007.

Esimees Ken-Marti Vaher, aseesimees Aleksei Lotman.

Eesti - Islandi parlamendirühm

Moodustatud 12.04.2007.

Esimees Paul-Eerik Rummo, aseesimees Mart Jüssi.

Eesti - Itaalia parlamendirühm

Moodustatud 19.04.2007.

Esimees Mai Treial, aseesimees Imre Sooäär.

Eesti - Jaapani parlamendirühm

Moodustatud 12.04.2007.

Esimees Urmas Reinsalu, aseesimehed Eldar Efendijev, Ken-Marti Vaher.

Eesti - Kanada parlamendirühm

Moodustatud 09.04.2007.

Esimees Imre Sooäär, aseesimees Sven Mikser.

Eesti - Kasahstani parlamendirühm

Moodustatud 08.05.2007.

Esimees Vilja Savisaar (kuni 09.07.2009), aseesimees Mart Jüssi.

Eesti - Kirgiisi parlamendirühm

Moodustatud 07.06.2007.

Esimees Tiit Kuusmik.

Eesti - Kosovo parlamendirühm

Moodustatud 26.02.2008.

Esimees Hannes Astok, aseesimees Mart Nutt.

Eesti - Kreeka parlamendirühm

Moodustatud 09.04.2007.

Esimees Nelli Privalova, aseesimees Paul-Eerik Rummo.

Eesti - Küprose parlamendirühm

Moodustatud 16.04.2007.

Esimees Vilja Savisaar (kuni 09.07.2009), aseesimees Mai Treial.

Eesti - Leedu parlamendirühm

Moodustatud 25.03.2008.

Esimees Enn Eesmaa, aseesimehed Rein Aidma, Trivimi Velliste.

Eesti - Läti parlamendirühm

Moodustatud 12.04.2007.

Esimees Margus Lepik.

Eesti - Makedoonia parlamendirühm

Moodustatud 10.04.2007.

Esimees Hannes Astok, aseesimees Margus Lepik.

Eesti - Malta parlamendirühm

Moodustatud 16.04.2007.

Esimees Paul-Eerik Rummo, aseesimehed Heljo Pikhof, Trivimi Velliste.

Eesti - Moldova parlamendirühm

Moodustatud 10.04.2007.

Esimees Urmas Klaas, aseesimees Silver Meikar.

Eesti - Mongoolia parlamendirühm

Moodustatud 10.04.2007.

Esimees Mark Soosaar.

Eesti - Montenegro parlamendirühm

Moodustatud 16.04.2007.

Esimees Mart Nutt, aseesimehed Rain Rosimannus, Marika Tuus.

Eesti - Norra parlamendirühm

Moodustatud: 08.12.2008.

Esimees Imre Sooäär, aseesimees Taavi Veskimägi (kuni 13.09.2009)

Eesti - Poola parlamendirühm

Moodustatud 11.04.2007.

Esimees Aadu Must, aseesimees Kalev Kallo.

Eesti - Portugali parlamendirühm

Moodustatud 13.09.2007.

Aseesimees Ester Tuiksoo.

Eesti - Prantsusmaa parlamendirühm

Moodustatud 09.04.2007.

Esimees Kristiina Ojuland (kuni 09.07.2009), aseesimees Väino Linde.

Eesti - Rootsi parlamendirühm

Moodustatud 12.06.2007.

Esimees Aadu Must, aseesimees Kalle Palling.

Eesti - Rumeenia parlamendirühm

Moodustatud 09.04.2007.

Esimees Ott Lumi, aseesimees Taavi Rõivas.

Eesti - Saksamaa parlamendirühm

Moodustatud 12.04.2007.

Esimees Urmas Klaas, aseesimehed Ester Tuiksoo, Peeter Tulviste.

Eesti - Saudi-Araabia parlamendirühm

Moodustatud 10.10.2007.

Esimees Kalle Laanet, aseesimees Silver Meikar.

Eesti - Serbia parlamendirühm

Moodustatud 29.05.2007.

Esimees Silver Meikar, aseesimees Marika Tuus.

Eesti - Slovakkia parlamendirühm

Moodustatud 08.05.2007.

Esimees Aivar Riisalu, aseesimehed Hanno Pevkur (kuni 23.02.2009), Mai Treial.

Eesti - Soome parlamendirühm

Moodustatud 11.04.2007.

Esimees Taavi Rõivas, aseesimees Hannes Astok.

Eesti - Sri Lanka parlamendirühm

Moodustatud 11.04.2007.

Esimees Olga Sõtnik, aseesimees Lauri Laasi.

Eesti - Suurbritannia parlamendirühm

Moodustatud 16.04.2007.

Esimees Sven Mikser, aseesimehed Silver Meikar, Keit Pentus.

Eesti - Šveitsi parlamendirühm

Moodustatud 19.04.2007.

Esimees Jaanus Rahumägi, aseesimees Vilja Savisaar (kuni 09.07.2009).

Eesti - Taani parlamendirühm

Moodustatud 06.11.2007.

Esimees Indrek Saar, aseesimees Jaan Kundla.

Eesti - Tšehhi parlamendirühm

Moodustatud 17.04.2007.

Esimees Mai Treial, aseesimees Nelli Privalova.

Eesti - Türgi parlamendirühm

Moodustatud 05.04.2007.

Esimees Evelyn Sepp, aseesimees Eldar Efendijev.

Eesti - Türkmenistani parlamendirühm

Moodustatud 07.06.2007.

Esimees Eldar Efendijev, aseesimees Evelyn Sepp.

Eesti - Ukraina parlamendirühm

Moodustatud 09.04.2007.

Esimees Silver Meikar, aseesimees Mart Nutt.

Eesti - Ungari parlamendirühm

Moodustatud 11.04.2007.

Esimees Trivimi Velliste, aseesimees Imre Sooäär.

Eesti - USA parlamendirühm

Moodustatud 16.04.2007.

Esimees Keit Pentus, aseesimehed Silver Meikar, Heljo Pikhof.

Eesti - Usbekistani parlamendirühm

Moodustatud 07.06.2007.

Esimees Nelli Privalova.

Eesti - Uus-Meremaa parlamendirühm

Moodustatud 02.05.2007.

Esimees Imre Sooäär, aseesimees Jaanus Marrandi.

Eesti - Valgevene parlamendirühm

Moodustatud 20.05.2008.

Esimees Vladimir Velman, aseesimees Valeri Korb.

Eesti - Venemaa parlamendirühm

Moodustatud 11.04.2007.

Esimees Peeter Tulviste, aseesimees Tatjana Muravjova.

Eesti ja Georgia küsimus Euroopa Nõukogus

Esimest korda käisin Strasbourgis 1992. aasta sügisel. Turistina. Lipurivi Euroopa Palee ees ei olnud nii pikk kui praegu ning sinimustvalget seal reas veel ei olnud. Tundsin sel ajal Euroopa Nõukogu ees hästi suurt aukartust.

Kui Tunne Kelam, Karin Jaani ja teised Eesti saadikud meid Euroopa Nõukogu juures esindama hakkasid, oli täisliikmeks saamine ja hiljem järelevalveprotseduuri lõpetamine Eestile auküsimus. Sellega tõestasime, et meil pole inimõiguste ja demokraatia vallas suuri probleeme ning oleme piisavalt tragid, et täita endale võetud kohustused.

Aga kandidaatide rivi Euroopa Nõukogu ukse taga oli õige pikk, järgnes kiire liikmeks võtmine ja nüüd on organisatsioonis juba 47 riiki. Viimane uustulnuk, Serbiast lahku löönud Montenegro, liitus 2007. aastal. Ka Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee (ENPA) delegaatide arv on kasvanud, ulatudes 321 põhiliikmeni, kellele lisandub sama palju asendusliikmeid.

Suurimate delegatsioonidega on esindatud Saksamaa, Prantsusmaa, Suurbritannia ja Venemaa (kõigis 18 + 18). Kolmest põhi- ja kolmest asendusliikmest koosnev Eesti Riigikogu delegatsioon on üks väiksemaid – õieti on veel väiksemad (2 + 2) ainult kääbusriikide esindused: Liechtenstein, Andorra, Monaco ja San Marino.

Kui Eestile on Euroopa Nõukogu tähtsus ja tähendus vähenenud eriti seoses liikmestaatuse saavutamise ja Euroopa Liidus ja NATO, siis paljudele riikidele, kellele euro-atlantiline integratsioon on tuleviku eesmärk, läheb Euroopa Nõukogus ja ENPAs toimuv vägagi korda.

Kindlasti on selline riik Georgia, 2008. aasta augustisõja ohver.

Samal ajal on demokraatia ja inimõiguste edulugu tihti takerdunud ning mitu sajandivahetusel liikmeks saanud riiki on juba üle kümne aasta järelevalveprotseduuri all, kuid kahjuks ilma selge eduta. Näiteks Albaania, Moldova ja Ukraina teevad selliseid järeleaitamistunde alates 1995. aastast, Venemaa alates 1996. aastast. 2001. aastal lisandusid Armeenia ja Aserbaidžaan, kes vaatamata algsele optimismile pole suutnud vähimalgi määral liikuda Karabahhi küsimuse lahendamise suunas.

Meid otseselt puudutavatest küsimustest on

Andres Herkel, ENPA asepresident ja Eesti delegatsiooni esimees

viimastel aastatel Assamblee päevakorras olnud üksnes küberkuritegevusega seotud raport, mille vastuvõtmine oli ENPA reaktsioon 2007. aasta aprillisündmustele. Kuidas on Eesti delegatsioonil tark Assamblees edasi minna? Üks võimalus oleks ju rahulduda kättevõidetuga, öelda, et meil suuri inimõigusprobleeme ei ole, ja kaeda kõrvalt, kuidas teised oma asjadega hakkama saavad või ei saa.

Aktiivsem lähenemine on võimalikult paljudes küsimustes kaasa rääkida, reageerides vajadusel teravalt ka sellele, kui Euroopa Nõukogu põhiväärtused on ohus. Viimaste aastate saavutustest tuleb kindlasti märkida Marko Mihkelsoni raportit energiapuuduse kohta (2007) ning Katrin Saksu raportit soome-ugri rahvaste olukorrast (2006).

Siinkirjutaja on alates 2004. aastast esitanud mitu raportit Aserbaidžaanis ja Valgevenes.

2007. aasta valimiste järel moodustas Riigikogu ENPA uue delegatsiooni: Andres Herkel, Kristiina Ojuland ja Mailis Reps täisliikmetena ning Aleksei Lotman, Indrek Saar ja Ester Tuiksoo asendusliikmetena. Pärast Kristiina Ojulandi lahkumist Euroopa Parlamenti esitati uueks liikmeks Silver Meikar.

Seega on kõik Riigikogu fraktsioonid ühe liikmega ENPAs esindatud ja nii kaua, kui mina mäletan, on meie koostöö Assamblees olnud hea näide sellest, kuidas väljaspool Eestit ühist asja aetakse.

2008. aasta augustis olid kaks Euroopa Nõukogu liikmesriiki, Venemaa ja Georgia, omavahel sõjas. Kõik sündmused rullusid Georgia territooriumil ning Venemaa oli selgelt rikkunud suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust ning purustanud ulatuslikult sõjalisi ja tsiviilobjekte. Püstitasime küsimuse Venemaa delegatsiooni volituste peatamisest. Valdav arusaam oli siiski see, et mõlemale liikmesriigile tuleb peale panna

kohustused sõja tagajärgede likvideerimiseks ning seejärel teema juurde tagasi tulla.

Venemaa-Georgia teema käsitlemise puhul kangastub mulle paralleel Tšetšeenia sõjaga. Venemaa Euroopa Nõukogusse liikmeks võtmine oli 1996. aastal tingimuslik, eeldades esmajoones Tšetšeenia sõja rahumeelset lõpetamist. Ometi alustati mõni aasta hiljem uut sõda. See oli šokk ka ENPA jaoks, kes lõpuks peatas Venemaa delegatsiooni volitused. Algul tehti avaldusi ja raporteid, aga hiljem rahvusvaheline üldsus justkui väsis, teema muutus rutiinseks.

Siiski eristab Georgiat Tšetšeenias rahvusvahelise õiguse tugevam kaitse. Kui Tšetšeenia küsimus oli ja on ulatuslik inimõiguste rikkumine, siis Georgia puhul lisandub sekkumine suveräänse riigi asjadesse. Sellepärast kirjutati 2008. aasta sügisel ENPA dokumenti nõuded, nagu Georgia territoriaalse terviklikkuse tunnustamine, Abhaasia ja Lõuna-Osseetia *de facto* režiimide ühepoolse tunnustamise tagasivõtmine ja rahvusvaheliste vaatlajate vaba ligipääs konfliktiga seotud aladele.

Kriitiline seis tekkis 2009. aasta talvel, kui Assamblee ette toodud järelepanu tekst oli ootamatult nõrk. Just enne seda oli Assamblee president koos poliitiliste rühmade juhtidega Moskvast käinud ja ei-tea-kust tuli vaikiv kokkulepe olla sõnastuses tagasihoidlik, hoiduda okupatsiooni mõiste kasutamisest jms. Tegelikult andis see vastupidise tulemuse, sest pärast muudatusettepanekute läbihääletamist sai tekst hoopis tugevama tooni. Esile toodi rahvusvahelise õiguse rikkumine Venemaa poolt ning see, et erinevalt Georgiast pole Venemaa ENPA ees võetud kohustusi täitnud. Suure osa läbi läinud muudatustest esitasid just Eesti delegatsiooni liikmed.

Mõnikord öeldakse, et varem väljendatud tugevate formulatsioonide ülekordamine pole otstarbekas, sest need kehtivad niikuinii. Kuid kus on piir vaikimise ja unustamise vahel? Venemaa-Georgia probleemi pole ENPA võimeline unustada, sest see õõnestab Euroopa Nõukogu väärtusbaasi. Samm-sammult on kasvanud nende Euroopa saadikute hulk, kes jagavad meie kriitilist vaatepunkti. Riigina, kes on ka ise ajaloos rängalt kannatanud, ei saa me nii ränkade rikkumiste puhul vaikida. Oma positsiooni selge väljütlemine tekitab austuse ka nende silmis, kes pole kohe valmis su seisukohta toetama.

Andres Herkel

ENPA Eesti delegatsiooni esimees

Austraalia omapärane parlament

Austraalia parlament on loodud Briti Westminsteri mudeli eeskujul, tema rolli on mõjutanud teiste riikide (eeskätt USA) kogemused ning vorminud rohkem kui saja aasta vältel kujunenud konstitutsioonilised tavad. Põhiseadust lugedes tekib kontinentaaleuroopaliku mõttemudeliga harjunule võimuharude omavahelistest suhetest üsna vastuoluline pilt. Monarh, kes on täidesaatva võimu tipus, on Westminsteri süsteemi traditsioonidele tuginevalt käsitletav ka osana parlamendist. Põhiseaduse tõlgendamisel lähtutakse vastutava valitsuse (*responsible government*) põhimõttest, mis tähendab, et monarh tegutseb üksnes ministrite nõustamisel, kes on parlamendi liikmed ja viimase ees aruandekohustuslikud. Põhiseadus nõuab, et kõik ministrid peavad olema või saama hiljemalt 3 kuu jooksul pärast ametisse nimetamist kas Esindajatekoja (*House of Representatives*) või Senati liikmeks.

Eesti õiguspõhises, kus võimude lahususe põhimõte on alati tähendanud eelkõige võimuharude eraldatust, on raske sellist süsteemi mõista. Kui veel lisada asjaolu, et tulenevalt valimissüsteemist saab Austraalia Esindajatekojas võimule reeglina üks erakond või ajalooliselt ühe blokina tegutsev kahe erakonna liit, tekib põhjendatult küsimus, kuidas saab valitsus, kes on osa parlamendist, olla viimase ees vastutav.

Austraalia parlamendi hoone Canberras

Vastus küsimusele peitub selles, et Westminsteri parlamendi mudel kujunes välja Ühendatud Kuningriigis 19. sajandil, tänasega võrreldes sootuks teistsugustes ühiskondlikes oludes. Parlament oli koht, kus ei ristunud mitte erinevat maailmavaadet esindavate erakondade huvid, vaid parlament pidi väljendama haritud meeste üldist arvamust. Ka valitsuse moodustamisel lähtuti põhimõttest, et valitsus tuleb moodustada inimestest, kes vastavad kõigi erakondade „keskmisele maitsele”. Võib veel tuua näiteks, et aastal 1860 oli nn parteilisi hääletusi Briti parlamendis kõigest 6%. Ka valijaskond oli tunduvalt piiratum. Näiteks aastal 1867 olid Briti parlamendi valimistel hääleõiguslikud ca 1/3 meestest, sealjuures oli hääletamine avalik. Need näited aitavad mõista vastutava valitsuse põhimõtte kujunemise konteksti. Üheks Westminsteri süsteemi tunnuseks, mida ka Austraalia põhiseadus ette näeb, on peaministri pädevus välja kuulutada alamkoja valimised. Selle põhimõtte ajalooline põhjendus seisneb selles, et nõnda pidi peaminister tagama parteidistsipliini parlamendis. Kriitikud on väitnud, et praktikas lähtub peaminister valimiste aega valides pigem erakonna reitingust kui muudest kaalutlustest. Fakt on see, et vähesed parlamendikoosseisud Austraalias on kestnud 3 aastat, mis on volituste periood põhiseaduse kohaselt. Enamasti on see aeg lühem.

Põhiseaduse kohaselt koosneb parlament monarhist, Esindajatekojast (alamkoda) ja Senatist (ülemkoda). Esindajatekojas on 150 liiget, kes valitakse ühemandaadilistes valimisringkondades. Kuna valimisringkonnad moodustatakse lähtuvalt elanike arvust, erineb saadikute arv osariigiti märkimisväärselt. Kõige rohkem parlamendi liikmeid (49) on praeguses koosseisus New South Walesi osariigist, kõige vähem (5) Tasmaaniast. Lisaks osariikidele on kaks valimisringkonda moodustatud ka Austraalia pealinna territooriumil ning Austraalia Põhjaterriituumil¹. Esindajatekoja valimistel kasutatakse eelishääletuse süsteemi (*preferential voting*). See tähendab, et valijad peavad reastama kandidaadid vastavalt oma eelistusele ega saa hääletada üksnes ühe kandidaadi poolt. Näiteks, kui ringkonnas kandideerib 3 kandidaati, tuleb kastikestesse kandidaatide nimede juures märkida numbrid ühest kolmeni. Eelishääletussüsteemi eesmärk on luua olukord, kus valijaskonna representatiivsus oleks võimalikult suurel määral saavutatud. Valituks osutumiseks on vajalik saavutada hääletajate enamuse toetus. Seda süsteemi peetakse õiglasemaks nn võitja-võtab-kõik-süsteemist, mida kasutatakse Briti Alamkoja

valimisel ja mille kohaselt osutub valituks isik, kes kogus ringkonnas kõige rohkem hääli, hoolimata sellest, kas teda toetas valijate enamuse või mitte.

Eelishääletuse süsteem garanteerib alamkojas tavaliselt enamuse ühele parteile. Enamasti on Austraalias riigitüüri hoidmas Austraalia Tööpartei (*Australian Labor Party*) või juba ajalooliselt erakondade liiduna tegutsevad Liberaalne Erakond (*Liberal Party of Australia*) ja Rahvuslik Erakond (*Nationals*).

Senat esindab Austraalia Ühenduse osariike. Igast osariigist valitakse 12 senaatorit, neile lisanduvad 2 senaatorit Põhjaterriituumilt ning Austraalia pealinna territooriumilt. Senatis on kokku 76 liiget. Austraalia Senat valitakse otsestest valimistel proportsionaalse valimissüsteemi alusel. Senaatorid valitakse kuueks aastaks, pool koosseisust vahetub iga kolme aasta järel. Valimissüsteemist tingituna on Senatis rohkem väikeparteide esindajaid ning sõltumatuid senaatoreid. Senati praeguses koosseisus on näiteks 5 kohaga esindatud roheline erakond, kellel alamkojas esindust ei ole. Austraalia on üks neist riikidest, kus hääletamisest osavõtt on kodanikele kohustuslik.

Seadused tuleb vastu võtta mõlemas kojas. Esindajatekojal ning Senatil on seadusandlikus protsessis põhimõtteliselt ühed õigused. Esindajatekoja eesõiguseks on algtada finants- ja maksuküsimusi puudutavaid eelnõusid, Senatil on selliste eelnõude ühepoolne muutmine keelatud. Samuti ei tohi Senat muuta seadusi viisil, mis panevad inimestele finantskohustusi või koormisi. Siiski, erinevalt teistest Westminsteri tüüpi parlamentidest (Suurbritannia, Kanada, Uus-Meremaa) on Austraalias Senati roll väga tugev (inspireeritud USA Senatist). Põhjuseks on, et ülemkoda on otse rahva valitav ning valitsusel ei ole seal tavaliselt enamust. Kui Esindajatekojas läheb valitsuse algtatud seaduseelnõu vastuvõtmine tavaliselt valutult, siis on just Senatis valitsusel vaja hakata liitlasi otsima, tehes vajadusel kompromisse ka opositsiooniga. Sageli mängivad kaaluks rolli väikeerakonnad ning sõltumatud saadikud, kes võivad omandada poliitilise mõju, mis ei ole korrelatsioonis nende valimistulemusega. Kuna Esindajatekoda kontrollib võimul olev erakond ning parteidistsipliin Austraalia parlamendis on tugev, on Senat enamasti koht, kus teostatakse kontrolli võimul oleva valitsuse poliitika üle.

Kui kaks koda ei saavuta seaduse vastuvõtmisel üksmeelt (Senat lükkab seaduse tagasi või võtab vastu muudatustega, millega Esindajatekoda ei

¹ Territoorium on piirkond, kus kehtivad parlamendis vastu võetud seadused, kuid millel ei ole osariigi staatust

Alamkoja istung. Keskul istub spiiker, tema ees kantsleiametnikud, vasakul laua ääres seisab peaminister, tema vastas istub opositsiooni liider

nõustu, või Senat ei ole võimeline seadust vastu võtma), siis on põhiseaduslikuks vahendiks probleemi lahendamisel kahe koja üheaegne laialisaatmine ning uute valimiste väljakuulutamise, mida otsustab kindralkuberner peaministri ettepanekul. Seda on Austraalia parlamendi ajaloos juhtunud kuuel korral (1914, 1951, 1974, 1975, 1983, 1987).

Seaduseelnõude menetlemisest

Põhiseadus loetleb valdkonnad, milles parlament saab seadusi vastu võtta. Need hõlmavad riigikaitset, välissuhteid, maksustamist, immigratsiooni jms. Vastavalt föderaalriigi põhimõttele on keskvõimule delegeerimata valdkondades otsustusõigus osariikidel. Näiteks ei ole põhiseaduses hõlmatud haridust, keskkonda, kriminaalõigust, teedevõrku jm valdkondi, kuid see ei tähenda, et need küsimused oleksid täielikult parlamendi pädevusest väljas. Põhiseadus võimaldab keskvalitsusel anda osariikidele sihtotstarbelisi toetusi. See võimaldab valitsusel mõjutada valdkondi, mis ei ole otseselt riigi pädevuses.

Peaaegu kõik vastuvõetavad eelnõud on esitatud valitsuse, parlamendierakonna või koalitsiooni

poolt, kellel on Esindajatekojas enamus. Eelnõude menetlemise protseduur on Riigikogu omast küllaltki erinev, kusjuures peamiseks erinevuseks on komisjonide roll parlamendis. Riigikogus on alatine komisjon eelnõu peamine menetlev organ, Austraalias on komisjonide süsteem küll olemas, kuid eelnõu suunatakse komisjoni „detailsemaks kontrolliks” igal üksikjuhul otsustuse korras. Alamkojas tähendab see, et valitsuspartei peab sellega nõus olema, mida probleemsete eelnõude puhul sageli ei juhtu. Austraalia parlamendikomisjonid tegelevad peaaesjalikult avalikku huvi puudutavate küsimuste uurimisega. Esindajatekoja kodukorra artikli 215 kohaselt võib alatine komisjon uurida iga küsimust, mille on talle suunanud kas koda või minister, sh seadusandluse ettepanekuid, eelnõusid, esildisi, märgukirju, kulutusi või teisi finantsküsimusi, raporteid või dokumente. Komisjonide peamine töövorm on uurimisteostamine. Tavaliselt kutsutakse esimeses etapis kõiki isikuid avalikult üles esitama pöördumisi (*submission*) uuritava teema kohta. Komisjonis toimuvad avalikud kuulamised, kuhu kutsutakse tunnistajaid ning kaasatakse eksperte. Komisjoni töö väljundiks on raport, milles lisaks teema kirjeldusele

kajastuvad komisjoni järeldused ning ettepanekud probleemi lahendamiseks. Kui komisjonile suunatakse läbivaatamiseks eelnõu, esitab komisjon täiskogule ka selle kohta oma seisukohad raporti kujul. Statistika põhjal võtab eelnõudega tegelemine 50% parlamendi tööajast.

Täidesaatev võim

Põhiseaduse kohaselt teostab täidesaatvat võimu monarh ning tema esindajana kindralkuberner. Põhiseaduse tekstist jääb mulje, et kindralkuberneril pädevus riigielu igapäevasel juhtimisel on ulatuslik. Tegelikult teostab kindralkuberner oma võimu kooskõlas valitsuse põhimõtetega, st enamasti tegutseb ta ministrite nõustamisel. Austraalia põhiseaduses ei ole valitsuskabineti kohta midagi sätestatud. Põhiseaduse kohaselt on kõrgeim kollektiivne täidesaatva võimu organ Föderaalne Täidesaatev Nõukogu (*Federal Executive Council*). See on põhiseaduslik organ, mis vastutab kindralkuberneril nõustamise eest. Nõukogu koosneb kõigist ametis olevatest ja endistest ministritest. Nõukogu liikmed nimetab ametisse kindralkuberner ning nad on seal nii kaua, kui kindralkuberner seda soovib, tavaliselt kogu elu. Nõukogu on tänasel päeval õiguslik vorm täitevvõimu aktide ratifitseerimisel kuberneril poolt või nimel. Praktikasse osalevad Täidesaatva Nõukogu töös üksnes ametis olevad ministrid, nõukogu koostamistest kindralkuberneriga võtab tavaliselt osa ainult kaks või kolm ministrit. Tegelikult on täidesaatva võimu tipus valitsuskabinet, mis koosneb ministritest ja peaministrist. Ka ministrite ega peaministri kohta ei ütle põhiseadus midagi, valitsuskabineti roll on kujunenud suuresti riigiõiguslike tavade kaudu. Praktilises elus on just valitsuskabinet võimu keskuseks. Ministrite arv on Austraalias aja jooksul suuresti varieerunud. Kõik ministrid ei pea olema kabineti liikmed. Mõne ministri funktsioonid on sarnased Riigikogu fraktsiooni esimehe omadele. Näiteks alamkoja esimehe (*Leader of the House*) ülesandeks on tagada valitsuse asjade tähtaegne ja tõrgeteta menetlemine alamkojas.

Opositsioon on erakond või saadikurühm, millel on alamkojas suurim hulk valitsusse mittekuuluvaid liikmeid. Kui opositsioon koosneb rohkem kui ühest erakonnast ja erakonnad otsustavad toimida eraldi, siis nimetatakse suurima liikmete arvuga erakonda ametlikuks opositsiooniks. Opositsioon on parlamendi organ, millel on ametlikult tunnustatud funktsioon olla opositsioonis valitsusega. Opositsioon on alamkoja struktuuri oluline komponent ning Westminsteri süsteemis loetakse seda demokraatliku valitsemise toimimise eelduseks.

Opositsiooni juhil (*Leader of the Opposition*) on oluline sümbolne roll (opositsioonijuht istub täiskogu saalis peaministri vastas teisel pool lauda), lisaks on tal mitmeid eriõigusi, näiteks esimese küsimuse esitamise õigus infotunnis jms. Opositsioonierakonda, vahel ka erakondade koalitsiooni tunnustatakse kui alternatiivset valitsust, mille juht juhib gruppi parlamendi liikmeid, keda kutsutakse variministriteks. Iga variminister katab ühe või mitme ministri valitsemisala ja tegutseb opositsiooni kõneisikuna selles valdkonnas, kontrollides ja vajadusel kritiseerides ministri tegevust. See on organ, mis moodustab valitsuse, kui võimul olev valitsus kaotab rahva või alamkoja usalduse. Potentsiaalsete ministritena saavad variministrid tavaliselt rohkem meedia tähelepanu kui parlamendi lihtliikmed.

Esindajatekoja istungid on pealtvaatajatele nauditav vaatepilt, kus kuuleb oratorlikke kõnesid nii ministritelt kui ka opositsiooni esindajatelt, mida saadab poolehoidjate häälekas kaasaelamine. Parlamendi töö juhtimisel on oluline roll spiikril, keda koheldakse suure lugupidamisega ning kellel on parlamendis üsna suur mõjuvõim. Näiteks võib spiiker eemaldada parlamendi liikme ebakohase käitumise eest istungilt tunniks ajaks, raskematel juhtudel isegi 24 tunniks. Omapärane on ka traditsioon, et istungitel ei nimetata saadikuid nimepidi, vaid tiitliga „auväärne liige“ (*Honourable Member*) viitega valimisringkonnale, mida konkreetne parlamendiliige esindab. Põhjenduseks on, et parlamendidebattides tuleb mis tahes isiklikud aspektid kõrvale jätta.

Truudus traditsioonidele ja tseremoniaalsus, mis parlamendi tegevuse juurde lahutamatu kuuluvad, sisendavad aukartust ja lugupidamist parlamendi kui institutsiooni vastu. Mandri-Euroopa mõttekammitšais inimesele on Austraalia parlamendiga tutvumine raputav kogemus, kus igal sammul jätkub imestust, kuidas ka kõik elementaarsed asjad võivad olla korraldatud hoopis teisiti.

Janek Laidvee

põhiseaduskomisjoni sekretariaadi juhataja

RIIGIKOGU JA AVALIKKUS

Kuid käesoleval foorumil on veel ka teine ja hoopis laiem eesmärk – anda teile esimesi praktilisi kogemusi Riigikogu töö korraldusest, sest siin on teil võimalus Riigikogu tööd imiteerides nõ läbi mängida päevakorda võetud teema. Seadusandja rolli küsimused on aga otseselt seotud ühiskonnaõpetuse õppekava temaatikaga.

(Riigikogu aseesimehe Jüri Ratase tervituskõnest noortefoorumil „101 last Toompeal”, 21.11.2008)

Riigikogu esimees Ene Ergma Riigikogu juubeliks välja antud postmargi esitlusel, aprill 2009

NATO 60. aastapäeva ja Eesti NATOga liitumise 5. aastapäeva tähistati riigikaitsekomisjoni ja väliskomisjoni avaliku ühisistungiga, märts 2009

Riigikogu komisjonide avalikud istungid

- 29. sept. 2008** – keskkonnakomisjoni ja majanduskomisjoni avalik ühisistung „Merekeskkonna integreeritud kaitse ja kasutamine“.
- 22. jaan. 2009** – sotsiaalkomisjoni avalik istung naiste emakakaelavähi ennetuse teemal.
- 17. märts 2009** – väliskomisjoni ja riigikaitsekomisjoni avalik ühisistung “NATO 60 – allianss püsivas muutumises”.
- 16. apr. 2009** – riigieelarve kontrolli erikomisjoni avalik istung struktuurivahendite kasutamisest ja rakendamisest aastatel 2007–2013.
- 23. apr. 2009** – Riigikogu lahtiste uste päeval toimunud õiguskomisjoni avalik arutelu teemal „Kuidas vähendada liiklusrasumisi? Liikluse olukorrast ja lahendustest Eestis“ ning majanduskomisjoni avalik istung „Innovatsioon kui majandusarengu vedur“.
- 8. mai 2009** – Euroopa Liidu asjade komisjoni raporti „Eesti esindatus Euroopa Liidus“ esitlus.
- 14. mai 2009** – õiguskomisjoni avalik istung „Lapse õiguste kaitse ja ombudsmani institutsioon Eestis“.
- 15. juuni 2009** – Euroopa Liidu asjade komisjoni ja väliskomisjoni avalik ühisistung Eesti seisukohtadest 18.-19. juunil toimuval Euroopa Ülemkogul.

Konverentsid, seminarid ja foorumid Riigikogu konverentsisaalis

- 23. jaan. 2009** – Balti Assamblee ja Põhjamaade Nõukogu tippkohtumine.
- 9.-10. veebr. 2009** – riigikaitsekomisjoni korraldatud rahvusvaheline konverents tsiviilkontrollist julgeolekusektoris ja riigikaitstes.
- 30.-31. märts 2009** – Balti riikide parlamentide kaitsekomisjonide ühisistung.

- 25.-26. mai 2009** – julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjoni korraldatud Euroopa Liidu riikide parlamentide luure ja vastuluure järelevalvekomisjonide konverents.
- 27. aug. 2009** – Euroopa Liidu asjade komisjoni ja väliskomisjoni korraldatud Eesti välisesinduste juhtide kohtumine.

Tähtpäevad

- 12. dets. 2008** – rahvuslipu pidulik austamine Toompeal seoses 90 aasta möödumisega sinimustvalge lipu püsivast heiskamisest Pika Hermannini torni.
- 23. apr. 2009** – Eesti parlamendi 90. sünnipäevale pühendatud lahtiste uste päevad Riigikogus. Toimus Riigikogu pidulik istung.
- 4. juuni 2009** – Eesti lipu pidulik heiskamine lipu 125. aastapäeva puhul.
- 20. aug. 2009** – 20. Augusti Klubi Toompea lossis.
- 22. aug. 2009** – Balti keti 20. aastapäeva tähistamine Toompeal.

Riigikogu ja noored

- 21. nov. 2008** – noortefoorum „101 last Toompeale“ Riigikogu istungisaalis teemal „Noor ohutsoonis – meedia, internet, kool?“
- 26. nov. 2008** – noorteühingu „Avatud vabariik“ kodanikupäeva foorum teemal „Eesti ja Euroopa julgeolek pärast Kaukaasia kriisi“ Riigikogu konverentsisaalis.
- 9. jaan. 2009** – noorteühenduse ELO noorteparlamendi istung Riigikogu istungisaalis teemal „Noorteorganisatsiooni roll noore kujunemisel“.
- 2. veebr. 2009** – noorte „Mudel Euroopa Parlament“ (MEP) Riigikogu istungisaalis.

Riigikogu aseesimees Kristiina Ojuland ja graafik Inga Heamägi näitust avamas, september 2008

Kihnu kultuuripäevadest Riigikogus on saanud traditsioon, november 2008

15. mai 2009 – Tartu Ülikooli üliõpilasesinduse poliitikakonverents „Üliõpilaskond – surve ja kohustus seaduse ees“ Riigikogu konverentsisaalis.

2. juuni 2009 – Õpilasesinduste Assamblee regionaalfoorum haridus- ja noorsoopoliitika teemadel.

Maakonnapäevad Riigikogus

2007. aastal alustas Riigikogu üritustesarja „Maakonnapäevad Riigikogus“, milles said maakondade esindajad tulla Riigikogusse tutvustama maakonda ning kohtuma komisjonide ja saadikuühendustega. Kuu raames külastab Riigikogu delegatsioon ka maakonda.

September 2008 – Hiiumaa kuu

10. sept. – Hiiumaa kuu avamine. Hiiumaa käsitöö ja raamatute müük, hiiupärased toidud. Näitused „Aja lugu“ ja „Hiiumaa pildid“.

23. sept. – Hiiumaa esindajate kohtumine majandus- ja põhiseaduskomisjoni liikmetega, seminar saarte ühenduse liikmetega saarte seaduse, rahvusvahelise koostöö ja Läänemere strateegia teemal.

26. sept. – Riigikogu teabepäev Hiiumaal.

November 2008 – Lääne-Virumaa kuu

5. nov. – Lääne-Virumaa kuu avamine koos Virumaa Muuseumi ajaloonäituse ja Sagadi Metsamuuseumi metsanäitusega.

18. nov. – maelukomisjoni ja keskkonnakomisjoni ühisistung Lääne-Virumaa Omavalitsuste Liidu esindajatega.

20. nov. – kohtumine majanduskomisjoniga.

Detsember 2008 – Viljandimaa kuu

1. dets. – Viljandimaa kuu avamine.

Viljandi Kunstikooli õpilaste portreefotode näitus ja pildistamisnurk kohvikus.

10. dets. – Järva- ja Viljandimaa saadikurühma kohtumine Võhma Linnavalitsuse ja Võhma Gümnaasiumi esindajatega.

12. dets. – Riigikogu teabepäev Viljandimaal.

Veebruar–märts 2009 – Tartumaa kuu

9. veebr. – Tartumaa kuu avamine. Fotonäitus, noorte ettevõtluse ja õpilasfirmade näitus, Tartumaa hõrgutised. Maakonna esindajate kohtumine Tartu- ja Jõgevamaalt ning Tartu linnast valitud Riigikogu liikmetega, arutusel Tartumaa arengutrendid, tugevused ja vajadused

17. veebr. – Tartu Maavalitsuse esinduse kohtumine majanduskomisjoniga.

19. veebr. – Tartumaa haridusjuhtide esinduse kohtumine kultuurikomisjoniga.

5. märts – Riigikogu delegatsiooni külaskäik Tartumaale. Loova ettevõtluse teema raames tutvuti maakonna arengu ja oluliste institutsioonidega, saadi ülevaade Tartumaa arengustrateegia rakendamisest ja uuendamisest ning lähiaja olulistest tegevustest.

Märts 2009 – Pärnumaa kuu

11. märts – Pärnumaa kuu avamine. Pärnumaalt saabunud 101 koolilapse kohtumine Riigikogu aseesimehe Jüri Ratase ja Pärnumaalt valitud Riigikogu liikmetega Riigikogu istungisaalis. Lasteetendus ja kunstinäitus.

23. märts – kultuurikomisjoni ja majanduskomisjoni kohtumine Pärnumaa delegatsiooniga. Pärnumaa Omavalitsuste Liidu delegatsioon osales ka sotsiaalkomisjoni ja rahanduskomisjoni istungil.

27. märts – Riigikogu esindajate visiit Pärnumaale.

Riigikogu aseesimees Jüri Ratas Toompea lossi maketti esitlemas, aprill 2009

Riigikogu võistkond võitis kolmandat aastat järjest Balti Assamblee karikavõistlused korvpallis, aprill 2009

Näitused ja esitlused

- 17. sept. 2008** – graafiku Inga Heamägi näitus „Paremad palad”.
- 13. okt. 2008** – näitus „Peeter Põld - 130”.
- 3. nov. 2008** – 12 kunstniku näitus „Elas kord...”.
- 19. nov. 2008** – Kihnu Virve pereansambel Toompea lossis saare kultuuripäeva raames. Härma Roosi näputöönäitus, Manija rahva omaküpsetatud leib ja sai.
Arsti ja harrastusfotograafi Madis Veskimägi näitus „Elamise kunst”.
- 8.-10. dets. 2008** – Võrumaa valdade käsitöomeistrite tööde näitus.
- 10. dets. 2008** – Võhma OÜ Eesti Valgus näitus meetrikõrgustest küünaldest, millele on maalitud motiivid Eesti linnadest.
- 12. jaan. 2009** – GLEN (*Global Education Network for Young Europeans*) 2007 fotonäitus „Uganda. Lõuna-Aafrika Vabariik. Gruusia. India : Inimesed. Värvid”.
- 21. jaan. 2009** – maalikunstniku Tiiu Pallo-Vaigu näitus „Piirideta akvarell”.
- 16. veebr. 2009** – Eesti Vabariigi 90. aastapäevale pühendatud arvutijoonistuste võistluse “Minu Eesti” parimad tööd.
- 19. veebr. 2009** – Soome ehtekunstniku Katariina Guthverti näitus „Medalid üleüldise vapruse eest”.
- 18. märts 2009** – Tartu Keskkonnahariduse Keskuse koostatud linnalooduse näitus “Ma pole külaline, ma elan siin”.
- 15. apr. 2009** – juubelinäitus „Asutav Kogu 90”

Valges saalis, valminud koostöös Eesti Ajaloomuuseumiga.

- 17. apr. 2009** – graafiku Marko Nautrase näitus MASS.
- 20. apr. 2009** – Toompea lossi maketi esitus, autor Peet Veimer.
- 22. apr. 2009** – parlamentarismi tutvustava tõlkeramatu, Arend Lijpharti „Demokraatia mustrid” esitus. Teos käsitleb demokraatia ja parlamentarismi arengut 36 riigis, eessõna professor Rein Taageperalt.
- 4. mai 2009** – harrastuskunstniku Jaanus Ermanni siidimaalide näitus.
- 13. mai 2009** – graafiku Benjamin Vassermani näitus „Realne väljamõeldis/Real Fiction. Volume II”.
- 9. juuni 2009** – Eesti originaalkoomiksi näitus “Pesakond 15”.

Muu

- 10. nov. 2008** – mardisandid Toompeal.
- 4. dets. 2008** – Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Seltsi 20 aasta juubelikonverents Riigikogu konverentsisaalis teemal „Parlamentarism pärimusmuusikas ja pärimuskultuur parlamendis”.
- 3. apr. 2009** – Riigikogu korvpallivõistkond võitis Rakveres Balti Assamblee karikavõistlused.
- 5. apr. 2009** – Riigikogu tenniseturniir, osa võtsid ka Riigikogu esimees Ene Ergma ning aseesimehed Kristiina Ojuland ja Jüri Ratas.
- 8. mai 2009** – Riigikogu metsaistutamispäev Aegviidu metskonnas.
- 12. mai 2009** – doonoripäev Toompeal.